

**Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό
Ίδρυμα Ηπείρου**
Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**<< ΕΝΔΟΚΛΑΔΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΛΑΔΩΝ, ΜΕΛΕΤΗ
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ Ο ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ >>**

ΤΗΣ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ: ΓΚΟΓΚΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ

A.M: 11309

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΚΑΡΑΜΑΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΠΡΕΒΕΖΑ 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	7
1.1 Σκοπός της χρηματοοικονομικής ανάλυσης	7
1.2 Οι λογιστικές καταστάσεις	10
1.3 Σκοποί αναλυτών	14
1.3.1 Σκοποί Επενδυτών-Μετόχων	14
1.3.2 Σκοποί Δανειστών Επιχείρησης	15
1.3.3 Σκοποί της Διοίκησης	16
1.3.4 Σκοποί Ελεγκτών Λογιστικών Καταστάσεων	16
1.3.5 Σκοποί Αναλυτών σε περιπτώσεις Εξαγορών-Συγχωνεύσεων	17
1.3.6 Σκοποί Λοιπών Ομάδων Ενδιαφερομένων	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	18
2.1 Είδη χρηματοοικονομικής ανάλυσης	18
2.2 Εισαγωγή στις μεθόδους ανάλυσης λογιστικών καταστάσεων	19
2.2.1 Συγκριτικές Καταστάσεις	20
2.2.2 Κάθετη Ανάλυση ή Ανάλυση Κοινού Μεγέθους	21
2.2.3 Οριζόντια Ανάλυση ή Ανάλυση Τάσης	23
2.2.4 Αριθμοδείκτες	23
2.3 Ειδικές Αναλύσεις: Αξιολόγηση Ρευστότητας	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	29
3.1 Ο Ρόλος των Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων	29
3.2 Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις	30
3.2.1 Ισολογισμός	30
3.2.2 Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων	33
3.2.3 Γνωστοποιήσεις για τα εκτός Ισολογισμού Στοιχεία	34
3.3 Αριθμοδείκτες Ανάλυσης Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Τραπεζών	35
3.3.1 Αριθμοδείκτες αξιολόγησης ρευστότητας	35

3.3.2 Αριθμοδείκτες αξιολόγησης κεφαλαιακής επάρκειας.	37
3.3.3 Αριθμοδείκτες αξιολόγησης αποδοτικότητας και κερδοφορίας	38
3.3.4 Αριθμοδείκτες Επενδυτικής αξιολόγησης	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	42
4.1 Η σημασία του τραπεζικού συστήματος	42
4.1.1 Χρηματοπιστωτικοί θεσμοί	42
4.1.2 Ο ρόλος και η λειτουργία των Τραπεζών	43
4.2 Τραπεζικοί κίνδυνοι και διαχείριση τραπεζικών κινδύνων	44
4.2.1 Είδη τραπεζικών κινδύνων	44
4.2.2 Διαχείριση τραπεζικών κινδύνων	46
4.2.3 Οικονομικές μεταβλητές που συμβάλουν στην εξέλιξη του τραπεζικού κλάδου	48
4.3 Το οικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα	50
4.3.1 Η ελληνική οικονομία – μακροοικονομικά μεγέθη	50
4.3.2 Ο τραπεζικός κλάδος στην Ελλάδα	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	54
5.1 Συνοπτική παρουσίαση των τραπεζών	54
5.1.1 Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος	54
5.1.2 Eurobank	57
5.1.3 Alpha Bank	60
5.2 Διάρθρωση και λειτουργία των τραπεζών του δείγματος	63
5.2.1 Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος	63
5.2.2 Eurobank	64
5.2.3 Alpha Bank	64
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ 2009-2013	66
6.1 Χρηματοοικονομική ανάλυση με καταστάσεις τάσης τραπεζών	66
6.1.1 Καταστάσεις τάσης Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος	66
6.1.2 Καταστάσεις τάσης Eurobank	70
6.1.3 Καταστάσεις τάσης Alpha Bank	73
6.2 Χρηματοοικονομική ανάλυση με καταστάσεις κοινού μεγέθους	77
6.2.1 Καταστάσεις κοινού μεγέθους Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος	77
6.2.2 Καταστάσεις κοινού μεγέθους Eurobank	79
6.2.3 Καταστάσεις κοινού μεγέθους Alpha Bank	81
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο: ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	84

7.1 Συγκριτική αξιολόγηση των σημαντικότερων μεγεθών των τραπεζών	84
7.2 Συγκριτική αξιολόγηση των αριθμοδεικτών των τραπεζών	89
7.2.1 Αριθμοδείκτες αξιολόγησης ρευστότητας	89
7.2.2 Αριθμοδείκτες Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας	91
7.2.3 Αριθμοδείκτες αξιολόγησης αποδοτικότητας και κερδοφορίας	95
7.2.4 Αριθμοδείκτες επενδυτικής αξιολόγησης	97
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	100
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	103

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα εργασία θα πραγματοποιηθεί ενδοκλαδική ανάλυση των οικονομικών μεγεθών του τραπεζικού κλάδου για το 2009 έως το 2013. Η συγκεκριμένη μελέτη παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον τόσο από την άποψη της χρονικής συγκυρίας όσο και λόγω του κλάδου που μελετάται. Μετά το ξέσπασμα της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008 τα σημάδια έγιναν ιδιαίτερα εμφανή στην Ελλάδα από το 2009 και μετά, οπότε γεννάται η ανάγκη της παρακολούθησης της πορείας των επιχειρήσεων από την εμφάνιση της κρίσης μέχρι και σήμερα, τρία με τέσσερα χρόνια μετά. Επίσης ο εξεταζόμενος κλάδος από μόνος του παρουσιάζει τεράστιο ενδιαφέρον αφού αποτελεί ένα κλάδο που σε μεγάλο βαθμό καθορίζει τα οικονομικά δρώμενα και την οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας.

Αρχικά στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας θα μελετηθεί η σκοπιμότητα της χρηματοοικονομικής ανάλυσης αλλά και οι πηγές άντλησης των οικονομικών πληροφοριών. Ενώ θα εξεταστούν αναλυτικά οι σκοποί που ωθούν τις διάφορες κατηγορίες αναλυτών στην χρηματοοικονομική ανάλυση. Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι κυριότερες μέθοδοι ανάλυσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που αποτελούν την κυριότερη πηγή άντλησης οικονομικών πληροφοριών για αναλυτές εκτός της οικονομικής μονάδας. οι μέθοδοι που μπορούν να εφαρμοστούν για την διαχρονική αλλά και την διεταιρική χρηματοοικονομική ανάλυση είναι οι συγκριτικές καταστάσεις (σε απόλυτα μεγέθη, σε κοινά μεγέθη αλλά και οι καταστάσεις τάσης). Ενώ χρήσιμο εργαλείο στην χρηματοοικονομική ανάλυση είναι οι αριθμοδείκτες, που σε συνδυασμό με τις προηγούμενες μεθόδους αλλά και με την ορθή εφαρμογή και αξιολόγηση μπορούν να οδηγήσουν σε χρήσιμα συμπεράσματα για το παρελθόν και να αποτελέσουν μέσα για την πρόβλεψη.

Στον τρίτο κεφάλαιο η μελέτη εστιάζει στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, που λόγω της διαφορετικής φύσης των δραστηριοτήτων τους σε σχέση τις άλλες επιχειρήσεις, παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις. Επίσης παρουσιάζονται οι αριθμοδείκτες που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των στοιχείων του Ισολογισμού και των Καταστάσεων Αποτελεσμάτων Χρήσης. Έτσι ενδεικτικά αναφέρονται και αναλύονται οι κυριότεροι αριθμοδείκτες που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της ρευστότητας, της κεφαλαιακής επάρκειας, της αποδοτικότητας και της απόδοσης των τραπεζών. Στο

τέταρτο κεφάλαιο πραγματοποιείται μια σύντομη παρουσίαση της λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος και ο ρόλος και η λειτουργία των τραπεζών σε μια οικονομία. Στην συνέχεια αναλύονται συνοπτικά τα είδη των τραπεζικών κινδύνων, που οι τράπεζες αντιμετωπίζουν και οφείλουν να διαχειρίζονται. Στο τέλος του τέταρτου κεφαλαίου παρουσιάζονται εν συντομία τα κυριότερα μακροοικονομικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας αλλά και η διάρθρωση, οικονομική πορεία και οι προοπτικές του ελληνικού τραπεζικού κλάδου.

Από το πέμπτο κεφάλαιο που ουσιαστικά αποτελεί το πρακτικό μέρος της μελέτης γίνεται η παρουσίαση του δείγματος της παρούσας έρευνας. Συγκεκριμένα πραγματοποιείται μια ιστορική αναδρομή στην πορεία των εξεταζόμενων τραπεζών Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Euro bank και Alpha Bank. Η τράπεζα Πειραιώς δεν συμπεριλήφθηκε στις τράπεζες στις οποίες αναλύσαμε διότι δεν μας δόθηκαν τα απαιτούμενα στοιχεία από τη συγκεκριμένη τράπεζα για να τη συμπεριλάβουμε στο δείγμα. Συγχρόνως δεν μπόρεσαν να βρεθούν και τα απαιτούμενα στοιχεία που χρειαζόταν από το διαδίκτυο δεδομένων των ανακατατάξεων που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια στη συγκεκριμένη τράπεζα.

Παρουσιάζεται η παρούσα διάρθρωση του ομίλου των τραπεζών, καθώς και η μετοχική σύνθεση των τραπεζών, η οργανωτική τους διάρθρωση και η λειτουργία. Επίσης παρουσιάζεται η ιστορική εξέλιξη της τιμής της μετοχής κάθε τράπεζας για την τελευταία πενταετία. Στο έκτο κεφάλαιο πραγματοποιείται η διαχρονική χρηματοοικονομική ανάλυση κάθε τράπεζας ξεχωριστά με την βοήθεια καταστάσεων τάσης και καταστάσεων κοινών μεγεθών για τα έτη 2009 έως 2013. Ενώ στο έβδομο κεφάλαιο διενεργείτε συγκριτική αξιολόγηση των οικονομικών στοιχείων των τραπεζών, για την ίδια χρονική περίοδο, τόσο συγκρίνοντας τα απόλυτα μεγέθη όσο και με την βοήθεια αριθμοδεικτών ρευστότητας, κεφαλαιακής επάρκειας και αποδοτικότητας. Η εργασία κλείνει με τα συμπεράσματα που μπορούν να διεξαχθούν από την χρηματοοικονομική ανάλυση των τριών τραπεζών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

1.1 Σκοπός της χρηματοοικονομικής ανάλυσης

Οι αποφάσεις για επένδυση ή αποεπένδυση, καθώς και το σύνολο όλων των οικονομικών αποφάσεων συνδέεται άμεσα με την κυκλοφορία των χρηματοοικονομικών πληροφοριών αλλά και την εξονυχιστική ανάλυση των διαθέσιμων στοιχείων. Δεδομένου ότι στις περισσότερες περιπτώσεις τα στοιχεία αυτά δεν παρέχονται για την άμεση χρησιμοποίηση σε κάποιο από τα κύρια στάδια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, η εντατική και εξειδικευμένη επεξεργασία και μελέτη των κωδικοποιημένων, τυποποιημένων και περιληπτικών λογιστικών καταστάσεων είναι απαραίτητη¹. Διαγραμματικά η διαδικασία λήψης οικονομικών αποφάσεων μπορεί να θεωρηθεί ότι ολοκληρώνεται με τα ακόλουθα στάδια:

Πηγή: Κάντζος Κ.(2002), Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, Αθήνα, Interbooks, σελ. 21

Οι κοινωνικές ομάδες και οι κατηγορίες ατόμων οι οποίοι κάνουν χρήση των «ακατέργαστων» χρηματοοικονομικών πληροφοριών και δεν έχουν πρόσβαση στα εσωτερικά πληροφοριακά συστήματα των επιχειρήσεων, είναι μακρύς. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής:

¹ Κάντζος Κ.(2002), Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, Αθήνα, Interbooks, σελ. 21

- ↳ το κοινό
- ↳ τα εργατικά συνδικάτα
- ↳ οι ανταγωνιστές
- ↳ η εξουσία (κεντρική & τοπική)
- ↳ ακαδημαϊκοί
- ↳ ερευνητές
- ↳ επαγγελματικές οργανώσεις
- ↳ οικονομικοί σύμβουλοι
- ↳ πελάτες
- ↳ προμηθευτές
- ↳ πιστωτές
- ↳ επενδυτές
- ↳ μέτοχοι
- ↳ το προσωπικό
- ↳ πιστωτικά ιδρύματα κ.α.

Οι πληροφορίες που μπορούν να αξιοποιηθούν στη διαδικασία λήψης οικονομικών αποφάσεων, μπορούν να προέλθουν από ένα ευρύ φάσμα πηγών και σύμφωνα με τον παρακάτω κατάλογο θα μπορούσαν να είναι:

1. ετήσιες & ενδιάμεσες λογιστικές καταστάσεις
2. χρηματιστηριακά στοιχεία & καταστάσεις που υποβάλλονται στο Χρηματιστήριο
3. φορολογικοί κατάλογοι
4. ανακοινώσεις εταιριών
5. προϋπολογισμοί
6. εκθέσεις αναλυτών
7. στατιστικά στοιχεία διεθνών & κρατικών οργανισμών
8. στατιστικές από ιδιωτικούς φορείς
9. εφημερίδες & επαγγελματικά περιοδικά
10. νομοσχέδια & νόμοι
11. δικαστικές αποφάσεις
12. διαφημιστικές εκδηλώσεις
13. εκθέσεις προϊόντων

14. πιστωτικά ιδρύματα & τράπεζες

15. προσωπικές επαφές κ.α.

Η ανθρώπινη φύση είναι ιδιαίτερη και η λήψη αποφάσεων δεν μπορεί να είναι μοναδική και σαφώς προσδιορισμένη, έτσι η ανάγκη δημιουργίας ενός πιο οργανωμένου τρόπου «κατεργασίας» των ποικίλων χρηματοοικονομικών πληροφοριών είναι επιβεβλημένη. Κατά συνέπεια η ανάλυση των διαθέσιμων πληροφοριών, ως αναπόσπαστο κομμάτι της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, αποτελεί ένα ουσιώδες βοηθητικό εργαλείο.

Αναφορικά με τις προαναφερθείσες πηγές, οι Λογιστικές Καταστάσεις των επιχειρήσεων αποτελούν την κύρια καθώς και πιο συστηματική πηγή άντλησης οικονομικών πληροφοριών. Ένας από τους κυριότερους λόγους που οι επιχειρήσεις δημοσιεύουν τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις είναι για να μεταδώσουν προς τα έξω την εικόνα που να προωθεί τους εκάστοτε στόχους όπως και ανάγκες της, γεγονός που οπωσδήποτε δεν συμβαδίζει όλες τις φορές με τις απαιτήσεις του κοινωνικού συνόλου για έγκυρη πληροφόρηση. Όμως υπάρχουν και παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά, την εκ μέρους των επιχειρήσεων παροχή λογιστικών πληροφοριών όπως το κόστος απώλειας του συγκριτικού πλεονεκτήματος από την αποκάλυψη πληροφοριών προς ανταγωνιστές, το πολιτικό κόστος σε σχέση με τις εποπτεύουσες αρχές καθώς και τις οικονομικές υπηρεσίες.

Σκόπιμο είναι οι ενδιαφερόμενοι εν' όψει επενδυτικών διλημμάτων να καταφύγουν στην εκάστοτε πηγή πληροφοριών καθώς και στην πηγή στοιχείων που θεωρούν ότι θα τους είναι χρήσιμες, εκτός από τις λογιστικές καταστάσεις. Ταυτόχρονα, καθώς πέρα από την συλλογή και ανάλυση των πληροφοριών, η διαδικασία λήψης αποφάσεων χρησιμοποιεί και μεθόδους πρόβλεψης των σχετικών μεγεθών, όπου αποφασιστικό ρόλο έχουν, εκτός από τα αριθμητικά δεδομένα, ο προσωπικός παράγοντας αλλά και αυτή η ίδια η διαίσθηση του. Παρ' όλα αυτά οι λογιστικές καταστάσεις εξακολουθούν να αποτελούν την κυριότερη πηγή οικονομικών πληροφοριών και προσφέρουν χρήσιμη «είσοδο» για τη δημιουργία προβλέψεων ενώ μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως βάση για επαλήθευση και διασταύρωση των πληροφοριών και με άλλες πηγές.

1.2 Οι λογιστικές καταστάσεις

Η σημαντικότερη πηγή άντλησης των χρηματοοικονομικών πληροφοριών είναι το λογιστικό σύστημα μιας επιχείρησης, το οποίο παρέχει τις πληροφορίες με την μορφή των λογιστικών καταστάσεων, κυρίως για εξωτερική χρήση. Οι λογιστικές καταστάσεις ως προϊόν του λογιστικού συστήματος, στηρίζονται σε μια σειρά από αρχές, παραδοχές και εκτιμήσεις και η ικανότητα καθώς και η γνώση του αναλυτή είναι απαραίτητη για την ορθή χρηματοοικονομική ανάλυση. Η οικονομική πληροφόρηση η οποία προέρχεται από τις λογιστικές καταστάσεις πλεονεκτεί έναντι των άλλων πηγών πληροφόρησης στα εξής²:

- ✓ Οι λογιστικές καταστάσεις παρέχουν πληροφορίες χαμηλού σχετικά κόστους, αφού υποβάλλονται υποχρεωτικά σε επαρκή δημοσίευση.
- ✓ Οι λογιστικές καταστάσεις παρέχουν έγκαιρες πληροφορίες αφού η δημοσίευσή τους πραγματοποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα.
- ✓ Οι οικονομικές πληροφορίες που παρέχονται από τις λογιστικές καταστάσεις είναι περισσότερο σχετικές με το αντικείμενο μελέτης, δηλαδή των επιχειρήσεων. Έτσι οι λογιστικές καταστάσεις αποδίδουν πληρέστερα, αμεσότερα και ευκρινέστερα την εικόνα της εξεταζόμενης επιχείρησης στο σύνολό της αλλά και σε επιμέρους λεπτομέρειες.
- ✓ Οι λογιστικές καταστάσεις, ειδικά στην περίπτωση που έχουν ελεγχθεί από ορκωτούς ελεγκτές, αποτελούν μια αξιόπιστη πηγή πληροφόρησης.

Η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων αντλεί πληροφορίες οι οποίες προέρχονται αποκλειστικά από τις λογιστικές καταστάσεις της κάθε επιχείρησης. Από το 2005 οι εταιρίες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες

² Κάντζος Κ.(2002), Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, Αθήνα, Interbooks, σελ. 25-26

στο χρηματιστήριο αξιών καταρτίζουν υποχρεωτικά τις οικονομικές τους καταστάσεις με βάση τα ΔΠΧΑ, οι οποίες είναι³:

1. Η κατάσταση οικονομικής θέσης τέλους περιόδου (Ισολογισμός)
2. Η κατάσταση συνολικών εσόδων στο τέλος της περιόδου (Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως)
3. Η κατάσταση μεταβολών των ιδίων κεφαλαίων για την περίοδο
4. Η κατάσταση των ταμιακών ροών για την περίοδο
5. Οι σημειώσεις που περιλαμβάνουν περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις

Κάθε επιχείρηση μπορεί να επιλέξει τις περιγραφές που θα χρησιμοποιηθούν για την σύνταξη των καταστάσεων της **οικονομικής θέσης** ανάλογα τις ανάγκες της, όμως κατ' ελάχιστο θα πρέπει να διαχωρίζονται (κατά περίπτωση) και να παρουσιάζονται τα ακόλουθα:

- Τα ενσώματα πάγια
- Οι επενδύσεις σε ακίνητα
- Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία
- Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
- Οι επενδύσεις οι οποίες λογιστικοποιούνται με τη χρήση της μεθόδου της καθαρής θέσης
- Τα βιολογικά περιουσιακά στοιχεία
- Τα αποθέματα
- Οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις
- Τα ταμιακά διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα
- Τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία κατέχονται προς πώληση
- Οι εμπορικοί και λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί
- Οι προβλέψεις
- Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις
- Οι υποχρεώσεις και περιουσιακά στοιχεία για τρέχοντα φόρο

³ Διεθνές λογιστικό Πρότυπο 1, Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, ανακτήθηκε από <http://www.taxheaven.gr/pages/ias/load/7785>

- Οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις και τα αναβαλλόμενα περιουσιακά στοιχεία
- Οι υποχρεώσεις που κατέχονται προς πώληση
- Τα δικαιώματα μειοψηφίας, που παρουσιάζονται εντός της καθαρής θέσης
- Τα εκδοθέν κεφάλαιο και τα αποθεματικά που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής εταιρίας

Στην **κατάσταση συνολικών εσόδων** παρουσιάζονται τα στοιχεία των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίζονται σε μια χρήση και υποχρεωτικά θα πρέπει να περιλαμβάνονται τουλάχιστο τα εξής:

- Τα έσοδα
- Τα χρηματοοικονομικά κόστη
- Το μερίδιο των κερδών ή των ζημιών από συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες που λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.
- Ο φόρος
- Το κέρδος ή τη ζημιά
- Κάθε στοιχείο των λοιπών συνολικών εσόδων κατ' είδος
- Τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα

Οι επιχειρήσεις προτρέπονται να παρουσιάζουν στην κατάσταση συνολικών εσόδων, ανάλυση των εξόδων με κατάταξη η οποία βασίζεται είτε στο είδος είτε στην λειτουργία τους, ανάλογα με το ποια κατάταξη παρέχει περισσότερο αξιόπιστη και καλύτερη πληροφόρηση.

Στην **κατάσταση μεταβολών των ιδίων κεφαλαίων** παρουσιάζονται οι παρακάτω πληροφορίες:

- Τα συνολικά συγκεντρωτικά έσοδα της περιόδου (διαχωριζόμενα σε αυτά που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής εταιρίας και στα δικαιώματα μειοψηφίας).
- Τις επιδράσεις της αναδρομικής εφαρμογής ή της αναδρομικής επαναδιατύπωσης για κάθε συστατικό στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων.
- Τις συναλλαγές με τους ιδιοκτήτες (με διαχωρισμό των εισφορών και των διανομών προς αυτούς).

→ Για κάθε συστατικό στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων, την συμφωνία της λογιστικής αξίας στην αρχή και το τέλος της περιόδου.

Για την **κατάσταση των ταμιακών ροών** υπάρχει το ΔΛΠ 7 στο οποίο θέτονται οι απαιτήσεις παρουσίασης καθώς και οι απαραίτητες πληροφορίες που θα πρέπει να εμπεριέχονται σε αυτή. Πάντως με βάση την κατάσταση των ταμιακών ροών οι χρήστες αποκτούν μια βάση για την εκτίμηση της ικανότητας μιας επιχείρησης να δημιουργεί ταμιακά διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα καθώς και για τις ανάγκες της σε ταμιακά διαθέσιμα, διαχωριζόμενα σε λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες.

Τέλος στις **σημειώσεις** παρέχονται οι απαραίτητες πληροφορίες για τις λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν, την γνωστοποίηση πληροφοριών που δεν παρουσιάζονται σε κάποιο άλλο σημείο καθώς και όλων των πληροφοριών που είναι σημαντικές για την κατανόηση των στοιχείων που εμπεριέχονται στις λογιστικές καταστάσεις.

Η ποιότητα των λογιστικών πληροφοριών θα πρέπει να στηρίζεται στην χρήση ορθολογικών μεθόδων μέτρησης της αξίας των μεγεθών, δηλαδή θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τις λογιστικές πολιτικές, ώστε η πληροφόρηση να είναι αξιόπιστη, συγκρίσιμη και κατανοητή. Οι λογιστικές πολιτικές επιβάλλονται από τη Δημόσια Διοίκηση ή εξυπηρετούν στόχους όπως:

- Την τήρηση των λογιστικών αρχών
- Την αντιμετώπιση κλαδικών ιδιαιτεροτήτων
- Άλλες σκοπιμότητες

Συνήθως, οι περιορισμοί αναφέρονται στον τρόπο αποτίμησης των στοιχείων του ισολογισμού στον τρόπο προσδιορισμού και διανομής των κερδών όπως και στην τήρηση των βασικών λογιστικών αρχών, οι οποίες είναι:

- ✓ Η συνεχιζόμενη δραστηριότητα
- ✓ Ο λογιστικός χειρισμός με βάση την αρχή του δεδουλευμένου
- ✓ Η σημαντικότητα και η συγκέντρωση
- ✓ Ο συμψηφισμός

- ✓ Η συχνότητα αναφορών
- ✓ Η συγκριτική πληροφόρηση

Ανάλογα με τον κλάδο που ανήκει μια επιχείρηση υπάρχουν κάποιες ιδιομορφίες που προέρχονται από το πεδίο δράσης και επηρεάζουν την επιλογή των λογιστικών πρακτικών της. Ενώ σε κάποιες περιπτώσεις η εφαρμογή κάποιων λογιστικών πολιτικών μπορεί να προέρχεται από την επιθυμία για την εξυπηρέτηση κάποιων σκοπιμοτήτων, όπως μείωση της φορολογίας.

Πάρα τις όποιες ελλείψεις σε στοιχεία και τις αδυναμίες των λογιστικών καταστάσεων, η εμπειρία και η γνώση του αναλυτή σε συνδυασμό με τις εξελισσόμενες τεχνικές μπορούν να αποτελέσουν την βάση για ανάλυση και περαιτέρω επεξεργασία.

1.3 Σκοποί αναλυτών

1.3.1 Σκοποί Επενδυτών-Μετόχων

Οι μέτοχοι θέτοντας τα επιχειρηματικά τους κεφάλαια σε μια επιχείρηση αφενός την διασφαλίζουν από τα δανειακά της κεφάλαια και αφετέρου εκτίθενται σε διάφορους κινδύνους. Σκοπός των επενδυτών – μετόχων είναι η λήψη κάποιου μερίσματος από την διανομή τυχόν κερδών, μετά την τακτοποίηση των υποχρεώσεων προς τους δανειστές της επιχείρησης. Οι επενδυτές - μέτοχοι ενδιαφέρονται για την ανάλυση της γενικής πορείας της επιχείρησης στο σύνολο των δραστηριοτήτων της. Έτσι ενδιαφέρονται για την κεφαλαιακή της διάρθρωση και την μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά της, την άμεση οικονομική της κατάσταση αλλά και την μελλοντική της κερδοφορία συνυπολογίζοντας και άλλους παράγοντες που ενδεχόμενα μπορούν να επηρεάσουν την επιχείρηση, όπως ο ανταγωνισμός, η ικανότητα της διοίκησης, ο κλάδος, κλπ. Μέσα από την χρηματοοικονομική ανάλυση της επιχείρησης στην οποία

είναι μέτοχος ένας επενδυτής επιζητά να διαφωτίσει τομείς που θα εξυπηρετήσουν τους στόχους του, οι οποίοι είναι⁴:

1. Η απολαβή μελλοντικών μερισμάτων, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η επένδυσή του στην εταιρία.
2. Η απολαβή πιθανών δικαιωμάτων όπως από την διανομή αποθεματικών της εταιρίας.
3. Η μελλοντική αύξηση της τιμής της μετοχής της εταιρίας, η οποία θα του αποφέρει κέρδη κεφαλαίου σε περίπτωση πώλησής της.

1.3.2 Σκοποί Δανειστών Επιχείρησης

Δανειστές μιας επιχείρησης είναι όλοι αυτοί που ανεξαρτήτως της μορφής του δανεισμού ή της πίστωσης χορηγούν κεφάλαια στην επιχείρηση. Έτσι δανειστές μπορεί να είναι οι προμηθευτές της επιχείρησης που της παρέχουν αγαθά ή υπηρεσίες με πίστωση, οι τράπεζες ή άλλοι πιστωτικοί οργανισμοί που δανείζουν στην επιχείρηση χρηματικά κεφάλαια, κλπ. Η επιχείρηση από τον δανεισμό αναλαμβάνει την υποχρέωση προς τους δανειστές της αφενός να επιστρέψει (ανάλογα με το είδος και την διάρκεια του δανεισμού) τα κεφάλαια που έχει αντλήσει από αυτούς και αφετέρου να τους καταβάλλει τους νόμιμους τόκους. Ως αναμενόμενο οι δανειστές της επιχείρησης ενδιαφέρονται για την εξασφάλιση των κεφαλαίων τους και επιθυμούν την επιστροφή τους. Κατά συνέπεια η πραγματική αξία των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης που δανείζουν είναι γι' αυτούς μεγάλης σημασίας, αφού αυτά κατά κύριο λόγο τους προσδίδουν την ασφάλεια από αποζητούν.

Το ενδιαφέρον των δανειστών για την πορεία της επιχείρησης είναι διαφορετικό από αυτό των μετόχων και διαμορφώνεται ανάλογα την διάρκεια του δανεισμού που έχουν χορηγήσει σε αυτή. Οι βραχυχρόνιοι δανειστές κυρίως ενδιαφέρονται για την ανάλυση του βαθμού ρευστότητας της επιχείρησης, αλλά και την ταχύτητα κυκλοφορίας των κυκλοφορούντων στοιχείων της. Ενώ οι μακροχρόνιοι δανειστές ενδιαφέρονται για την βιωσιμότητα της επιχείρησης,

⁴ Βασιλείου Δ. – Αλεξιάκης Χ. (2008), Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, Αθήνα, ανακτήθηκε από http://annxyd.files.wordpress.com/2009/04/xrhmatooikonomikh_analysi_pdf.pdf

προσπαθώντας να προβλέψουν τις μελλοντικές ταμιακές εισροές και κεφαλαίων της επιχείρησης⁵.

1.3.3 Σκοποί της Διοίκησης

Τα άτομα που διοικούν μια επιχείρηση σαφώς ενδιαφέρονται για την συνολική πορεία της και επιθυμούν να αναλύσουν όλους τους τομείς δραστηριότητας της και την μελλοντική της εξέλιξη. Η διοίκηση πλεονεκτεί, έναντι των άλλων ενδιαφερόμενων για την ανάλυση της πορείας της επιχείρησης, αφού συνδέονται άμεσα με αυτή και είναι σε θέση να έχουν συνεχή πρόσβαση σε όλα τα βιβλία και στοιχεία της⁶. Συνεπώς η ανάλυση της χρηματοοικονομικής πορείας της επιχείρησης από αυτούς μπορεί να διεξαχθεί συστηματικά και σε βάθος, ώστε να εντοπιστούν πιθανά προβλήματα και να αξιοποιηθούν τυχόν ευκαιρίες. Είναι φανερό ότι η ανάλυση, από μέρους της διοίκησης, της οικονομικής αλλά και γενικότερης πορείας της επιχείρησης είναι επιβεβλημένη αφού είναι η υπεύθυνη για την λήψη των απαραίτητων μέτρων για την αντιμετώπιση δυσμενών συνθηκών και την βελτίωση της πορείας της εταιρίας.

1.3.4 Σκοποί Ελεγκτών Λογιστικών Καταστάσεων

Οι ελεγκτές των λογιστικών καταστάσεων ενδιαφέρονται να διασφαλίσουν την ορθή παρουσίαση των στοιχείων που εμπεριέχονται σε αυτές ώστε η εικόνα της επιχείρησης να είναι σύμφωνη με τις γενικά παραδεκτές λογιστικές αρχές και η θέση της να εμφανίζεται ακριβοδίκαια. Έτσι από την ανάλυση που πραγματοποιούν προσπαθούν να εντοπίσουν πιθανά σφάλματα (ηθελημένα ή μη) τα οποία αλλοιώνουν την πραγματικότητα και χειραγωγούν τις λογιστικές καταστάσεις.

⁵ Ψαρράς Ι. (2013), Χρηματοοικονομική Ανάλυση και Αριθμοδείκτες, Αθήνα, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, ανακτήθηκε από <http://academics.epu.ntua.gr/LinkClick.aspx?fileticket=PcGzamiXd9U%3D&tabid=381&mid=1229>

⁶ Βασιλείου Δ. – Αλεξιάκης Χ. (2008), Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, Αθήνα, ανακτήθηκε από http://annxyd.files.wordpress.com/2009/04/xrhmatooikonomikh_analysi_pdf.pdf

1.3.5 Σκοποί Αναλυτών σε περιπτώσεις Εξαγορών-Συγχωνεύσεων

Σε περιπτώσεις εξαγοράς μιας επιχείρησης ή συγχώνευσης δύο ή και περισσότερων επιχειρήσεων, οι στόχοι των αναλυτών έχουν πολλά κοινά με τους στόχους των επενδυτών – μετόχων. Έτσι οι αναλυτές ενδιαφέρονται από την μια να εκτιμήσουν την αξία των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης (ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων), ενώ από την άλλη, μεγάλο είναι το ενδιαφέρον τους για τον ενδεδειγμένο και αντικειμενικό υπολογισμό των συνολικών υποχρεώσεων της επιχείρησης. Κατά συνέπεια σε περιπτώσεις εξαγορών ή συγχωνεύσεων το ενδιαφέρον της ανάλυσης εστιάζει στον καθορισμό της λειτουργικής αξίας είτε της εξαγοραζόμενης είτε των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων ανάλογα την περίπτωση.

1.3.6 Σκοποί Λοιπών Ομάδων Ενδιαφερομένων

Εκτός από τους προαναφερθέντες ενδιαφερόμενους για την χρηματοοικονομική ανάλυση μιας επιχείρησης, σε ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων μπορούν να προβούν και άλλες ομάδες, όπως η κυβέρνηση. Το ενδιαφέρον της Κυβέρνησης για την διεξαγωγή ανάλυσης των επιχειρήσεων πηγάζει από την ανάγκη άσκησης οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής. Ειδικότερα η Κυβέρνηση επιζητά να εισπράξει φόρους, να εξασφαλίσει θέσεις εργασίας, να ενισχύσει το εξαγωγικό εμπόριο, κλπ⁷. Επίσης πιθανοί αναλυτές των λογιστικών καταστάσεων μιας επιχείρησης μπορούν να είναι οι ανταγωνιστές της, συνδικαλιστικές ενώσεις αποσκοπώντας στην βελτίωση της θέσης τους (σε τομείς όπως παραγωγικότητα, πωλήσεις, κλπ) και ενδεχόμενες αυξήσεις μισθών και άλλων ευεργετημάτων αντίστοιχα.

⁷ Τουρνά – Γερμανού Ε. (2001), Γενική Λογιστική με Ε.Γ.Λ.Σ., 7^η Έκδοση, Αθήνα, Τουρνά – Γερμανού Ελένη, σελ. 509

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

2.1 Είδη χρηματοοικονομικής ανάλυσης

Η χρηματοοικονομική ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων μπορεί να διακριθεί τόσο ανάλογα με τα στάδια διενέργειάς της όσο και ανάλογα με την θέση του αναλυτή στην επιχείρηση. Όσον αφορά τα στάδια διενέργειας της ανάλυσης η διάκριση γίνεται σε τυπική και ουσιαστική ανάλυση⁸. Η **τυπική ανάλυση** αναφέρεται στον έλεγχο της εξωτερικής διάρθρωσης των λογιστικών καταστάσεων και στον τρόπο που οι λογαριασμοί και τα ποσά παρουσιάζονται. Η **ουσιαστική ανάλυση** ενώ στηρίζεται στα δεδομένα της τυπικής ανάλυσης προεκτείνει την μελέτη και την επεξεργασία των δεδομένων και με την χρήση κάποιων αριθμοδεικτών επιχειρεί να προσδιορίσει την πραγματική εικόνα της επιχείρησης.

Όταν η ανάλυση διακρίνεται ανάλογα με την θέση του αναλυτή τότε αναφερόμαστε σε εσωτερική ή εξωτερική ανάλυση. Η **εσωτερική ανάλυση** διενεργείται από άτομα τα οποία έχουν άμεση σχέση με την επιχείρηση και κατ' επέκταση μπορούν να έχουν και άμεση πρόσβαση στα δεδομένα της επιχείρησης. Έτσι μπορούν να ερευνήσουν τα λογιστικά βιβλία, τους επιμέρους λογαριασμούς, τα διάφορα λογιστικά έγγραφα και να εφαρμόσουν διάφορες μεθόδους, εμβαθύνοντας την ανάλυση ανάλογα τις ανάγκες και τις επιδιώξεις. Η **εξωτερική ανάλυση** πραγματοποιείται από άτομα εκτός της επιχείρησης, τα οποία κατά κύριο λόγο στηρίζονται στα στοιχεία που αντλούν από τις δημοσιευμένες οικονομικές της καταστάσεις. Η συγκεκριμένη ανάλυση δεν μπορεί να γίνει σε βάθος ενώ τα διαθέσιμα στοιχεία είναι κατά γενικό κανόνα συνοπτικά. Οι εξωτερικοί αναλυτές κυρίως επιδιώκουν να προσδιορίσουν την οικονομική θέση της επιχείρησης, δηλαδή:

- ✓ Την ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της, τόσο άμεσα όσο και μακροπρόθεσμα.

⁸ Βασιλείου Δ. – Αλεξιάκης Χ. (2008), Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, Αθήνα, ανακτήθηκε από http://annxyd.files.wordpress.com/2009/04/xrhmatouikonomikh_analysi_pdf.pdf

- ✓ Την ικανότητα που έχει να εκμεταλλευτεί ευκαιρίες που της παρουσιάζονται, ασκώντας την κατάλληλη διαχείριση των κεφαλαίων που έχει στην διάθεσή της ή αντλώντας κεφάλαια από τις κατάλληλες πηγές.
- ✓ Την ικανότητα που έχει να ανταποκριθεί στις άμεσα ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της προς τους δανειστές της αλλά και τους μετόχους της.

2.2 Εισαγωγή στις μεθόδους ανάλυσης λογιστικών καταστάσεων

Η δράση μιας επιχείρησης όσο και ο επιδιωκόμενος στόχος της, δηλαδή η επίτευξη του μέγιστου δυνατού αποτελέσματος με το ελάχιστο δυνατό κόστος, αποτυπώνονται σε κάποιες ποσοτικές σχέσεις μεταξύ των μεγεθών της. Συνεπώς τα ποσά που αναγράφονται στις λογιστικές καταστάσεις εκφράζουν, ή μπορούν να εκφράσουν με κατάλληλους χειρισμούς, ποσοτικές σχέσεις επίσης με αριθμούς. Οι χρηματοοικονομικοί αναλυτές επιδιώκουν να διαγνώσουν πιθανά προβλήματα, να αξιολογήσουν την οικονομική της κατάσταση, να προβλέψουν τη βιωσιμότητά της.

Η χρηματοοικονομική ανάλυση ενδιαφέρεται από την ανάλυση της βραχυχρόνιας ρευστότητας μιας επιχείρησης μέχρι και την συνολική αξιολόγηση των δυνατών και αδύνατων σημείων της, σε σχέση πάντα με τις άλλες επιχειρήσεις του κλάδου και της οικονομίας γενικότερα. Έτσι η χρηματοοικονομική ανάλυση μπορεί να περιλαμβάνει την ανάλυση των τομέων ρευστότητας, της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων, της κεφαλαιακής δομής, της κερδοφορίας και των χρηματιστηριακών δεικτών. Με βάση την κατάσταση που βρίσκεται μιας επιχείρηση στους παραπάνω τομείς μπορεί να τεθεί η στρατηγική της, να καθοριστούν οι στόχοι της αλλά και να βελτιωθούν κάποιοι από αυτούς. Μέσα από την χρηματοοικονομική ανάλυση, με την χρήση διάφορων τεχνικών, μπορεί να αξιολογηθεί, βελτιωθεί και αναπτυχθεί μια οικονομική μονάδα⁹

Τα στάδια της χρηματοοικονομικής ανάλυσης αρχικά περιλαμβάνουν την επιλογή των κατάλληλων μεθόδων ανάλυσης (ανάλογα με τον σκοπό της ανάλυσης), την κατάταξη των στοιχείων με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι εφικτός ο υπολογισμός

⁹ Συριόπουλος Κ. (2008), Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Πανεπιστήμιο Πατρών, ανακτήθηκε από <http://siriopoulos.webs.com/XRHMDIOIK.pdf>

των σχέσεων και την αξιολόγηση και ερμηνεία των ευρημάτων¹⁰. Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μπορεί να πραγματοποιείται δυναμικά, δηλαδή να εξετάζεται η διαχρονική πορεία των λογιστικών μεγεθών ή στατικά, όπου τα αριθμητικά δεδομένα εξετάζονται μόνο για μια λογιστική χρήση¹¹. Επίσης η ανάλυση μπορεί να εστιάζει στην ανάλυση μιας και μόνο επιχείρησης (ενδοεταιρική ανάλυση) αναλύοντας και αξιολογώντας τη επίδοση της επιχείρησης διαχρονικά και με βάση τους στόχους που έχει η ίδια θέσει. Αλλά η ανάλυση μπορεί να περιλαμβάνει την μελέτη μιας επιχείρησης συγκρίνοντας την είτε με άλλες ομοειδείς επιχειρήσεις είτε με τον κλάδο στον οποίο ανήκει (διεταρική ή κλαδική ανάλυση)¹².

Οι κυριότερες μέθοδοι για την διεξαγωγή μιας χρηματοοικονομικής ανάλυσης είναι:

- ✓ Οι συγκριτικές καταστάσεις σε απόλυτα μεγέθη
- ✓ Οι καταστάσεις κοινών μεγεθών
- ✓ Οι καταστάσεις τάσης
- ✓ Οι αριθμοδείκτες
- ✓ Άλλες μέθοδοι, όπως ανάλυση νεκρού σημείου, πρόβλεψη χρεοκοπίας, κλπ.

2.2.1 Συγκριτικές Καταστάσεις

Οι συγκριτικές καταστάσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην διαχρονική ανάλυση είτε μόνο της ίδιας της οικονομικής μονάδας είτε με άλλες επιχειρήσεις του κλάδου, συγκρίνοντας τα απόλυτα μεγέθη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Η σύγκριση των απόλυτων μεγεθών μπορεί να υποβοηθηθεί με τις ποσοστιαίες μεταβολές από χρήση σε χρήση των αυξομειώσεων στα μεγέθη. Έτσι παρατηρώντας τις μεταβολές μόνο, δεν μπορούν να διεξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα, ενώ αν συνυπολογίζονται τα ποσοστά των αυξήσεων και μειώσεων που συντελούνται διαχρονικά, η μελέτη

¹⁰ Βασιλείου Δ. – Αλεξιάκης Χ. (2009), Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, Αθήνα, ανακτήθηκε από http://annxyd.files.wordpress.com/2009/04/xrhmatooikonomikh_analysi_pdf.pdf

¹¹ Φίλιος Β.(1996), Χρηματοοικονομική Ανάλυση, Τόμος Α', Β' Έκδοση, Αθήνα, Σύγχρονη Εκδοτική, σελ. 129

¹² Κάντζος Κ.(2002), Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, Αθήνα, Interbooks, σελ. 69

των μεταβολών αποκτά ουσιαστική βάση. Οι συγκριτικές καταστάσεις και οι ποσοστιαίες μεταβολές αποτελούν ένα εύκολο τρόπο διαχρονικής ανάλυσης, όμως προσοχή θα πρέπει να δίνεται όταν τα μεγέθη αλλάζουν πρόσημο, δηλαδή από θετικά γίνονται αρνητικά και το αντίθετο, αφού δεν είναι εφικτός ο υπολογισμός της ποσοστιαίας αύξησης ή μείωσης.

2.2.2 Κάθετη Ανάλυση ή Ανάλυση Κοινού Μεγέθους

Η κάθετη ανάλυση ή ανάλυση κοινού μεγέθους των χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι μία από τις πιο δημοφιλείς μεθόδους και αποτελεί την διαχρονική σύγκριση των μεγεθών των καταστάσεων της οικονομικής μονάδας, αλλά και με άλλες μονάδες. Με την ανάλυση κοινού μεγέθους κάθε μέρος του συνόλου εκφράζεται ως ποσοστό του. Έτσι είτε αντιπαραθέτοντας χρονολογικά τις καταστάσεις της επιχείρησης είτε αντιπαραθέτοντας τις καταστάσεις ομοειδών επιχειρήσεων μπορούν να εντοπίσουν αδυναμίες και δυνατά σημεία¹³.

Από την διαχρονική αξιολόγηση της ίδιας οικονομικής μονάδας με την χρήση καταστάσεων κοινού μεγέθους μπορούν:

- ☞ Να διαπιστωθούν και μελετηθούν ενδεχόμενες τάσεις με κάποια μεγέθη που διαμορφώνονται κατά την πάροδο του χρόνου.
- ☞ Να εντοπιστούν γεγονότα που είτε προέρχονται από την ίδια την επιχείρηση, είτε από εξωτερικούς παράγοντες και επηρεάζουν την πορεία των εξεταζόμενων μεγεθών, καθιστώντας δυνατή την κατάλληλη αντιμετώπιση αν παρουσιαστούν ξανά στο μέλλον.
- ☞ Να προσδιοριστεί το μέγεθος και η δύναμη των διαφαινόμενων τάσεων, αλλά και να εντοπιστεί η διάρκεια τους.

Τα στοιχεία που προκύπτουν από πιθανές τάσεις στα μεγέθη των λογιστικών καταστάσεων μιας οικονομικής μονάδας μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην διαμόρφωση μοντέλων πρόβλεψης της μελλοντικής πορείας της επιχείρησης. Επίσης μπορούν να βοηθήσουν την διοίκηση της μονάδας να αναπτύξει κατάλληλες

¹³ Κάντζος Κ.(2002), Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, Αθήνα, Interbooks

στρατηγικές ώστε να είναι εφικτή η αντιμετώπιση εξωγενών ή ενδογενών γεγονότων στο μέλλον.

Στην διαχρονική ανάλυση κάποια βασικά μεγέθη μπορεί να εμφανίζουν αστάθεια και μεταβολές που μπορεί να πηγάζουν από γεγονότα εντός της μονάδας αλλά και εξωτερικά. Έτσι θα πρέπει, πέρα από τον εντοπισμό των μεταβολών, να εντοπίζεται η φύση τους, ώστε να είναι εφικτή η εκτίμηση των επιπτώσεων και η αξιολόγηση της κατάστασης. Επίσης στην κάθετη ανάλυση η οικονομική μονάδα πραγματοποιώντας διαχρονική αξιολόγηση των μεγεθών της μπορεί να διαμορφώσει εσωτερικά πρότυπα που να την βοηθήσουν είτε να αναπτύξει τα δυνατά της σημεία, είτε να διορθώσει αδυναμίες που αποτελούν τροχοπέδη στην πορεία της. Η επιχείρηση μπορεί να αξιολογήσει την θέση της και με βάση εξωτερικά πρότυπα να αναδιοργανώσει την θέση της και να γίνει περισσότερο ανταγωνιστική. Ένα ακόμα πλεονέκτημα της διαχρονικής ανάλυσης με την χρήση καταστάσεων κοινού μεγέθους είναι ο εύκολος εντοπισμός μεταβολών σε μεγέθη τα οποία είναι αλληλοεξαρτώμενα και είτε αποτελούν ανησυχητικά σημάδια (υπερβολική αύξηση των εξόδων σε σχέση με τις πωλήσεις), είτε σηματοδοτούν την αλλαγή πολιτικής της διοίκησης, είτε παρουσιάζουν αδυναμία ελέγχου από την διοίκηση.

Όσον αφορά την διεταιρική ανάλυση, η ανάλυση κοινού μεγέθους μπορεί να αποκαλύψει ανησυχητικά σημάδια στα μεγέθη και στην δομή μιας επιχείρησης, σε σχέση με τα δεδομένα που ισχύουν σε αντίστοιχες επιχειρήσεις του κλάδου. Για παράδειγμα επιχειρήσεις σε διαφορετικούς κλάδους έχουν διαφορετικής έντασης πάγιο ενεργητικό ή ανάγκες σε μετρητά και μέσα από την συγκεκριμένη συσχέτιση να εντοπιστούν πιθανές αδυναμίες. Δεν θα πρέπει να παραγνωρίζεται ότι οι καταστάσεις κοινού μεγέθους αποτελούν ένα ακόμα χρήσιμο εργαλείο (όπως και οι αριθμοδείκτες) εξάλειψης της δυσκολίας σύγκρισης επιχειρήσεων διαφορετικού μεγέθους. Ο συσχετισμός των απόλυτων μεγεθών δεν μπορεί να οδηγήσει σε ακριβή συμπεράσματα σε επιχειρήσεις διαφορετικού μεγέθους, ενώ αν λόγω χάρη συγκριθεί η αναλογία των εξόδων σε σχέση με τις πωλήσεις μπορούν να διεξαχθούν ορθότερα συμπεράσματα. Για την δημιουργία προτύπων μπορούν να εφαρμοστούν διάφοροι μέθοδοι προσδιορισμού του μέσου όρου, όπως ο αριθμητικός μέσος όρος ή η διάμεσος.

2.2.3 Οριζόντια Ανάλυση ή Ανάλυση Τάσης

Με τις καταστάσεις τάσης φαίνεται η τάση των διαφόρων μεγεθών κατά τη διάρκεια χρόνου και είναι εφικτός με μεγαλύτερη ευχέρεια, ο έλεγχος ειδικά μεγάλου αριθμού χρήσεων. Η κατάρτιση των καταστάσεων τάσης στηρίζεται στην επιλογή και θέση ενός έτους ως έτος βάσης ή έτος εκκίνησης, που τα μεγέθη του αντιπροσωπεύουν το 100%. Τα αντίστοιχα μεγέθη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των υπόλοιπων χρήσεων, εκφράζονται ως ποσοστό των μεγεθών του έτους βάσης (δηλαδή το μέγεθος μεταγενέστερων ετών διαιρείται με το αντίστοιχο μέγεθος του έτους βάσης και πολλαπλασιάζεται με το 100). Έτσι διαφαίνεται η ποσοστιαία μεταβολή του κάθε μεγέθους στην διάρκεια του χρόνου, δηλαδή η τάση (για αύξηση ή μείωση) του κάθε στοιχείου.

Αρχικά στην φάση της επιλογής του έτους βάσης θα πρέπει να δίνεται προσοχή, ώστε το έτος που θα επιλεγεί να είναι ομαλό, απαλλαγμένο από έκτακτα ή πρόσκαιρα γεγονότα, που θα καθιστούσαν την διαχρονική σύγκριση αναξιόπιστη. Με βάση την συγκεκριμένη ανάλυση υπάρχει η δυνατότητα εντοπισμού ιστορικών γεγονότων ή συνθηκών που επηρέασαν, με οποιοδήποτε τρόπο, την πορεία των εξεταζόμενων μεγεθών, ώστε ο μελλοντικός χειρισμός τους να είναι ευχερέστερος και περισσότερο αποτελεσματικός. Αν για παράδειγμα από ένα συγκεκριμένο ιστορικό γεγονός επηρεαστεί η παραγωγή, στην περίπτωση που αυτό επαναληφθεί στο μέλλον δεν θα είναι τόσο απρόσμενο και θα είναι δυνατός ο χειρισμός του, γνωρίζοντας όχι μόνο την φύση των συνεπειών αλλά τις ποσοτικές συνέπειες αυτού του γεγονότος.

2.2.4 Αριθμοδείκτες

Οι αριθμοδείκτες χρησιμοποιούνται ευρέως στην χρηματοοικονομική ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων, ως ένα εργαλείο που συσχετίζει μεγέθη τα οποία παράγουν σχέσεις με νόημα εξετάζοντας συγκεκριμένους τομείς των επιχειρήσεων. Ο αριθμοδείκτης είναι ένας λόγος (κλάσμα), μεταξύ δύο μεγεθών τα οποία για να συγκριθούν να πρέπει να έχουν κατανοητή και λογική σχέση μεταξύ τους, όπως για παράδειγμα το κυκλοφορούν ενεργητικό με τις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Τα αποτελέσματα των αριθμοδεικτών από μόνα τους δεν αποτελούν

μέτρο σύγκρισης ή αξιολόγησης, αλλά θα πρέπει να εξετάζονται είτε διαχρονικά είτε σε σχέση με αντίστοιχους αριθμοδείκτες ομοειδών επιχειρήσεων, είτε σε συνδυασμό και των δύο προαναφερθέντων περιπτώσεων. Έτσι στην τελευταία περίπτωση αφενός αξιολογείται η διαχρονική εξέλιξη της οικονομικής μονάδας σε κάποιους τομείς και αφετέρου προσδιορίζεται η θέση της στην συγκεκριμένη αγορά, για την εξεταζόμενη περίοδο.

Η όλη διαδικασία της χρηματοοικονομική ανάλυσης και κατά συνέπεια η ανάλυση με αριθμοδείκτες στοχεύει στην ιστορική διερεύνηση και αξιολόγηση των παρελθόντων γεγονότων και καταστάσεων, ώστε να είναι δυνατή η πρόβλεψη της μελλοντικής πορείας της επιχείρησης. Με τον προσδιορισμό των καταστάσεων που έχουν επηρεάσει την πορεία της επιχείρησης στο παρελθόν και με την σωστή ερμηνεία τους, λαμβάνοντας πάντα υπόψη όλα τα εμπλεκόμενα μεγέθη, μπορεί να γίνει πρόβλεψη για το μέλλον και καλύτερη διαχείριση καταστάσεων που πιθανό να επαναληφθούν.

Η χρησιμότητα των αριθμοδεικτών

Οι αριθμοδείκτες μπορούν να αποτυπώσουν την συνοπτική εικόνα της επιχείρησης στα κυριότερα σημεία της (ρευστότητα, κεφαλαιακή δομή, κλπ), παραλείποντας λεπτομέρειες που ανάλογα την μελέτη που πραγματοποιείται, σε πρώτη φάση δεν προσφέρουν πολλά στην ανάλυση. Έπειτα από τον εντοπισμό σημείων και φαινομένων που ενδεχόμενα χρήζουν περαιτέρω ανάλυσης μπορούν να εφαρμοστούν είτε περισσότεροι συγγενείς αριθμοδείκτες είτε άλλες μέθοδοι ανάλυσης και να εξεταστεί η κατάσταση λεπτομερέστερα.

Έχει επικρατήσει η άποψη ότι η χρηματοοικονομική ανάλυση μέσω αριθμοδεικτών πραγματοποιείται μόνο άτομα που δεν έχουν πρόσβαση στα εσωτερικά δεδομένα της επιχείρησης, όμως οι αριθμοδείκτες χρησιμοποιούνται και από την διοίκηση των επιχειρήσεων για την αξιολόγησή τους. Έτσι οι αριθμοδείκτες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την δημιουργία προτύπων είτε εντός της μονάδας είτε σε σύγκριση με τις επιχειρήσεις του κλάδου, ή τον μέσο όρο του κλάδου και να χρησιμοποιηθούν για διαχρονική ή στατική σύγκριση.

Μια ακόμα χρήση των αριθμοδεικτών από τα διοικητικά στελέχη των επιχειρήσεων είναι για την λήψη αποφάσεων. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με βάση ή με την βοήθεια των αποτελεσμάτων των αριθμοδεικτών είναι αποφάσεις που αφορούν την αξιολόγηση επενδυτικών εγχειρημάτων, την αξιολόγηση της απόδοσης στελεχών και τμημάτων, την καταβολή πρόσθετων αμοιβών σε διοικητικά στελέχη, αλλά και τον προγραμματισμό και τον προσδιορισμό στόχων.

Επίσης οι αριθμοδείκτες χρησιμοποιούνται από την διοίκηση των επιχειρήσεων για την παρουσίαση της πορείας της προς τους μετόχους. Είναι πλέον σύνηθες στις ετήσιες εκθέσεις που συντάσσονται προς τους μετόχους οι επιδόσεις και οι εξελίξεις της επιχείρησης να παρουσιάζονται με την μορφή αριθμοδεικτών. Από έρευνες που έχουν διεξαχθεί, όταν οι αριθμοδείκτες χρησιμοποιούνται για αυτό τον σκοπό, έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο να παρουσιάζονται αριθμοδείκτες που συνήθως ευνοούν την εικόνα της επιχείρησης.

Ένα βασικό πλεονέκτημα των αριθμοδεικτών είναι ότι εξαλείφει τις διαφορές που παρουσιάζουν τα μεγέθη οικονομικών καταστάσεων επιχειρήσεων διαφορετικού μεγέθους, καθιστώντας εφικτή την σύγκριση. Όμως η εξέταση των απόλυτων μεγεθών δεν θα πρέπει να αγνοείτε αφού η ίδια η διαφορά μεγέθους μπορεί να καθορίζει τα αποτελέσματα των αριθμοδεικτών και την διαφορετική επίδοση των επιχειρήσεων. Κατά συνέπεια μαζί με την σύγκριση των αριθμοδεικτών θα πρέπει να συνυπολογίζεται και ο παράγοντας μεγέθους των επιχειρήσεων.

Προβλήματα στη Χρήση Αριθμοδεικτών

Μια δυσκολία που παρουσιάζεται στη δημιουργία προτύπων, είναι ότι για να είναι αντικειμενικά και αντιπροσωπευτικά του κλάδου, απαιτείται όχι μόνο πληθώρα παρατηρήσεων για την καταγραφή της συμπεριφοράς ομοειδών επιχειρήσεων, αλλά και συνεχή αναπροσαρμογή τους, ώστε να αποτυπώνουν κάθε φορά τις ισχύουσες συνθήκες. Επίσης κατά την διαμόρφωση ενός προτύπου πρέπει να ληφθεί υπόψη και το γεγονός ότι δεν είναι όλες οι μέσες τάσεις που προσφέρει η στατιστική της ίδιας ακρίβειας. Για παράδειγμα διαφορετικά αποτελέσματα παρουσιάζει ο αριθμητικός μέσος όρος από την διάμεσο, ιδιαίτερα όταν υπάρχουν ακραίες τιμές για τον υπολογισμό των μέσων τιμών. Χρήσιμο σε αυτές περιπτώσεις είναι να εφαρμόζεται ο σταθμισμένος μέσος όρος για την δημιουργία των προτύπων του κλάδου.

Πέρα από το γεγονός ότι οι αριθμοδείκτες θα πρέπει να υπολογίζονται από μεγέθη που έχει νόημα να συσχετιστούν, θα πρέπει επίσης να επιλέγονται εκείνοι που εξυπηρετούν τον σκοπό της ανάλυσης και που θα καταδείξουν ευκρινέστερα την κατάσταση της επιχείρησης. Δεν θα πρέπει να παραγνωρίζεται ότι υπάρχουν παράγοντες που αλλοιώνουν την αξιοπιστία των μεγεθών και κατά συνέπεια τα αποτελέσματα των αριθμοδεικτών, όπως είναι ο πληθωρισμός στην διαχρονική ανάλυση. Έτσι σκόπιμο είναι σε περιπτώσεις που τα μεγέθη επηρεάζονται σημαντικά από τέτοια φαινόμενα, να αναπροσαρμόζονται πριν χρησιμοποιηθούν στην ανάλυση.

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με δείκτες που συγκρίνονται με πρότυπα του κλάδου, μπορεί να δυσχεραίνεται από το γεγονός ότι τα στοιχεία των εταιριών δεν είναι πάντα διαθέσιμα στον ίδιο χρόνο. Σε κάποιες περιπτώσεις οι εταιρίες έχουν διαφορετική διαχειριστική χρήση που κλείνει τον Ιούνιο και κατά συνέπεια η δημοσίευσή τους καθυστερεί περισσότερο. Ακόμα από την ανάλυση εξαιρούνται ή εμπεριέχονται αλλά με ακόμα μεγαλύτερη καθυστέρηση οι επιχειρήσεις του κλάδου που δεν είναι υποχρεωμένες να δημοσιεύουν τις οικονομικές τους καταστάσεις. Σημαντικές επίσης καθυστερήσεις στην δημοσίευση των οικονομικών πληροφοριών, μπορούν να προκύψουν στις περιπτώσεις ενοποιημένων καταστάσεων ή σε επιχειρήσεις που η φύση των εργασιών τους απαιτεί περισσότερο χρόνο για την ολοκλήρωσή τους (πχ πολλοί κλάδοι).

Πριν την έναρξη της διαδικασίας ανάλυσης των αποτελεσμάτων των αριθμοδεικτών με άλλες επιχειρήσεις του κλάδου θα πρέπει να εξετάζεται ο βαθμός ομοιογένειας των εφαρμοζόμενων λογιστικών μεθόδων. Όταν οι εταιρίες που πρόκειται να συγκριθούν στηρίζονται στην χρήση διαφορετικών μεθόδων τα αποτελέσματα των αριθμοδεικτών δεν θα αντανακλούν με ακρίβεια την πραγματικότητα. Έτσι είτε θα πρέπει να επιλέγονται επιχειρήσεις που εφαρμόζουν τις ίδιες λογιστικές μεθόδους είτε τα δεδομένα να αναπροσαρμόζονται ώστε η ανάλυση να στηρίζεται στην ίδια βάση.

Η σύγκριση των αποτελεσμάτων αριθμοδεικτών μεταξύ ομοειδών επιχειρήσεων θα πρέπει να στηρίζεται σε αξιόπιστα δεδομένα. Το γεγονός ότι οι οικονομικές καταστάσεις αρκετών επιχειρήσεων δεν ελέγχονται από ορκωτούς λογιστές είναι σημείο που μπορεί να εγείρει αμφιβολίες για την αξιοπιστία των δεδομένων που παρουσιάζονται. Στην περίπτωση που οι χρηματοοικονομικές

καταστάσεις ελέγχονται, τα αντλούμενα στοιχεία είναι περισσότερο αξιόπιστα, ενώ τα στοιχεία τους που παρουσιάζουν κάποιες αποκλίσεις επισημαίνονται και είναι διαθέσιμα για την αξιολόγησή τους από τους αναλυτές.

Τέλος ένα σημαντικό πρόβλημα στον υπολογισμό των αριθμοδεικτών και την ανάλυση, πηγάζει από αρνητικά μεγέθη. Σε τέτοιες περιπτώσεις όπου είναι εφικτό θα πρέπει να επιλέγονται για ανάλυση άλλοι παρεμφερείς θετικοί αριθμοδείκτες, είτε επιλέγοντας παραπλήσια μεγέθη (μικτό αντί για καθαρό κέρδος, όταν τα καθαρά αποτελέσματα είναι αρνητικά), είτε ο τομέας που είναι υπό εξέταση να μελετάται από άλλους αριθμοδείκτες (απόδοση συνολικών κεφαλαίων αντί απόδοση ιδίων κεφαλαίων, στην περίπτωση που τα ίδια κεφάλαια είναι αρνητικά).

2.3 Ειδικές Αναλύσεις: Αξιολόγηση Ρευστότητας

Η ρευστότητα σε μια επιχείρηση δείχνει την ικανότητά της να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Συγκεκριμένα δείχνει τον βαθμό που είναι σε θέση να τις καλύψει, από την κανονική ροή των κυκλοφορούντων στοιχείων της ή από την ρευστοποίηση στοιχείων που προορίζονται για αυτό το λόγο ή μπορεί να χρηματοδοτηθεί με βραχυπρόθεσμα κεφάλαια που δεν είναι ασύμφορα ή αναγκαστικά. Αρχικά η αξιολόγηση της ρευστότητας μπορεί να εκτιμηθεί από την σύγκριση των συνολικά κυκλοφορούντων στοιχείων της με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Σε δεύτερη φάση θα πρέπει να αξιολογηθούν τα επιμέρους μεγέθη που αποτελούν το κυκλοφορούν Ενεργητικό ώστε να εκτιμηθεί το κατά πόσο μπορούν να ρευστοποιηθούν εύκολα και χωρίς σημαντικό κόστος για την επιχείρηση.

Η έλλειψη ρευστότητας μπορεί να έχει διάφορες αρνητικές επιπτώσεις στην ομαλή λειτουργία μιας οικονομικής μονάδας. Αρχικά μπορεί να την οδηγήσει σε αναποτελεσματική πολιτική πωλήσεων και προμηθειών. Στην πρώτη περίπτωση δεν θα είναι σε θέση να χορηγήσει στους πελάτες της ανταγωνιστικές εκπτώσεις και ενδεχόμενα να μειωθούν οι πωλήσεις της ενώ στην δεύτερη, η αδυναμία πραγματοποίησης αγορών τοις μετρητοίς σημαίνει απώλεια της ευκαιρίας για αγορές με έκπτωση. Επίσης όταν μια επιχείρηση δεν

είναι σε θέση να καλύψει τις τρέχουσες υποχρεώσεις της μπορεί να αναγκαστεί να προσφύγει σε βραχυπρόθεσμο δανεισμό που ίσως να είναι ασύμφορος γι' αυτή. Η αδυναμία ανταπόκρισης σε υποχρεώσεις προς τρίτους μπορεί να επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό την κανονική ροή των προμηθειών και κατ' επέκταση των πωλήσεων, ενώ η καθυστερημένη ανταπόκριση στον υπάρχον δανεισμό, την επιβαρύνει με τόκους.

Όλα τα παραπάνω έχουν αρνητικές συνέπειες στην ομαλή καθημερινή λειτουργία της οικονομικής μονάδας και περιορίζουν τα πεδία δράσης της διοίκησής της. Η παρατεταμένη έλλειψη ρευστότητας σε μια επιχείρηση μπορεί να μειώσει τα περιθώρια δράσης της και να επιφέρει την αδυναμία αντιμετώπισής της, με χειρότερη συνέπεια την αναστολή της δραστηριότητάς της. Είναι λοιπόν κατανοητό που η αξιολόγηση της βραχυπρόθεσμης ρευστότητας μιας οικονομικής μονάδας είναι ιδιαίτερα σημαντική τόσο για τρέχουσα λειτουργία της όσο και για την μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

3.1 Ο Ρόλος των Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων

Ο ρόλος των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων είναι ιδιαίτερα σημαντικός στην οικονομία. Οι τράπεζες συμβάλλουν στην συσσώρευση κεφαλαίου και αυξάνουν τον βαθμό ανάπτυξης της οικονομίας, λειτουργώντας ως μεσολαβητές και προαγωγοί της διαδικασίας αποταμίευσης και επένδυσης. Έτσι οι τράπεζες διαθέτουν κεφάλαια με την μορφή δανεισμού και διάφορων επενδυτικών δραστηριοτήτων ενώ ταυτόχρονα δέχονται καταθέσεις. Από αυτή την συλλειτουργία διευκολύνεται η ροή του χρήματος και είναι ευκολότερη η μεγαλύτερη παροχή αγαθών και υπηρεσιών από τους παραγωγούς στους καταναλωτές. Κατά συνέπεια προωθείται η διαδικασία ανάπτυξης της οικονομίας, ενώ παράλληλα αποτελούν μέσα εφαρμογής νομισματικής πολιτικής¹⁴.

Η αποτελεσματική λειτουργία και διαχείριση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων μπορεί να οδηγήσει σε ένα σταθερό τραπεζικό σύστημα που ικανοποιεί τις απαιτήσεις της κοινωνίας και αποτρέπει σημαντικούς κινδύνους για την οικονομία. Αποσκοπώντας στην μεγιστοποίηση της αποδοτικότητάς τους αλλά και στην βελτίωση της λειτουργικής αποτελεσματικότητάς τους προσπαθούν να επιτύχουν την βέλτιστη διαχείριση των στοιχείων που αποτελούν το Ενεργητικό και Παθητικό τους. Η διάρθρωση τόσο του Ενεργητικού όσο και του Παθητικού ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος είναι τελείως διαφορετική από τις άλλες επιχειρήσεις, ενώ η μέτρηση της απόδοσής τους αλλά και των κινδύνων τους διαφοροποιείται σημαντικά. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις που οφείλουν οι τράπεζες να καταρτίζουν και δημοσιεύουν ενώ είναι κοινές (ως προς την ονομασία και την έννοια) είναι τελείως διαφορετικές από των λοιπών επιχειρήσεων αφού έχουν τελείως διαφορετική σύσταση. Τα στοιχεία του Ενεργητικού και των υποχρεώσεων των τραπεζών είναι ιδιαίτερα και η

¹⁴ Κοσμίδου Κ. (2006), Μια Χρηματοοικονομική Ανάλυση των Τραπεζικών Ιδρυμάτων Σήμερα!, EpistimonikoMarketing.gr, ανακτήθηκε από <http://www.epistimonikomarketing.gr/mia-xrimatooikonomiki-analusi-ton-trapezikon-idrumaton-simera/>

διάρθρωσή τους μπορεί να διασφαλίσει την ασφάλεια ενώ η αξιολόγησή τους διέπεται από ειδικό καθεστώς.

3.2 Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

3.2.1 Ισολογισμός

Τα στοιχεία του Ενεργητικού των τραπεζών μπορούν να ομαδοποιηθούν σε τέσσερις βασικές κατηγορίες:

1. Τα μετρητά από θεσμικές καταθέσεις
2. Τα επενδυτικά χρεόγραφα
3. Τα δάνεια και τις χρηματοδοτικές μισθώσεις
4. Τα υπόλοιπα στοιχεία του Ενεργητικού

Τα χρηματοοικονομικά προϊόντα των τραπεζών χωρίζονται ανάλογα με τον σκοπό κατοχής, σε εμπορικά χαρτοφυλάκια, τα διακρατούμενα μέχρι την λήξη, τα διαθέσιμα προς πώληση και τα δάνεια τα οποία δόθηκαν πρωτογενώς από την τράπεζα¹⁵.

Ειδικότερα στα στοιχεία του Ενεργητικού μιας τράπεζας εμπεριέχονται κυρίως οι ακόλουθοι λογαριασμοί¹⁶:

↳ Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα, σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνονται:

- τα μετρητά που η τράπεζα έχει στο ταμείο (σε εθνικό και ξένο νόμισμα),
- οι υποχρεωτικές καταθέσεις της τράπεζας στην κεντρική τράπεζα,

¹⁵ Τσάμης Α. (2002), Η Εισαγωγή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στα Πλαίσια του Τραπεζικού Συστήματος, Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, ανακτήθηκε από http://62.1.43.74/5Ekdosis/UplPDFs//deltia/4_2002/05.pdf

¹⁶ Κοσμίδου Κ. (2006), Μια Χρηματοοικονομική Ανάλυση των Τραπεζικών Ιδρυμάτων Σήμερα!, EpistimonikoMarketing.gr, ανακτήθηκε από <http://www.epistimonikomarketing.gr/mia-xrimatooikonomiki-analusi-ton-trapezikon-idrumaton-simera/>

- το υπόλοιπο του τρεχούμενου λογαριασμού σε ευρώ στην κεντρική τράπεζα
- τα υπόλοιπα των λογαριασμών όψεως που έχει η τράπεζα σε ξένο νόμισμα στην κεντρική τράπεζα
- η αξία των τοκομεριδίων που έχουν αποκοπεί για είναι προς είσπραξη
- η αξία των εισπρακτέων επιταγών

↳ Κρατικά Αξιόγραφα και άλλα Αξιόγραφα τα οποία γίνονται δεκτά από την Κεντρική Τράπεζα για επαναχρηματοδότηση, τα οποία είναι:

- Τα έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου (διακρινόμενα σε υποχρεωτικών και προαιρετικών τοποθετήσεων)
- Όσα αξιόγραφα κατέχονται από την τράπεζα και γίνονται δεκτά από την Κεντρική Τράπεζα για επαναχρηματοδότηση (με βάση τις ισχύουσες διατάξεις)

↳ Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων, όπως απαιτήσεις όψεως και τυχόν προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις

↳ Απαιτήσεις κατά Πελατών, όπως χορηγήσεις, λοιπές απαιτήσεις ή τυχόν προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις

↳ Χρεόγραφα, όπως ομολογίες, τίτλοι έκδοσης Δημοσίου και άλλοι τίτλοι σταθερής ή μεταβλητής απόδοσης και μετοχές.

↳ Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (μητρική προς θυγατρική) ή μη συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

↳ Άυλα περιουσιακά στοιχεία, όπως έξοδα ίδρυσης, φήμη και πελατεία, κλπ

↳ Ενσώματα πάγια στοιχεία

↳ Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού

Οι χορηγήσεις θα πρέπει να διαχωρίζονται σε ενήμερες, σε καθυστέρηση και σε επισφαλείς, ενώ επίσης θα πρέπει να διακρίνονται ανάλογα με το είδος εξάρτησης ή μη σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

Με βάση τα ΔΛΠ οι τράπεζες οφείλουν να ομαδοποιούν τα περιουσιακά στοιχεία τους και τις υποχρεώσεις τους κατά είδος και με τρόπο που να αντανakλά τη σχετική ρευστότητά τους. Η κατάταξη των περιουσιακών

στοιχείων αλλά και των υποχρεώσεων των τραπεζών πρέπει να γίνεται ανάλογα την σειρά ρευστότητά τους. Έτσι αρχικά στο Ενεργητικό παρουσιάζονται τα πλέον ρευστοποιήσιμα στοιχεία και κλιμακωτά παρουσιάζονται τα στοιχεία που παραμένουν στην επιχείρηση για την πάγια εξυπηρέτηση των λειτουργιών της.

Στο Παθητικό των τραπεζών καταχωρούνται οι καταθέσεις, οι βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και η καθαρή θέση της τράπεζας. Όσον αφορά τις υποχρεώσεις αυτές διακρίνονται σε υποχρεώσεις προς άλλα πιστωτικά ιδρύματα (καταθέσεις όψεως, προθεσμίας με προειδοποίηση, κλπ) και οι υποχρεώσεις προς πελάτες (καταθέσεις όψεως, προθεσμίας ή με προειδοποίηση).

Όσον αφορά τους Ισολογισμούς οι τράπεζες θα πρέπει να γνωστοποιούν διακεκριμένα και τα ακόλουθα κατά κατηγορία¹⁷:

Περιουσιακά Στοιχεία Τραπεζών

- ✓ Ταμείο και υπόλοιπα διαθέσιμα στην κεντρική τράπεζα
- ✓ Κρατικά και άλλα ομόλογα δεκτά για επαναπροεξόφληση από την κεντρική τράπεζα
- ✓ Κρατικά και άλλα αξιόγραφα που κατέχονται για συναλλακτικούς σκοπούς
- ✓ Τοποθετήσεις και δάνεια και προκαταβολές σε άλλες τράπεζες
- ✓ Άλλες τοποθετήσεις στη χρηματαγορά
- ✓ Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες
- ✓ Επενδυτικοί τίτλοι

Υποχρεώσεις

- ✓ Καταθέσεις από άλλες τράπεζες
- ✓ Άλλες καταθέσεις της χρηματαγοράς
- ✓ Ποσά οφειλόμενα σε άλλους καταθέτες
- ✓ Πιστοποιητικά καταθέσεων

¹⁷ ΔΛΠ 30. (1991), Γνωστοποιήσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις των Τραπεζών και των όμοιων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, ανακτήθηκε από <http://www.fle.gr/index.php/egkyklloi-pol/142-diethni-logistika-protypa/3620--sp-1477808572>

- ✓ Υποσχετικές και άλλες υποχρεώσεις αποδεικνυόμενες εγγράφως
- ✓ Άλλα δανεισμένα κεφάλαια

3.2.2 Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων

Στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων η ομαδοποίηση των εσόδων και εξόδων γίνεται κατά είδος¹⁸. Οι κύριες πηγές εσόδων μιας τράπεζας είναι:

1. Οι τόκοι (στα έσοδα από τόκους συμπεριλαμβάνονται οι τόκοι και τα εξομοιούμενα έσοδα, οι τόκοι τίτλων σταθερής απόδοσης, τα έσοδα από μετοχές και όλους τίτλους μεταβλητής απόδοσης και τα έσοδα από συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις)
2. Οι αμοιβές για υπηρεσίες
3. Οι προμήθειες
4. Τα αποτελέσματα από την αγοραπωλησία συναλλάγματος
5. Τα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων

Ενώ αναφορικά με τα έξοδα που προκύπτουν από την λειτουργία των τραπεζών μπορούν να διακριθούν σε έξοδα:

1. Τόκους
2. Προμήθειες
3. Ζημιές από δάνεια και προκαταβολές
4. Επιβαρύνσεις από την μείωση της λογιστικής αξίας των επενδύσεων
5. Γενικά έξοδα διοίκησης

¹⁸ ΔΛΠ 30. (1991), Γνωστοποιήσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις των Τραπεζών και των όμοιων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, ανακτήθηκε από <http://www.fle.gr/index.php/egkyklioι-pol/142-diethni-logistika-protypa/3620--sp-1477808572>

Επίσης στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων εμπεριέχονται, για τον προσδιορισμό του αποτελέσματος της χρήσης κάθε τράπεζας, λοιπά έκτακτα έσοδα και έξοδα, αποσβέσεις, προβλέψεις (για επισφαλείς απαιτήσεις, αποζημίωσης προσωπικού, λοιπές προβλέψεις) και οι φόροι.

3.2.3 Γνωστοποιήσεις για τα εκτός Ισολογισμού Στοιχεία

Στις γνωστοποιήσεις των οικονομικών καταστάσεων οι τράπεζες οφείλουν να ενημερώνουν το κοινό για ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις. Συγκεκριμένα θα πρέπει να αναφέρεται η φύση αλλά και τα ποσά αφενός των δεσμεύσεων παροχής πιστώσεων οι οποίες είναι ανέκκλητες (δεν μπορούν να αποσυρθούν χωρίς να επιφέρουν σημαντικά πρόστιμα ή έξοδα) και αφετέρου ενδεχόμενων υποχρεώσεων και δεσμεύσεων και μπορεί να αφορούν:

- ✓ Άμεσα πιστωτικά υποκατάστατα, όπως εγγυήσεις, ενέγγυες πιστώσεις ως εγγυήσεις σε δάνεια και αξιόγραφα.
- ✓ Υποχρεώσεις που σχετίζονται με συναλλαγές που περιλαμβάνουν εγγυήσεις.
- ✓ Βραχύχρονες αυτοεξοφλούμενες ενδεχόμενες υποχρεώσεις, που σχετίζονται με το εμπόριο.
- ✓ Συμφωνίες πωλήσεων και επαναγορών, που δεν συμπεριλαμβάνονται στον ισολογισμό
- ✓ Στοιχεία που αφορούν τα επιτόκια και τις τιμές ξένου συναλλάγματος.
- ✓ Λοιπές δεσμεύσεις, διευκολύνσεις έκδοσης γραμματίων και εγγυημένες ανανεούμενες πιστωτικές διευκολύνσεις.

Τα στοιχεία εκτός Ισολογισμού μπορούν να προκύψουν είτε από συναλλαγές οι οποίες πραγματοποιούνται για λογαριασμό πελατών, είτε για εμπορικούς σκοπούς της ίδιας της τράπεζας. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις και ανέκκλητες δεσμεύσεις μιας τράπεζας μπορεί να επηρεάσουν την ρευστότητα

και την φερεγγυότητά της σε ενδεχόμενες ζημιές, οπότε οι τράπεζες οφείλουν να ενημερώνουν για τους πιθανούς κινδύνους που είναι εκτεθειμένες.

3.3 Αριθμοδείκτες Ανάλυσης Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Τραπεζών

Η χρηματοοικονομική ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων, ενώ έχει την ίδια βάση και έννοια με αυτή των λοιπών επιχειρήσεων, λόγω της ιδιαίτερης φύσης των εργασιών και της ύπαρξης διαφορετικών λογαριασμών, χρησιμοποιεί αριθμοδείκτες που μπορεί να διαφέρουν. Πάντως όπως σε κάθε περίπτωση, αναλύοντας τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των τραπεζών υπάρχουν αριθμοδείκτες που εξετάζουν την κερδοφορία και αποδοτικότητα, την ρευστότητα, την κεφαλαιακή επάρκεια και την ποιότητα του Ενεργητικού.

3.3.1 Αριθμοδείκτες αξιολόγησης ρευστότητας

Η τράπεζες πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους όταν αυτές ανακύπτουν. Αν οι καταθέτες ή οι λοιποί δανειστές μιας τράπεζας αμφιβάλουν για την ρευστότητά της πιθανά θα σταματήσουν να συνεργάζονται με αυτή. Οι καταθέσεις αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την πραγματοποίηση χορηγήσεων και επενδύσεων, αφού τα ίδια κεφάλαια δεν μπορούν να μόνα τους να χρηματοδοτήσουν τις δραστηριότητές της. Η διατήρηση επαρκούς ρευστότητας μπορεί να αποτελέσει τη βάση για μεγαλύτερη κερδοφορία της τράπεζας. Οι τεχνικές διαχείρισης της ρευστότητας μιας τράπεζας ποικίλλουν ενώ η επιτυχία τους εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, όπως η κεφαλαιακή επάρκεια, η κερδοφορία, η μεγέθυνση των καταθέσεων και του Ενεργητικού, κλπ.

Οι αριθμοδείκτες ρευστότητας μπορούν να αποτελέσουν μια πρώτη ένδειξη του βαθμού ρευστότητας μιας τράπεζας¹⁹. Η ρευστότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων μπορεί να μετρηθεί από τους παρακάτω αριθμοδείκτες:

$$\text{Ταμειακής Ρευστότητας} = \frac{\text{Μετρητά}}{\text{Συνολικές Καταθέσεις}} * 100$$

Ο παραπάνω αριθμοδείκτης δείχνει την σχέση των μετρητών που η τράπεζα έχει στην διάθεσή της (περιλαμβάνοντας τις καταθέσεις σε τράπεζες και στην κεντρική τράπεζα) με το σύνολο των καταθέσεων. Συνήθως τα ταμειακά διαθέσιμα των τραπεζών δεν επαρκούν να καλύψουν τις ανάγκες ρευστότητας μιας τράπεζας.

$$\text{Δάνεια προς Καταθέσεις} = \frac{\text{Δάνεια}}{\text{Καταθέσεις}} * 100$$

Όσο υψηλότερος είναι ο συγκεκριμένος δείκτης τόσο μικρότερη είναι η ρευστότητα της τράπεζας. Ο δείκτης αυτός όμως δεν δίνει καθόλου πληροφορίες για τις μελλοντικές απαιτήσεις σε δάνεια ή τις αναμενόμενες αναλήψεις, αλλά ούτε για την ρευστότητα των λοιπών στοιχείων του Ενεργητικού και την φύση των λοιπών υποχρεώσεων της τράπεζας που πιθανά να χρειάζονται μεγαλύτερη ρευστότητα.

$$\text{Δάνεια προς Ενεργητικό} = \frac{\text{Δάνεια}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} * 100$$

Ο αριθμοδείκτης δανείων προς το Ενεργητικό όσο αυξάνει τόσο μετριάζεται η ρευστότητά της, ενώ η αύξησή τους καταδεικνύει την ανάγκη της τράπεζας για περαιτέρω αξιολόγηση της ρευστότητας.

¹⁹ Selvavinayagam K. (1995), Financial Analysis of Banking Institutions, FAO Investment Centre, ανακτήθηκε από <ftp://ftp.fao.org/docrep/fao/007/AE362e/AE362e00.pdf>

3.3.2 Αριθμοδείκτες αξιολόγησης κεφαλαιακής επάρκειας.

Οι τράπεζες διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην λειτουργία της οικονομίας και η εμπιστοσύνη που το κοινό έχει προς αυτές μπορούν να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική λειτουργία τους. Εξαιτίας του σημαντικού ρόλου που έχουν στην οικονομία, η λειτουργία των τραπεζών παρακολουθείται στενά και αξιολογείται περιοδικά η κεφαλαιακή τους επάρκεια. Η κεφαλαιακή επάρκεια είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική ανταπόκριση στους κινδύνους που οι τράπεζες είναι εκτεθειμένες ώστε να είναι σε θέση να προστατεύσουν τις καταθέσεις.

Κάποιοι από τους αριθμοδείκτες που μετρούν την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών είναι:

$$\frac{\text{Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού (μείον: προβλέψεις + άυλα περιουσιακά στοιχεία)}} * 100$$

Ο παραπάνω αριθμοδείκτης εκφράζει τα ίδια κεφάλαια της τράπεζας ως αναλογία προς το συνολικό ενεργητικό της και υπολογίζεται χωρίς να συμπεριλαμβάνονται οι προβλέψεις για ζημιές από δάνεια και τα άυλα περιουσιακά στοιχεία. Υψηλές τιμές στον συγκεκριμένο αριθμοδείκτη δείχνουν μικρή ανάγκη για εξωτερική χρηματοδότηση και συνήθως συνεπάγονται υψηλή αποδοτικότητα.

$$\frac{\text{Κερδοφόρα στοιχεία του Ενεργητικού}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} * 100$$

Στα κερδοφόρα στοιχεία του Ενεργητικού συμπεριλαμβάνονται οι επενδύσεις που αποφέρουν τόκους, τα δάνεια και οι προκαταβολές. Ο δείκτης αποκαλύπτει το μέγεθος που τα στοιχεία τα οποία αποτελούν το Ενεργητικό έχουν παραγωγική χρήση, παρόλο που και οι επενδύσεις σε ακίνητα είναι πολύ σημαντικές για την λειτουργία της τράπεζας και έμμεσα αποφέρουν κέρδος²⁰.

$$\frac{\text{Προβλέψεις για επισφαλείς χορηγήσεις}}{\text{Συνολικά δάνεια}} * 100$$

²⁰ Selvavinayagam K. (1995), Financial Analysis of Banking Institutions, FAO Investment Centre, ανακτήθηκε από <ftp://ftp.fao.org/docrep/fao/007/AE362e/AE362e00.pdf>

Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης δίνει μια χρήσιμη ένδειξη για την ποιότητα των δανείων που έχει χορηγήσει η τράπεζα και αποτελεί ένα μέτρο αξιολόγησης της φερεγγυότητάς της²¹.

3.3.3 Αριθμοδείκτες αξιολόγησης αποδοτικότητας και κερδοφορίας

Όπως όλες οι οικονομικές μονάδες έτσι και οι τράπεζες έχουν την ανάγκη να πραγματοποιούν κέρδη. Οι τρεις κυριότεροι λόγοι που η κερδοφορία είναι απαραίτητη είναι:

- ✓ Εξασφάλιση επαρκούς απόδοσης προς τους μετόχους
- ✓ Παροχή αισθήματος ασφάλειας προς τους καταθέτες
- ✓ Διατήρηση και αύξηση των ιδίων κεφαλαίων

Ένας αριθμοδείκτης που μετρά την απόδοση μιας τράπεζας (αλλά και των λοιπών επιχειρήσεων) είναι ο αριθμοδείκτης απόδοσης Ενεργητικού ο οποίος υπολογίζεται από τον παρακάτω λόγο²²:

$$\text{Απόδοση Ενεργητικού} = \frac{\text{Κέρδη προ φόρων}}{\text{Μέσος Όρος Ενεργητικού}} * 100$$

Για τον υπολογισμό του δείκτη δεν συνυπολογίζονται οι φόροι αφού τα καθαρά κέρδη μπορεί να επηρεάζονται από αλλαγές στην επιβολή της φορολογίας. Ο δείκτης απόδοσης του Ενεργητικού αποτελεί μια ένδειξη για την αποτελεσματικότητα της διοίκησης να παράγει εισόδημα και την ικανότητά της να ελέγξει τα έξοδα.

$$\text{Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Μέσος Όρος Ιδίων Κεφαλαίων}} * 100$$

Ο αριθμοδείκτης απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων υπολογίζει την απόδοση που αποφέρει το κεφάλαιο που έχει επενδυθεί στην τράπεζα. Κατά συνέπεια αποτελεί ένα πολύ σημαντικό αριθμοδείκτη για τους μετόχους, αφού συσχετίζει την κερδοφορία με την λογιστική αξία των κεφαλαίων.

²¹ Φίλιος Β. (1996), Χρηματοοικονομική Ανάλυση Τόμος Α', Β' έκδοση, Σύγχρονη Εκδοτική ΕΠΕ, σελ. 268

²² Selvavinayagam K. (1995), Financial Analysis of Banking Institutions, FAO Investment Centre, ανακτήθηκε από <ftp://ftp.fao.org/docrep/fao/007/AE362e/AE362e00.pdf>

$$\text{Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου} = \frac{\text{Καθαρό εισόδημα από τόκους}}{\text{Κερδοφόρο Ενεργητικό}} * 100$$

Ο αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου επιτοκίου είναι ένας σημαντικός δείκτης μέτρησης της αποδοτικότητας μιας τράπεζας, αφού μετρά την αποδοτικότητα των στοιχείων που έχει στην κατοχή της η τράπεζα για να της αποφέρουν κέρδη. Έτσι όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο πιο αποδοτικό είναι το κερδοφόρο ενεργητικό της.

$$\frac{\text{Κέρδη προ φόρων}}{\text{Χορηγήσεις + Καταθέσεις}} * 100$$

Οι βασικές πηγές εσόδων για μια τράπεζα είναι οι χορηγήσεις και οι καταθέσεις οπότε ο συσχετισμός τους με τα κέρδη πριν την επιβολή της φορολογίας μετρά την αποδοτικότητά τους.

$$\text{Δείκτης Κόστους Εσόδων} = \frac{\text{Έξοδα (εκτός από έξοδα από τόκους)}}{\text{Καθαρό εισόδημα από τόκους + Έσοδα (εκτός από έσοδα τόκων)}} * 100$$

Όσο υψηλότερος είναι ο παραπάνω δείκτης τόσο υψηλότερα είναι τα έξοδα σε σχέση με το σύνολο των εσόδων από τις τραπεζικές εργασίες, οπότε τόσο χαμηλότερη είναι η κερδοφορία της τράπεζας²³.

3.3.4 Αριθμοδείκτες Επενδυτικής αξιολόγησης

Οι αριθμοδείκτες αυτοί χρησιμοποιούνται για την λήψη επενδυτικών αποφάσεων, δηλαδή την επένδυση ή όχι σε μετοχές εταιριών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο, με κύρια κριτήρια την τρέχουσα χρηματιστηριακή τιμή και διάφορα μεγέθη του Ισολογισμού & των Αποτελεσμάτων Χρήσης.

Οι σπουδαιότεροι δείκτες είναι:

$$\text{Κέρδη ανά μετοχή} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Μέσος όρος μετοχών σε κυκλοφορία}}$$

²³ Κοσμίδου Κ. (2006), Μια Χρηματοοικονομική Ανάλυση των Τραπεζικών Ιδρυμάτων Σήμερα!, EpistimonikoMarketing.gr, ανακτήθηκε από <http://www.epistimonikomarketing.gr/mia-xrimatooikonomiki-analusi-ton-trapezikon-idrumaton-simera/>

Ο δείκτης κέρδη ανά μετοχή δείχνει το ύψος των καθαρών κερδών που αντιστοιχεί σε κάθε μετοχή. Δεν είναι συγκρίσιμος μεταξύ επιχειρήσεων διότι όλες οι επιχειρήσεις δεν έχουν τον ίδιο αριθμό μετοχών. Είναι όμως σημαντικός αφενός μεν διότι μπορεί να αξιολογηθεί η διαχρονική του εξέλιξη, αφετέρου δε απαιτείται για τον υπολογισμό άλλων σημαντικών δεικτών, όπως της Κάλυψης του Μερισματος και του P/E.

$$\text{Μέρισμα ανά μετοχή} = \frac{\text{Σύνολο Μερισμάτων}}{\text{Αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία}}$$

Επίσης ο αριθμοδείκτης μερίσματος ανά μετοχή δεν είναι συγκρίσιμος μεταξύ επιχειρήσεων διότι όλες οι επιχειρήσεις δεν έχουν τον ίδιο αριθμό μετοχών. Είναι όμως σημαντικός διότι μπορεί να εξετασθεί η διαχρονική του εξέλιξη (με προσαρμογή των μερισμάτων προηγούμενων χρήσεων βάσει του αριθμού των μετοχών της τελευταίας χρήσης).

$$\text{Εσωτερική αξία μετοχής} = \frac{\text{Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων}}{\text{Αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία}}$$

Ο δείκτης εσωτερικής αξίας της μετοχής δείχνει το κατώτατο αποδεκτό επίπεδο της αξίας της μετοχής δεδομένου ότι η μεν αξία των περιουσιακών στοιχείων αναφέρεται σε ιστορικές τιμές που είναι μικρότερες από τις τρέχουσες, η δε συνολική αξία της επιχείρησης προσδιορίζεται όχι μόνο από τα υλικά περιουσιακά της στοιχεία αλλά και από τα άυλα ή αφανή περιουσιακά της στοιχεία (φήμη & πελατεία, τεχνογνωσία, κ.λπ.), τα οποία και καθορίζουν την μελλοντική της κερδοφορία. Η χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής προσδιορίζεται από τις δυνάμεις της αγοράς και την οικονομία γενικότερα. Κατά συνέπεια η χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής θα πρέπει να είναι υψηλότερη από την εσωτερική της αξία.

$$\text{Τιμή προς Κέρδη} = \frac{\text{Χρηματιστηριακή Τιμή Μετοχής}}{\text{Κέρδη ανά μετοχή}}$$

Ο δείκτης αυτός δείχνει το ποσό που είναι διατεθειμένος ένας επενδυτής να καταβάλλει σε σχέση με το κέρδος της επιχείρησης. Ο δείκτης δεν θα πρέπει να υπολογίζεται στην περίπτωση που υπάρχουν ζημιές, ενώ θα πρέπει να αξιολογείται με τα αποτελέσματα των αντίστοιχων δεικτών των εταιριών του κλάδου. Σε γενικές γραμμές όσο υψηλότερος είναι ο δείκτης τόσο μεγαλύτερη είναι η εμπιστοσύνη που δείχνουν οι επενδυτές για την ικανότητα της επιχείρησης να διατηρήσει και να αυξήσει τα κέρδη της στο μέλλον

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

4.1 Η σημασία του τραπεζικού συστήματος

4.1.1 Χρηματοπιστωτικοί θεσμοί

Το χρηματοπιστωτικό σύστημα αποτελείται από θεσμούς οι οποίοι βοηθούν τους αποταμιευτές να έρθουν σε επαφή με τους επενδυτές, δηλαδή αποτελούν τον απαραίτητο καταλύτη για την μεταφορά του χρήματος από την αποταμίευση στην επένδυση²⁴. Οι κυριότεροι χρηματοπιστωτικοί θεσμοί εντάσσονται στις εξής κατηγορίες:

- ✓ Τις Χρηματοπιστωτικές αγορές, που αποτελούνται από την αγορά ομολόγων και την αγορά μετοχών. Οι χρηματοπιστωτικές αγορές αποτελούν θεσμούς μέσω των οποίων οι αποταμιευτές είναι σε θέση να προσφέρουν άμεσα κεφάλαια σε όσους επιθυμούν να δανειστούν.
- ✓ Τους Χρηματοοικονομικούς διαμεσολαβητές, οι οποίοι είναι οι Τράπεζες και η αγορά των αμοιβαίων κεφαλαίων. Οι χρηματοοικονομικοί διαμεσολαβητές αποτελούν θεσμούς μέσω των οποίων οι αποταμιευτές προσφέρουν έμμεσα κεφάλαια σε όσους επιθυμούν να δανειστούν.

Κατά συνέπεια ο βασικότερος ρόλος του χρηματοπιστωτικού συστήματος στην οικονομία είναι η αποτελεσματική κατανομή των αποταμιεύσεων. Από οικονομικές μονάδες οι οποίες παρουσιάζουν πιστωτικό υπόλοιπο μεταφέρονται κεφάλαια προς οικονομικές μονάδες που έχουν χρεωστικό υπόλοιπο, είτε με άμεση χρηματοδότηση είτε με έμμεση²⁵. Στην έμμεση χρηματοδότηση εμπλέκονται τρία μέρη, το αποταμιευτικό κοινό, οι επιχειρήσεις και οι διαμεσολαβητικοί πιστωτικοί οργανισμοί.

²⁴ Σαρτζετάκης Ε. (2005), Εισαγωγή στην Μακροοικονομική, Αποταμίευση, Επένδυση και το Χρηματοπιστωτικό Σύστημα, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, ανακτήθηκε από <http://users.uom.gr/~esartz/teaching/macro/Kef25.pdf>

²⁵ Ζαχούρης Π. (2008), Εκπαιδευτικό βοήθημα στις Χρηματοπιστωτικές Αγορές, ΤΕΙ Πατρών, Πάτρα, ανακτήθηκε από <http://www.de.teipat.gr/documents/xeimerino%202010-2011/%CE%A7%CF%81%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%80%CE%B9%CF%83%CF%84%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82%20%CE%91%CE%B3%CE%BF%CF%81%CE%AD%CF%82.pdf>

4.1.2 Ο ρόλος και η λειτουργία των Τραπεζών

Σε κάθε υγιή και εύρωστη οικονομία απαιτείται ένα χρηματοοικονομικό σύστημα που να είναι σε θέση να μεταφέρει τα πλεονασματικά κεφάλαια των οικονομικών μονάδων προς ελλειμματικές οικονομικές μονάδες, οι οποίες προβαίνουν σε δανεισμό για να επενδύσουν σε παραγωγικές ευκαιρίες. Όμως θα πρέπει να εξεταστεί ο τρόπος που το χρηματοοικονομικό σύστημα διοχετεύει τους αποταμιευτικούς πόρους σε παραγωγικές δραστηριότητες. Το τραπεζικό σύστημα αποτελεί τον πυρήνα του χρηματοοικονομικού συστήματος και απαρτίζεται από την κεντρική τράπεζα, τις εμπορικές τράπεζες και του ειδικούς πιστωτικούς οργανισμούς. Οι εμπορικές τράπεζες δραστηριοποιούνται σε όλες τις τραπεζικές εργασίες και μεσολαβούν μεταξύ των πλεονασματικών και ελλειμματικών μονάδων.

Ο κύριος ρόλος των τραπεζών είναι η διαμεσολάβηση μεταξύ των αποταμιευτών και των πιστούχων, οι οποίες διαχειρίζονται το παθητικό τους και χορηγούν δάνεια και έτσι δημιουργούν το ενεργητικό τους ή και το αντίστροφο (διαχειρίζονται το ενεργητικό τους το οποίο χρηματοδοτείται από το παθητικό τους). Οι τράπεζες οφείλουν να καταβάλλουν στους αποταμιευτές ένα επιτόκιο και λαμβάνουν από τους πιστούχους ένα άλλο επιτόκιο. Η διαφορά των δύο επιτοκίων αποτελεί το περιθώριο κέρδους των τραπεζών και πρέπει να καλύπτει τα κόστη λειτουργίας και κεφαλαίου, τα ασφάλιστρα κινδύνου και τους φόρους των τραπεζών. Όσο περισσότερο εντείνεται ο ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών στην χορήγηση δανείων τόσο περισσότερο μειώνεται το περιθώριο κέρδους των τραπεζών. Από την ύπαρξη των τραπεζών μειώνεται το κόστος διαμεσολάβησης, ενώ αν δεν υπήρχαν θα καθοριζόταν αυθαίρετα μεταξύ των υποψηφίων δανειστών και δανειοληπτών. Έτσι οι τράπεζες, λόγω της ιδιότητάς τους να συγκεντρώνουν κεφάλαια από πολλούς αποταμιευτές, είναι σε θέση να μειώνουν το κόστος συναλλαγών και να αξιοποιούν τις οικονομίες κλίμακας. Ενώ ταυτόχρονα μετριάζουν τον κίνδυνο των επενδυτικών αποφάσεων καθώς και τον κίνδυνο ρευστότητας.

Η εύρυθμη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος διασφαλίζεται όταν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Ύπαρξη σταθερότητας στις τιμές, αφού η ύπαρξη πληθωρισμού δημιουργεί τάση για αυξημένη κατανάλωση αλλά και ταυτόχρονη μείωση των επενδύσεων.
2. Διαμόρφωση μη καταναλωτικής κουλτούρας.
3. Αποθάρρυνση του αποθησαυρισμού και ενίσχυση της εμπιστοσύνης των ανθρώπων στο χρήμα. Η ομαλή ροή του χρήματος και κατά συνέπεια οι επενδύσεις και η οικονομική ανάπτυξη παρεμποδίζονται από την τάση για διατήρηση περιουσιακών στοιχείων και υλικών αγαθών, μειώνοντας την ρευστότητα στην οικονομία.
4. Ύπαρξη εποπτικών αρχών που καθορίζουν το κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, ώστε να ενισχύεται το αίσθημα εμπιστοσύνης και ασφάλειας των συμμετεχόντων σε αυτό.
5. Διασφάλιση από το σύστημα απρόσκοπτης, έγκυρης και έγκαιρης παροχής πληροφοριών για τις τιμές των συναλλαγών ώστε να διευκολύνεται η άμεση λήψη ορθών επενδυτικών αποφάσεων, σε ένα πλαίσιο διαφάνειας.

Τα παραπάνω συμβάλλουν στην τυπική και σωστή λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος, που με την σειρά του συμβάλλει έμμεσα στην οικονομική ανάπτυξη σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

4.2 Τραπεζικοί κίνδυνοι και διαχείριση τραπεζικών κινδύνων

4.2.1 Είδη τραπεζικών κινδύνων

Από τις βασικότερες κατηγορίες κινδύνων που μπορεί να αντιμετωπίσει μια τράπεζα αναφέρονται στον πιστωτικό, τον λειτουργικό και τον κίνδυνο αγοράς. Ο πιστωτικός κίνδυνος πηγάζει από την πιστοληπτική ικανότητα των αντισυμβαλλόμενων με τις τράπεζες, σχετίζεται δηλαδή με ενδεχόμενες ζημιές

που μπορεί να αντιμετωπίσει μια τράπεζα²⁶. Οι πιστωτικοί κίνδυνοι μπορούν να διακριθούν σε:

- Κινδύνους αφερεγγυότητας, οι οποίοι προέρχονται από την αδυναμία των δανειζόμενων να εξυπηρετήσουν τις πληρωμές των δανείων τους.
- Κίνδυνοι χώρας, οι οποίοι πηγάζουν από την αδυναμία της χώρας αποπληρωμής του δημόσιου χρέους.
- Κίνδυνοι αντισυμβαλλομένων, που αναφέρονται γενικά στην αθέτηση των υποχρεώσεων των αντισυμβαλλομένων.

Οι κίνδυνοι αγοράς επηρεάζουν αφενός την αξία του χαρτοφυλακίου των δανείων μιας τράπεζας και αφετέρου την αξία του χαρτοφυλακίου των συναλλαγών της, ενώ σχετίζονται με τις μεταβολές των τιμών των περιουσιακών στοιχείων. Για την αποτίμηση του κινδύνου της αγοράς, εξετάζεται η μεταβλητότητα των παρακάτω παραμέτρων της αγοράς:

- Των επιτοκίων.
- Των συναλλαγματικών ισοτιμιών.
- Των χρηματιστηριακών δεικτών και μετοχών.
- Της ρευστότητας της αγοράς, που σε ακραίες περιπτώσεις μπορεί να οδηγήσει σε χρεοκοπία.

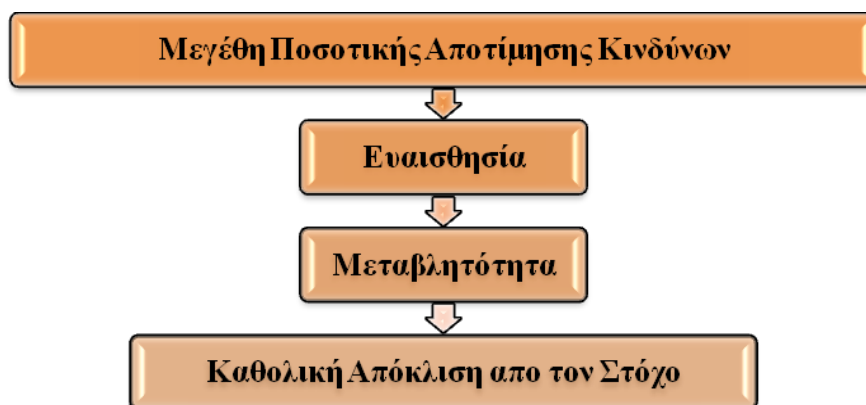
Οι λειτουργικοί κίνδυνοι πηγάζουν από κακή λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων, των συστημάτων αναφοράς και των κανόνων παρακολούθησης της διαχείρισης κινδύνου στο εσωτερικό μιας τράπεζας. Η διαβάθμιση της σοβαρότητας των λειτουργικών κινδύνων μπορεί να είναι από αμελητέοι έως πολύ σημαντικοί και ουσιώδεις. Οι λειτουργικοί κίνδυνοι μπορεί να αναφέρονται σε τεχνικό επίπεδο (από βλάβες στο μηχανογραφικό σύστημα των τραπεζών, κλπ) ή σε επίπεδο οργανωτικής δομής της παρακολούθησης των κινδύνων (από δυσλειτουργίες των τμημάτων διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου, κλπ).

²⁶ Συριόπουλος Κ. (2008), Διαχείριση Τραπεζικού Κινδύνου, Τόμος Α΄, Β΄ έκδοση, Πάτρα, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, σελ. 204-207

4.2.2 Διαχείριση τραπεζικών κινδύνων

Οι τράπεζες διαχειρίζονται και συναλλάσσονται τον κίνδυνο και κατά περίπτωση είναι σε θέση να εκμηδενίσουν τον κίνδυνο, να τον μεταφέρουν σε άλλους συμμετέχοντες ή να τον παρακολουθούν και ελέγχουν ενεργητικά σε επίπεδο οργανισμού²⁷. Ο βασικός στόχος των τραπεζών είναι η βελτίωση της σχέσης μεταξύ κινδύνου και απόδοσης, ώστε να εξασφαλιστεί ότι η τράπεζα δεν θα υποστεί απαράδεκτες ζημιές²⁸. Για την ποσοτικοποίηση των κινδύνων υπάρχουν τρεις βασικές κατηγορίες μεγεθών μέτρησης του κινδύνου, οι οποίες ταξινομούνται ως εξής:

Εικόνα 1: Ταξινόμηση μεγεθών μέτρησης κινδύνου

Πηγή: Συριόπουλος Κ. (2008), Διαχείριση Τραπεζικού Κινδύνου, Τόμος Α', Β' έκδοση, Πάτρα, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, σελ. 244

Οι δείκτες ευαισθησίας μετρούν την ευαισθησία μιας μεταβλητής σε σχέση με κάποιο παράγοντα κινδύνου και μπορούν να μετρούν:

- Τον κίνδυνο συναλλάγματος (μέτρηση της μεταβολής της αξίας από την μεταβολή μιας ποσοστιαίας μονάδας, πχ της ισοτιμίας).
- Τον κίνδυνο αγοράς (μέτρηση της μεταβολής της τιμής (πχ ομολόγων, μετοχών, κλπ) από την μεταβολή μιας ποσοστιαίας μονάδας επιτοκίων).

²⁷ Συριόπουλος Κ. (2008), Διαχείριση Τραπεζικού Κινδύνου, Τόμος Α', Β' έκδοση, Πάτρα, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, σελ. 204-207

²⁸ Ξανθόπουλος Σ. (2008), Θέματα στη Διαχείριση Τραπεζικού Κινδύνου, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ανακτήθηκε από http://www.actuar.aegean.gr/notes/metri_diaxe_i_kindinou_sim.pdf

- Τον κίνδυνο επιτοκίων (μέτρηση της ευαισθησίας του καθαρού επιτοκιακού αποτελέσματος από την ποσοστιαία μεταβολή των επιτοκίων).
- Τον πιστωτικό κίνδυνο (μέτρηση της ευαισθησίας των εσόδων από την ποσοστιαία αύξηση της ζημιάς, δηλαδή του ποσοστού των αθετήσεων).

Η μεταβλητότητα μετρά τις αποκλίσεις μιας μεταβλητής από την μέση τιμή, όπως για παράδειγμα η τυπική απόκλιση. Η μεταβλητότητα των εσόδων μπορεί να συνεπάγεται ζημιές για μια τράπεζα αλλά μπορεί να συνεπάγεται και κέρδη. Από την μείωση της μεταβλητότητας περιορίζονται οι πιθανές ζημιές όμως περιορίζονται και τα πιθανά κέρδη.

Ο κίνδυνος προς τα κάτω ή η καθολική απόκλιση επικεντρώνεται στην αρνητική απόκλιση μιας μεταβλητής και λαμβάνει την χειρότερη τιμή της μεταβλητής ανάλογα με κάποια συγκεκριμένη πιθανότητα. Η αξία σε κίνδυνο εξετάζει την μέγιστη δυνητική ζημιά που μπορεί να συμβεί σε ένα συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα, κάτω από κανονικές συνθήκες και για ένα συγκεκριμένο επίπεδο εμπιστοσύνης. Η αξία σε κίνδυνο συνυπολογίζει την ευαισθησία, την μεταβλητότητα και την αβεβαιότητα και χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό του κεφαλαίου σε κίνδυνο (το κεφάλαιο το οποίο απαιτείται ώστε να η τράπεζα να είναι σε θέση να απορροφήσει δυνητικές ζημιές σε κάποιο συγκεκριμένο επίπεδο ανοχής κινδύνου). Ο υπολογισμός της αξίας σε κίνδυνο πραγματοποιείται με την μέθοδο της διακύμανσης και συνδιακύμανσης για ένα ορισμένο χρονικό ορίζοντα.

Οι τράπεζες χρειάζονται ποσά των ιδίων κεφαλαίων για την κάλυψη κινδύνων που αντιμετωπίζουν το οποίο καλείται οικονομικό κεφάλαιο και αντιπροσωπεύει ένα μέτρο χρηματοοικονομικής υποστήριξης για την αντιμετώπιση μη αναμενόμενων ζημιών. Για τον υπολογισμό του οικονομικού κεφαλαίου θα πρέπει η κατανομή των δυνητικών αποτελεσμάτων της τράπεζας να γίνει σε ρεαλιστική βάση, λαμβάνοντας υπόψη την αξία των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού της τράπεζας αλλά και την χρονικότητα των χρηματοροών της. Για τον καθορισμό της ρεαλιστικής βάσης λαμβάνεται η μέση απόδοση ως αναμενόμενη απόδοση ενώ θέτεται ένα επίπεδο εμπιστοσύνης, το οποίο εκφράζει την διάθεση της τράπεζας για ανάληψη κινδύνου.

Η διαχείριση των στοιχείων των λογιστικών καταστάσεων και της κατάστασης αποτελεσμάτων εστιάζει στην δημιουργία καθαρών επιτοκιακών εσόδων τα οποία χαρακτηρίζονται από υψηλή ποιότητα, σταθερή αύξηση και μεγάλο μέγεθος, ώστε να επιτυγχάνεται ο βέλτιστος συνδυασμός των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού με βάση τον αναλαμβανόμενο χρηματοοικονομικό κίνδυνο. Ένα ακόμα πεδίο της διαχείρισης των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού περιλαμβάνει την άντληση και χρήση κεφαλαίων, υλοποιώντας τον στρατηγικό σχεδιασμό αλλά και τους τρόπους υλοποίησης και ελέγχου του, συνυπολογίζοντας την επίδραση που θα έχει στο μέγεθος, την σύνθεση, την διάρκεια, την ποιότητα και την ρευστότητα των στοιχείων.

Όπως προαναφέρθηκε ο πιστωτικός κίνδυνος αναφέρεται σε πιθανές ζημιές από την αδυναμία ή την απροθυμία των αντισυμβαλλόμενων να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους. Για την διαχείριση του δανειακού χαρτοφυλακίου μιας τράπεζας εξετάζονται τα ακόλουθα δεδομένα:

- ↳ Τα δάνεια ως προς το σύνολο
- ↳ Τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά
- ↳ Η διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου (ανά τύπους δανείων και πελάτες).
- ↳ Οι διάρκειες
- ↳ Η τιμολόγηση (επιτόκια, προμήθειες, κλπ).
- ↳ Τα όρια έγκρισης, ανάλογα το μέγεθος της τράπεζας, κλπ.
- ↳ Η διαδικασία επαναξιολόγησης των δανείων
- ↳ Το ύψος των μη εξυπηρετούμενων και επισφαλών δανείων
- ↳ Η παρακολούθηση της χρηματοοικονομικής κατάστασης του δανειολήπτη.

4.2.3 Οικονομικές μεταβλητές που συμβάλουν στην εξέλιξη του τραπεζικού κλάδου

Στην τραπεζικό χώρο της τελευταίες δεκαετίες υπήρξαν σημαντικές μεταβολές που οφείλονται αφενός στην όξυνση του ανταγωνισμού μεταξύ των τραπεζών και αφετέρου σε εξωτερικούς παράγοντες που επιδρούν στην λειτουργία των τραπεζών και σχετίζονται κυρίως με την διαχείριση του

κινδύνου²⁹. Οι βασικότεροι παράγοντες μπορούν να υπαχθούν σε δύο βασικές κατηγορίες, οι οποίες αναφέρονται στην αύξηση της μεταβλητότητας και στην αύξηση της ανταγωνιστικής πίεσης.

Μετά την εγκατάλειψη της Συνθήκης του Bretton Woods το 1973, σύμφωνα με την οποία υπήρχαν σταθερές ισοτιμίες, σημειώθηκε σημαντική συναλλαγματική αστάθεια, παρά το γεγονός ότι από το σύστημα των κυμαινόμενων ισοτιμιών αναμενόταν ακριβώς το αντίθετο. Από τη συναλλαγματική αστάθεια επήλθαν αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική δραστηριότητα των χωρών του ΟΟΣΑ και στο διεθνές εμπόριο, ενώ εκδηλώθηκαν υψηλοί ρυθμοί ανεργίας και πληθωρισμού. Έτσι οι υψηλές διακυμάνσεις στις πραγματικές συναλλαγματικές ισοτιμίες επέβαλαν τις οικονομικοπολιτικές συνεργασίες και τους διεθνείς περιορισμούς για την εξομάλυνση των διακυμάνσεων. Κατά συνέπεια επήλθε παρέμβαση στις διεθνείς αγορές συναλλάγματος αλλά και στη διαχείριση του τραπεζικού κινδύνου που πηγάζουν από τα διαφορετικά επίπεδα επιτοκίων των διαφόρων οικονομιών.

Η όξυνση του ανταγωνισμού μεταξύ των τραπεζών οφείλεται κυρίως στην απορύθμιση, δηλαδή στη σταδιακή χαλάρωση των ρυθμιστικών περιορισμών, αλλά και στην απεξειδίκευση του τραπεζικού συστήματος, προσφέροντας και άλλα προϊόντα και συμμετέχοντας και σε άλλες αγορές. Επίσης ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών επέρχεται από την μεταβολή του ρόλου τους στο σύγχρονο οικονομικό περιβάλλον λόγω της μεταβολής του ρόλου στην χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση, όπου ο παραδοσιακές τραπεζικές εργασίες και λειτουργίες χάνουν την σημασία και την κερδοφορία τους. Στις περισσότερες πλούσιες οικονομίες οι εμπορικές τράπεζες διαδραματίζουν μεγαλύτερο ρόλο σε σχέση με της κεντρικής τράπεζας, ενώ η διεθνοποίηση των αγορών εντείνει τον ανταγωνισμό σε φτωχότερες οικονομίες που απαιτούν μεγαλύτερη εξειδίκευση, εμπειρία και γνώση και παρά τον υψηλότερο βαθμό κινδύνου παρουσιάζουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Τέλος η αύξηση στον ανταγωνισμό των τραπεζών εμφανώς οφείλεται στην αναζήτηση μεγαλύτερης κερδοφορίας και στην εισαγωγή συνεχώς νέων οργανισμών που

²⁹ Συριόπουλος Κ. (2008), Διαχείριση Τραπεζικού Κινδύνου, Τόμος Α', Β' έκδοση, Πάτρα, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, σελ. 184-195

θέλουν να συμμετάσχουν στις νέες κερδοφόρες αγορές, επεκτείνοντας συνεχώς τις τραπεζικές δραστηριότητες.

4.3 Το οικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα

4.3.1 Η ελληνική οικονομία – μακροοικονομικά μεγέθη

Με βάση την έκθεση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής για την ελληνική οικονομία την δεκαετία 2001-2011 παρουσιάζονται τα σημαντικότερα μεγέθη και επιλεγμένοι δείκτες της οικονομίας, συνοψίζοντας την πορεία της οικονομίας αυτή τη δεκαετία³⁰. Το ΑΕΠ της χώρας υπολογιζόμενο σε σταθερές τιμές του 2000, παρουσιάζει θετικές ποσοστιαίες μεταβολές έως το 2008, ενώ το 2009 και 2010 σημειώνει μείωση κατά -2% και -4,5% αντίστοιχα, ενώ με βάση της τρέχουσες τιμές οι μεταβολές τα δύο αυτά έτη ήταν -0,8% και -2,1% αντίστοιχα. Με βάση σταθερές τιμές του 2005 το ΑΕΠ της χώρας συνεχίζει να μειώνεται και το 2011 και 2012 (με προσωρινά στοιχεία) με ποσοστιαία μείωση 7,1% και 6,4% αντίστοιχα³¹.

Το πρωτογενές ισοζύγιο της γενικής Κυβέρνησης, ως ποσοστό του ΑΕΠ το 2001 και 2002 ήταν θετικό κατά 2 και 0,7% αντίστοιχα, ενώ τα έτη που ακολουθούν έως το 2010 παραμένει αρνητικό, ιδιαίτερα το 2009 που φθάνει το -10,3% του ΑΕΠ. Το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης ενώ έως το 2004 σημειώνει σταδιακές μειώσεις, το 2005 και μετά αυξάνει φθάνοντας το 2008 στο 110,7% του ΑΕΠ, ενώ το 2009 διογκώνεται στο 127,10% του ΑΕΠ. Η αύξηση του χρέους της γενικής κυβέρνησης συνεχίζει να αυξάνει και το 2010 και 2011 φθάνοντας στο 148,3% και 170,3% του ΑΕΠ της χώρας, ενώ το 2012 περιορίζεται στο 156,9%. Το εμπορικό Ισοζύγιο αν και αρνητικό (σε σχέση με το ΑΕΠ), μέχρι το 2004, επίσης μειώνεται από -8,5% το 2001 σε -5,4% το 2004. Ενώ από το 2005 και μετά σταδιακά αυξάνει και το 2008 φθάνει στο -11,4%, για να μειωθεί τα δύο επόμενα έτη σε -7,7% και -6,5% του ΑΕΠ αντίστοιχα. Από το

³⁰ Ελληνική Στατιστική Αρχή. (2011), Η Ελληνική Οικονομία, ΕΛΣΤΑΤ, ανακτήθηκε από http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/BUCKET/General/greek_economy.pdf

³¹ ΕΛΣΤΑΤ. (2013), Η Ελληνική Οικονομία, Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών, ανακτήθηκε από http://www.iobe.gr/docs/economy/ECO_Q4_13_REP_GR.pdf

2010 και μετά παρατηρείται μια σταδιακή αύξηση των εξαγωγών με ταυτόχρονη μείωση των εισαγωγών από το 2012 και μετά που μειώνει το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου. Η καθαρή διεθνής επενδυτική θέση της Ελλάδας σημειώνει σταδιακή επιδείνωση (με εξαίρεση το 2008 που βελτιώνεται σε σχέση με την προηγούμενη χρήση) και το 2010 είναι -98,2%.

Το μέσο ετήσιο ποσοστό της ανεργίας στην χώρα το 2001 ήταν 10,8% και ενώ μετά από διάφορες αυξομειώσεις το 2008 βελτιώνεται σε 7,6%, το 2009 και 2010 παρουσιάζει αύξηση σε 9,5% και 12,5% αντίστοιχα. Τα ποσοστά της ανεργίας συνεχίζουν να αυξάνουν το 2011 και 2012 και διαμορφώνονται σε 17,7% και 24,3% αντίστοιχα ενώ το τρίτο τρίμηνο του 2013 ήταν 27%. Τα επιτόκια δανεισμού των επιχειρήσεων μέχρι ενός έτους (χωρίς να συμπεριλαμβάνονται οι επιβαρύνσεις), ενώ το 2001 ήταν ιδιαίτερα ψηλά 7,9% μέχρι το 2005 μειώνονται σε επίπεδα 5,9% και αυξάνονται την τριετία 2006-2008 ξανά και διαμορφώνονται στο 7,2%. Το 2009 και 2010 τα επιτόκια δανεισμού των επιχειρήσεων ήταν 5,7% και 6,5% αντίστοιχα.

Όσον αφορά την λογιστική κατάσταση των νομισματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της χώρας από το 2005 έως το 2010 παρατηρείται μια σταδιακή σημαντική αύξηση του συνόλου του ενεργητικού, από 318,5 δις το 2005, τον Δεκέμβριο του 2010 φθάνει στα 654,6 δις €. Τα μετρητά των πιστωτικών ιδρυμάτων μέχρι το 2007 αυξάνουν, το 2008 παραμένουν σταθερά σε 2,7 δις ενώ το 2009 και 2010 μειώνονται σε 2,5 και 2,1 δις αντίστοιχα. Σημαντική ήταν η αύξηση την εξαετία 2005-2010 στις απαιτήσεις έναντι άλλων νομισματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (εκτός της Τράπεζας της Ελλάδος) αλλά και σε απαιτήσεις άλλων μη νομισματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Στα στοιχεία του παθητικού οι υποχρεώσεις έναντι της Τράπεζας της Ελλάδος αλλά και σε λοιπά νομισματικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αυξάνουν σημαντικά. Τα κεφάλαια και τα αποθεματικά από 23,4 δις το 2005 αυξάνουν ιδιαίτερα το 2009 και 2010 που φθάνουν σε 40,5 δις και 45,4 δις αντίστοιχα.

4.3.2 Ο τραπεζικός κλάδος στην Ελλάδα

*** Διάρθρωση ελληνικού τραπεζικού συστήματος 2013**

Με βάση τα στοιχεία της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, στο τέλος του 2013 είχε μέλη εννιά τράπεζες και τέσσερα συνδεδεμένα μέλη. Στην Ελλάδα λειτουργούν 2.886 τραπεζικά καταστήματα και 5.785 ΑΤΜ³². Στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας τα περισσότερα καταστήματα έχει η τράπεζα Πειραιώς (957) και έπεται η τράπεζα Alpha (626). Η Εθνική τράπεζα έχει 540 καταστήματα ενώ η Eurobank έχει τρία λιγότερα.

Κατά την διάρκεια του 2013 στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και της ανακεφαλαιοποίησης συντελέστηκαν πλήθος συγχωνεύσεων και εξαγορών, με συνέπεια την μείωση του αριθμού των πιστωτικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα³³.

* Οικονομικά στοιχεία 2013

Το 2013 με βάση τα στοιχεία των ελληνικών τραπεζών το ενεργητικό τους συνολικά ήταν 315.485 εκ. €, ενώ τα βασικά τους κεφάλαια ήταν ύψους 25.014 εκ. €. Το σύνολο των καταθέσεων (στις τράπεζες Πειραιώς, Εθνική, Eurobank, Alpha, Attica και Γενική) ήταν 170.743 εκ. € και οι χορηγήσεις μετά την αφαίρεση των προβλέψεων ήταν 190.520 εκ. €. Τα κέρδη των τραπεζών για το 2013 ήταν ύψους 1.321 εκ. €, ενώ μετά την αφαίρεση των φόρων, ήταν της τάξης των 4.814 εκ. €. Ειδικότερα κερδοφόρα ήταν η χρήση για την τράπεζα Πειραιώς, Εθνική και Alpha. Στις συγκεκριμένες τράπεζες το 2013 απασχολούνταν 48.995 άτομα προσωπικό και στους ομίλους που ανήκουν, το σύνολο των εργαζομένων ήταν 98.043 άτομα.

Σε όλες τις κατηγορίες των δανείων σημαντικές ήταν οι καθυστερήσεις, με τον συνολικό δείκτη καθυστερήσεων (εξαιρούμενων των ρυθμίσεων) το τελευταίο τρίμηνο του 2013 να είναι 31,9%, έναντι 24,5% το αντίστοιχο τρίμηνο του 2012. Ανάλογη αναμένεται η εικόνα και για το 2014, που παρά τις θετικές μακροοικονομικές εξελίξεις, η αποπληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων τόσο των νοικοκυριών όσο και των επιχειρήσεων αναμένεται να πραγματοποιείται με δυσχέρεια.

³² Ελληνική Ένωση Τραπεζών. (2014), Διάρθρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, ανακτήθηκε από <http://www.hba.gr/Index.asp?Menu=4>

³³ Γεωργικόπουλος Ν. (2014), Ανασκόπηση και Προοπτικές του τραπεζικού συστήματος, Capital.gr, ανακτήθηκε από <http://www.capital.gr/News.asp?id=2025719>

* Προοπτικές του ελληνικού τραπεζικού συστήματος

Οι εμπορικές ελληνικές τράπεζες μέσα στο 2013 έχουν ενισχύσει τα κεφαλαιακά τους αποθέματα και μάλιστα βρίσκονται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων ετών³⁴. Οι κεφαλαιακές ανάγκες των τραπεζών αναμένεται να καλυφθούν πλήρως έως το τέλος του 2016, ενώ παράλληλα η ύπαρξη 11 δις € διαθέσιμων κεφαλαίων στο Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας φαίνεται να διασφαλίζουν πλήρως την σταθερότητα του ελληνικού τραπεζικού συστήματος.

Μολαταύτα το μεγάλο ύψος των επισφαλειών των ελληνικών τραπεζών λειτουργούν αρνητικά στην ποιότητα του χαρτοφυλακίου τους, το οποίο αναμένεται να συνεχιστεί και το 2014. Επιπρόσθετα τα μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής δρουν ανασταλτικά στις καταθέσεις και περιορίζουν την ρευστότητα των ελληνικών τραπεζών, ενώ παράλληλα η άντληση ρευστότητας από τις αγορές είναι περιορισμένη. Οι γεωπολιτικές εξελίξεις στο εξωτερικό (που δραστηριοποιούνται και ελληνικοί τραπεζικοί όμιλοι) αλλά και η διαταραγμένη πολιτική σταθερότητα της χώρας δημιουργούν κινδύνους για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα.

³⁴ Γεωργικόπουλος Ν. (2014), Ανασκόπηση και Προοπτικές του τραπεζικού συστήματος, Capital.gr, ανακτήθηκε από <http://www.capital.gr/News.asp?id=2025719>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.1 Συνοπτική παρουσίαση των τραπεζών

5.1.1 Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

Η Εθνική Τράπεζα ιδρύθηκε το 1841 και αποτελεί την πρώτη τράπεζα του νεοελληνικού κράτους³⁵, ενώ εισήχθη στο χρηματιστήριο αξιών Αθηνών το 1880 και στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης από τον Οκτώβριο του 1999. Με βάση τα στοιχεία την 31^η Δεκεμβρίου του 2013 η τράπεζα διαθέτει 540 καταστήματα και 1.396 ΑΤΜ καλύπτοντας γεωγραφικά όλη την Ελλάδα. Η τράπεζα κατέχει το 25% της ελληνικής αγοράς σε καταθέσεις και προσφέρει πλήθος χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών που συνεχώς μεταβάλλει για την εξυπηρέτηση των αναγκών επιχειρήσεων και ιδιωτών.

Έπειτα από την απορρόφηση των τραπεζών FBB και Probank το 2013 η τράπεζα απασχολεί 12.275 άτομα προσωπικό, εκ των οποίων το 61,70% απασχολείται στο δίκτυο των καταστημάτων της και το υπόλοιπο αποτελεί διοικητικό προσωπικό. Περισσότερο από το 62% του προσωπικού της απασχολούνται στην Αττική και μόλις το 0,21% στο εξωτερικό.

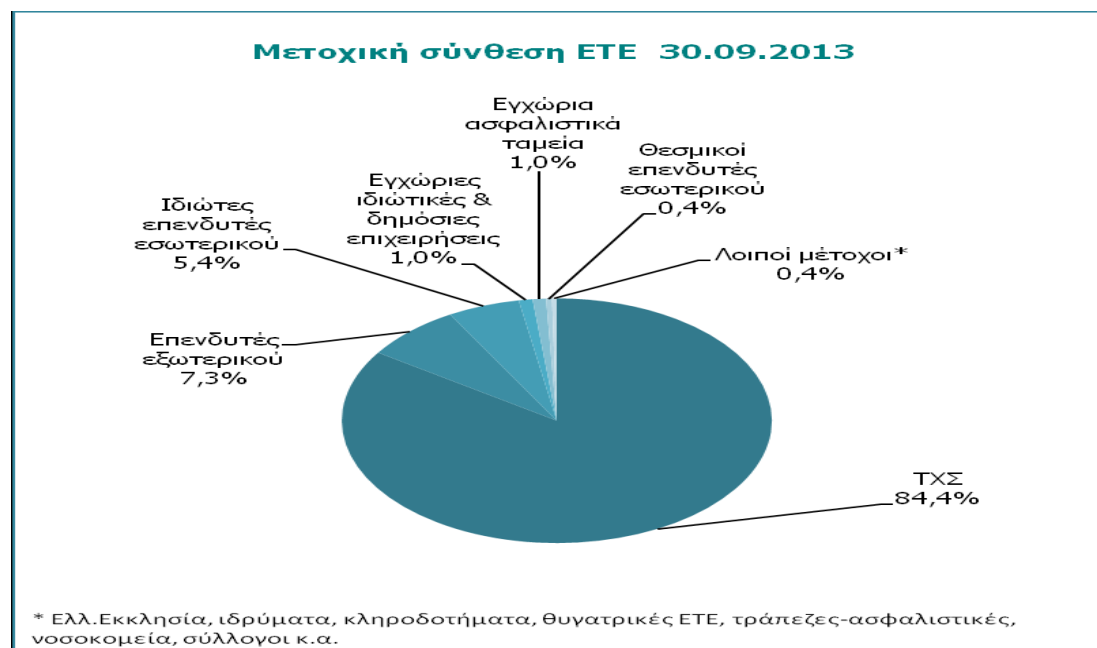
Ο όμιλος της Εθνικής Τράπεζας αποτελεί ένα από τους μεγαλύτερους Ομίλους χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στην Ελλάδα και δυναμική παρουσία στην Ανατολική Μεσόγειο και την Νοτιοανατολική Ευρώπη. Συγκεκριμένα δραστηριοποιείται σε 12 χώρες, έχοντας τον έλεγχο, εκτός από τα καταστήματα της Εθνικής Τράπεζας, τα καταστήματα άλλων εννιά τραπεζών και 61 εταιριών παροχής χρηματοοικονομικών και λοιπών υπηρεσιών. Οι εταιρίες που ελέγχονται από τον Όμιλο της Εθνικής Τράπεζας παρουσιάζονται ανά χώρα στον ακόλουθο πίνακα:

³⁵ Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (2014), Όμιλος, Η Τράπεζα, ανακτήθηκε από <https://www.nbg.gr/el/the-group/the-bank>

Όμιλος Εθνικής Τράπεζας			
1.	Ελλάδα	1.	Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ΑΕ
		2.	ΑΕΕ Γεν. Ασφαλειών «Η Εθνική»
		3.	Εθνική Χρηματιστηριακή ΑΕΠΕΥ
		4.	Εθνική Asset Management ΑΕΔΑΚ
		5.	Εθνική Leasing ΑΕ
		6.	Εθνική Factors ΑΕ
		7.	Εθνική Κεφαλαίου ΑΕ
		8.	Εθνική Πανγαία ΑΕΕΑΠ
2.	Κύπρος	1.	Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) λτδ
		2.	Εθνική Ασφαλιστική (Κύπρου) λτδ
		3.	Εθνική Χρηματιστηριακή
3.	Ρουμανία	1.	Banca Romaneasca SA
		2.	NBG Leasing IFN SA
		3.	NBG Securities Romania SA
		4.	Garanta Asigurari SA
4.	Σερβία	1.	Vojvodjanska Banka AD - Novi Sad
		2.	NBG Leasing d.o.o.
5.	Αίγυπτος	1.	Δίκτυο Καταστημάτων Αιγύπτου (NBG Egypt)
6.	Ηνωμένο Βασίλειο	1.	Κατάστημα ΕΤΕ Λονδίνου (NBG London)
		2.	NBGI Private Equity Ltd
		3.	Εθνική Χρηματιστηριακή
7.	Τουρκία	1.	Finansbank
		2.	Finans Pension
		3.	Finans Invest
		4.	Finans Leasing
		5.	Finans Asset Management
		6.	Finans Factoring
8.	Βουλγαρία	1.	United Bulgarian Bank AD
		2.	Interlease EAD
		3.	UBB Factoring
		4.	UBB-Chartis Insurance Company AD
		5.	UBB-Alico Life Insurance Company AD
		6.	UBB Insurance Broker AD
9.	ΠΓΔΜ	1.	Stopanska Banka AD - Skopje
10.	Αλβανία	1.	Banka NBG Albania Sh.A.
11.	Νότιος Αφρική	1.	The South African Bank of Athens Ltd
12.	Μάλτα	1.	NBG Bank Malta Ltd
13.	Αυστραλία	1.	ΕΤΕ Γραφείο Αντιπροσωπείας Μελβούρνη

Πηγή: Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. (2014), Όμιλος Εθνικής Τράπεζας, ανακτήθηκε από <https://www.nbg.gr/el/the-group/group-companies>

Το μετοχικό κεφάλαιο της τράπεζας αποτελείται από 2.396.785.994 κοινές ονομαστικές μετοχές και μέχρι και το τέλος του 2013 κανένας μέτοχος της (είτε είναι φυσικό είτε είναι νομικό πρόσωπο) δεν κατείχε ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Συγκεκριμένα η μετοχική σύνθεση της εταιρίας την 30^η Σεπτεμβρίου του 2013 ήταν:

Πηγή: Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (2014), Μετοχική Σύνθεση ΕΤΕ, ανακτήθηκε από https://www.nbg.gr/greek/the-group/corporate-governance/shareholder-structure/Documents/NBG_GR_Shareholders_Structure_30_09_2013.pdf

Η μετοχή της τράπεζας συμμετέχει στον δείκτη ASE General Index με συντελεστή βαρύτητας 2,30% και στον δείκτη FTSE/ATHEX Banks με συντελεστή βαρύτητας 13,14%. Η πιστοληπτική διαβάθμιση, μακροπρόθεσμη και βραχυπρόθεσμη, της εταιρίας, είναι:

	MOODY'S	S & P	FITCH RATINGS
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ	Caa1	CCC	B-
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ	NP	C	B

Πηγή: Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. (2014), Στοιχεία Μετοχής, ανακτήθηκε από <https://www.nbg.gr/el/the-group/investor-relations/nbg-share>

Στο γράφημα που ακολουθεί παρουσιάζεται η πορεία της μετοχής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών την τελευταία πενταετία.

Πηγή: Naftemporiki.gr (2014), Εθνική Τράπεζα, ανακτήθηκε από <http://www.naftemporiki.gr/finance/quote/ete.ath/ethniki-trapeza-ko?tab=4&mode=1>

Όπως φαίνεται την τελευταία πενταετία σημαντικές ήταν οι απώλειες της μετοχής της ΕΤΕ, με την υψηλότερη τιμή της να είναι στις 19 Οκτωβρίου του 2009 (135,95€), ενώ η τιμή της μετοχής στις 26 Μαΐου του 2014 είναι μόλις 2,42 € (χάνοντας πάνω από το 98% της αξίας της).

5.1.2 Eurobank

Η τράπεζα Eurobank ιδρύθηκε το 1990 με την επωνυμία «Ευρωεπενδυτική Τράπεζα ΑΕ» και εξειδικευόταν στην επενδυτική τραπεζική και το private banking, ενώ μετονομάστηκε σε Τράπεζα EFG Eurobank ΑΕ το 1997 και σε Τράπεζα EFG Eurobank Ergasias ΑΕ το 2000 που συγχωνεύτηκε με την Τράπεζα Εργασίας. Οι

μετοχές της εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών το 1999, ενώ από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα οι εξαγορές και συγχωνεύσεις που πραγματοποίησε η τράπεζα ήταν πολυάριθμες. Έτσι σήμερα ο όμιλος Eurobank αποτελεί ένα σημαντικό χρηματοοικονομικό οργανισμό, με καταστήματα λιανικής περισσότερα από 1.100 στην Ελλάδα (η τράπεζα έχει περισσότερα από 500 καταστήματα στην Ελλάδα και 840 ATM) και σε άλλες επτά χώρες, ενώ απασχολεί περίπου 19.000 εργαζόμενους³⁶. Με βάση τα στοιχεία του Ιανουαρίου του 2014 το 57% του ανθρώπινου δυναμικού του ομίλου απασχολείται στην Ελλάδα, με μέσο όρο ηλικίας 40 ετών και την κατανομή ανά φύλο ισορροπημένη (56% των εργαζομένων είναι γυναίκες), στα πλαίσια της πολιτικής ίσων ευκαιριών που εφαρμόζει ο Όμιλος.

Οι κυριότερες θυγατρικές του ομίλου Eurobank (τον Απρίλιο του 2014) στην Ελλάδα είναι δέκα τέσσερις ενώ στο εξωτερικό παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

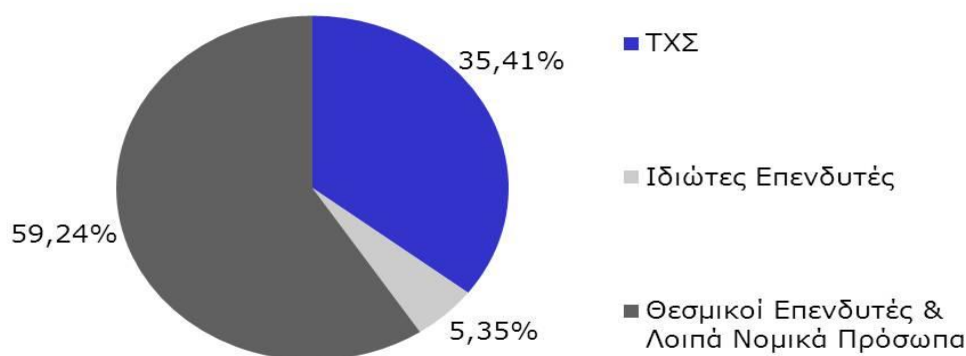
Όμιλος Eurobank			
1.	Ρουμανία	1.	Bancpost S.A.
		2.	ERB Leasing IFN S.A.
		3.	Eurobank Property Services S.A.
		4.	ERB Retail Services IFN S.A.
		5.	Eurolife ERB Asigurari de Viata S.A.
		6.	Eurolife ERB Asigurari Generale S.A.
2.	Βουλγαρία	1.	Postbank (Eurobank Bulgaria A.D.)
		2.	ERB Auto Leasing E.O.O.D.
		3.	ERB Leasing E.A.D.
		4.	ERB Property Services Sofia A.D.
3.	Σερβία	1.	Eurobank A.D. Belgrade
		2.	ERB Leasing A.D. Belgrade
		3.	ERB Property Services d.o.o. Belgrade
4.	Ουκρανία	1.	P.J.S.C. Universal Bank
5.	Κύπρος	1.	Eurobank Cyprus Ltd.
6.	Ηνωμένο Βασίλειο	1.	Eurobank Ergasias S.A. London Branch
7.	Λουξεμβούργο	1.	Eurobank Private Bank Luxembourg S.A.
		2.	Eurobank Fund Management Company (Luxembourg) S.A.

Πηγή: Eurobank (2014), ανακτήθηκε από http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/October_13_GR_International%20Subsidiaries_Fin.pdf

³⁶ Eurobank. (2014), Ο Όμιλος, ανακτήθηκε από <http://www.eurobank.gr/online/home/generic.aspx?id=1293&mid=1022&lang=gr>

Το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας την 9^η Μαΐου 2014 ανέρχεται σε 5.362.487.962,60 €, το οποίο διαιρείται σε 15.053.376.542 μετοχές ονομαστικής αξίας 0,30 € η κάθε μία (στις μετοχές συμπεριλαμβάνονται 345.500.000 προνομιούχες μετοχές ονομαστικής αξίας 2,75 € η κάθε μία). Η μετοχική σύνθεση της Eurobank μετά την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου είναι:

Μετοχική σύνθεση μετά την αύξηση κεφαλαίου

Πηγή: Eurobank, (2014), Μετοχική Σύνθεση, ανακτήθηκε από <http://www.eurobank.gr/online/home/generic.aspx?id=26&mid=356&lang=gr>

Η μετοχή της Eurobank διαπραγματεύεται στο Χρηματιστήριο Αξιών των Αθηνών με το σύμβολο ΕΥΡΩΒ και συμμετέχει στους δείκτες Τραπεζών, FTSEA και FTSEB³⁷. Στο παρακάτω γράφημα παρουσιάζεται η πορεία της μετοχής την τελευταία πενταετία:

³⁷ Naftemporiki.gr. (2014), Χρηματιστήριο, Τράπεζα Eurobank Ergasias, ανακτήθηκε από <http://www.naftemporiki.gr/finance/quote/eurob.ath/undefined?tab=4>

Πηγή: Naftemporiki.gr. (2014), Χρηματιστήριο, Τράπεζα Eurobank Ergasias, ανακτήθηκε από <http://www.naftemporiki.gr/finance/quote/eurob.ath/undefined?tab=4>

Η μετοχή περίπου μέχρι το τέλος του 2009 σημείωσε ανοδική πορεία, σημειώνοντας την υψηλότερη τιμή της την πενταετία στις 21 Οκτωβρίου του 2009 (101,65 €) ενώ στις 27 Μαΐου του 2014 η μετοχή διαπραγματεύεται στα 0,378 €. Σε τόσο χαμηλά επίπεδα η τιμή της μετοχής βρίσκεται από τον Ιούλιο του 2013, ενώ σε σχέση με την υψηλότερη τιμή πενταετίας, σήμερα έχει χάσει περισσότερο από το 99,6% της χρηματιστηριακής της αξίας.

5.1.3 Alpha Bank

Ένας από τους μεγαλύτερους χρηματοοικονομικούς ομίλους ο όμιλος Alpha Bank. Η τράπεζα έχει τις ρίζες της το 1879 όπου στην Καλαμάτα ο Εμπορικός Οίκος Ι.Φ. Κωστόπουλου ανέπτυξε και τραπεζικές δραστηριότητες, ενώ το 1916 σε συνεργασία με την Λαϊκή Τράπεζα, δημιουργήθηκε η Τράπεζα

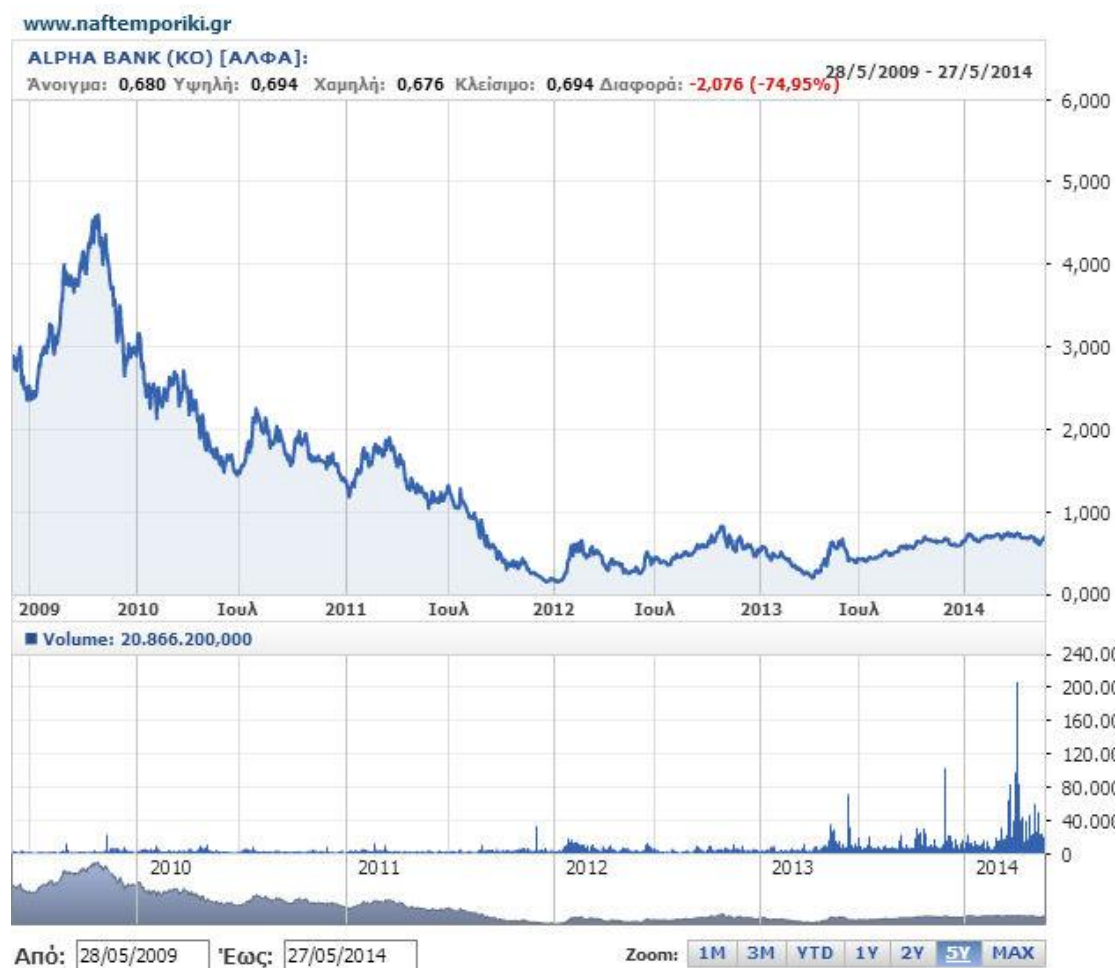
Ι.Φ. Κωστόπουλου. Το 1924 η τράπεζα η τράπεζα Ελληνική Εμπορικής Πίστεως με έδρα την Αθήνα που το 1947 μετονομάστηκε σε Τράπεζα Εμπορικής Πίστεως. Το 1972 η τράπεζα ονομάστηκε Τράπεζα Πίστεως και υπήρξε πρωτοπόρος στον τομέα του σύγχρονου ελληνικού τραπεζικού συστήματος, παρέχοντας (μαζί με τις υπόλοιπες εταιρίες του ομίλου) ένα ευρύ φάσμα καινοτόμων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Το 1994 η τράπεζα ονομάστηκε Alpha Τράπεζα Πίστεως και μετά την εξαγορά του 51% των μετοχών της Ιονικής Τράπεζας μετονομάστηκε σε Alpha Bank. Το 2013 η τράπεζα απέκτησε το σύνολο των μετοχών της Εμπορικής Τραπεζής, ενώ σήμερα έχει 599 καταστήματα στην Ελλάδα, 86 καταστήματα στη Βουλγαρία, 42 καταστήματα στην Αλβανία, κλπ. Η τράπεζα εκτός από την Ελλάδα δραστηριοποιείται και στην Ρουμανία, Σερβία, Βουλγαρία, ΠΓΔΜ, Αλβανία και Κύπρο. Οι βασικότερες εταιρίες του ομίλου στο εσωτερικό και εξωτερικό είναι³⁸:

ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK			
1.	Ελλάδα	1.	Alpha Leasing AE
		2.	ABC Factors AE
		3.	Alpha Finance AEΠΕΥ
		4.	Alpha Ventures AE
		5.	Alpha Ventures Capital Management
		6.	Alpha Asset Management ΑΕΔΑΚ
		7.	Alphalife Ανώνυμος Ασφαλιστική Εταιρία Ζωής
		8.	Alpha Ασφαλιστικές Πρακτορεύσεις AE
		9.	Alpha Αστικά Ακίνητα AE
		10.	Ιονική Ξενοδοχειακά Επιχειρήσεις AE
		11.	Alpha Υποστηρικτικών Εργασιών AE
2.	Ηνωμένο Βασίλειο	1.	Alpha Bank London Ltd
		2.	Alpha Group Jersey Ltd
3.	Κύπρος	1.	Alpha Bank Cyprus Ltd
		2.	Alpha Insurance Ltd
4.	Ρουμανία	1.	Alpha Bank Romania SA
		2.	Alpha Leasing Romania IFN SA
		3.	SSIF Alpha Finance Romania SA
		4.	Alpha Insurance Brokers Srl
5.	ΠΓΔΜ	1.	Alpha Bank AD Skopje
6.	Σερβία	1.	Alpha Bank AD Srbija
7.	Αλβανία	1.	Alpha Bank Albania SHA

³⁸ Alpha Bank (2014), Εταιρίες ομίλου, ανακτήθηκε από <http://www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=2557>

Η τράπεζα έχει μετοχικό κεφάλαιο (πλήρως καταβεβλημένο), ύψους 4.770.717.957,40 €, το οποίο διαιρείται σε 12.769.059.858 κοινές μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,30 € και 200.000.000 προνομιούχες εξαγοράσιμες μετοχές, ονομαστικής αξίας 4,70 €³⁹.

Στο ακόλουθο γράφημα παρουσιάζεται η ιστορική εξέλιξη της τιμής της μετοχής της Alpha Bank από το Μάιο του 2009 έως σήμερα.

Πηγή: Naftemporiki.gr. (2014), Χρηματιστήριο, Alpha Bank, Ιστορικό, ανακτήθηκε από <http://www.naftemporiki.gr/finance/quote/alpha.ath/undefined?tab=4>

Από τον Μάιο έως και τον Οκτώβριο του 2009 η τιμή της μετοχής σημείωνε σταδιακές αυξήσεις, ενώ μέχρι το τέλος του 2012 η τιμή σημείωνε συνεχείς πτώσεις. Από το 2012 μέχρι και σήμερα η μετοχή βρίσκεται περίπου στα ίδια επίπεδα σημειώνοντας μικρές αυξομειώσεις. Η μετοχή σημείωσε την μέγιστη τιμή της την

³⁹ Alpha Bank. (2014), Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου 2014, ανακτήθηκε από <http://www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=12563>

τελευταία πενταετία στις 20 Οκτωβρίου του 2009 (4,58 €), ενώ στις 27 Μαΐου του 2014 η μετοχή έκλεισε στα 0,694 €.

5.2 Διάρθρωση και λειτουργία των τραπεζών του δείγματος

5.2.1 Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της τράπεζας εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων για διάστημα που δεν μπορεί να ξεπερνά τα τρία έτη, έχοντας το δικαίωμα επανεκλογής. Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου της ΕΤΕ είναι ο κ. Ζανιάς Γεώργιος και εκτός από τον Διευθύνων Σύμβουλο και τον αναπληρωτή, υπάρχουν ακόμα έντεκα μέλη. Σε επίπεδο διοικητικού συμβουλίου έχουν συσταθεί και λειτουργούν οι εξής πέντε επιτροπές:

- Η επιτροπή Ανθρώπινου δυναμικού και Αμοιβών
- Η επιτροπή Ελέγχου
- Η επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων
- Η επιτροπή διαχείρισης Κινδύνων
- Η επιτροπή Στρατηγικής

Η τράπεζα παρέχει χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και συγκεκριμένα προς τους ιδιώτες παρέχει στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια, επενδυτικά προϊόντα, προγράμματα ασφάλειας και φροντίδας, προϊόντα και υπηρεσίες για οικολογικές λύσεις (όπως για ενεργειακή αναβάθμιση του σπιτιού, για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών, κλπ). Επίσης καταθετικούς λογαριασμούς και κάρτες (όπως χρεωστικές, πιστωτικές, προπληρωμένες, κλπ). Ενώ οι επαγγελματίες και ΜΜΕ μπορούν να έχουν λογαριασμούς όψεως, προθεσμιακούς, καταθέσεις σε ξένο νόμισμα και να λάβουν χρηματοδοτήσεις με δάνεια επαγγελματικής στέγης και εξοπλισμού, κεφαλαίου κίνησης, ανακυκλούμενες χρηματοδοτήσεις, κλπ. Τέλος προς τις επιχειρήσεις πέρα από καταθετικούς λογαριασμούς και κάρτες υπάρχουν προγράμματα μακροπρόθεσμου και βραχυπρόθεσμου δανεισμού, ειδικές πιστοδοτήσεις, επενδυτικά προϊόντα, εξειδικευμένα πακέτα μισθοδοσίας, κλπ. Επίσης παρέχονται στους πελάτες υπηρεσίες i-bank που τους προσφέρουν ευελιξία και εξυπηρέτηση όλο το 24ωρο, χαμηλές χρεώσεις και υψηλό επίπεδο στην ασφάλεια

των συναλλαγών.

5.2.2 Eurobank

Το διοικητικό συμβούλιο της τράπεζας τελεί υπό τη Προεδρία του κ. Δαυίδ Γεωργίου ενώ εκτός του επίτιμου προέδρου, του αντιπροέδρου και του διευθύνοντα συμβούλου, υπάρχουν άλλα πέντε μέλη. Οι επιτροπές που λειτουργούν και υποβοηθούν το έργο του διοικητικού συμβουλίου είναι:

- Η επιτροπή Ελέγχου
- Η επιτροπή Κινδύνων
- Η επιτροπή Αποδοχών
- Η επιτροπή Ανωτάτων Στελεχών

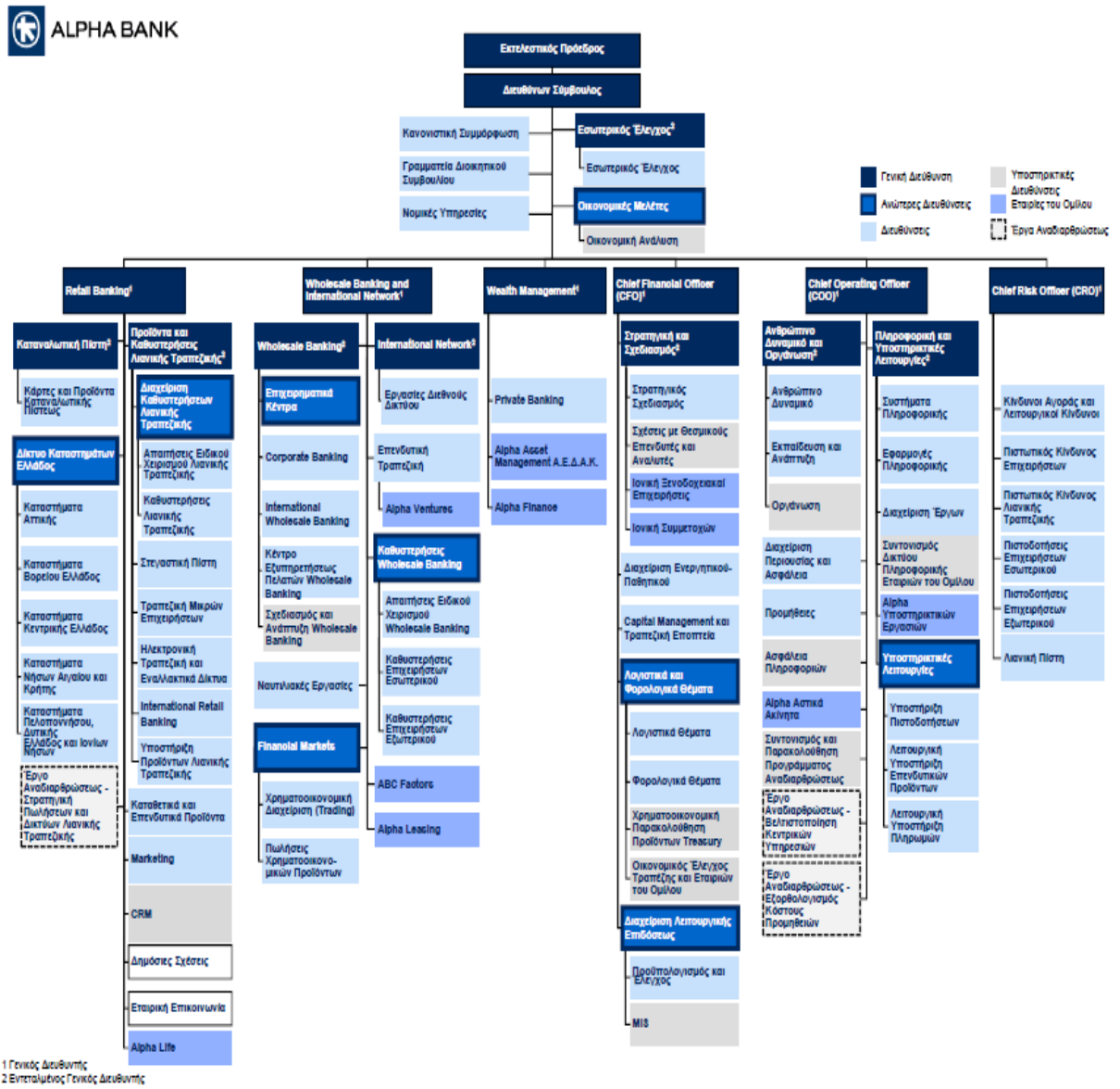
Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που παρέχονται από το δίκτυο της Eurobank αναφέρονται σε ιδιώτες, επαγγελματίες και επιχειρήσεις έως 2,5 εκ. €, σε επιχειρήσεις άνω των 2,5 εκ. €, private και personal banking. Συγκεκριμένα προς τους ιδιώτες παρέχονται καταθετικά και επενδυτικά προγράμματα, αμοιβαία κεφάλαια, δάνεια (επισκευαστικά, προσωπικά, πράσινα, στεγαστικά), κάρτες, ασφάλειες, online υπηρεσίες και υπηρεσίες live banking.

5.2.3 Alpha Bank

Το διοικητικό συμβούλιο της Alpha Bank έχει πρόεδρο τον κ. Κωστόπουλο Γ. και αντιπρόεδρο τον κ. Τάνης Μ. και μαζί με τους διευθύνοντες συμβούλους, γενικούς διευθυντές και μέλη (εκτελεστικά και μη) αποτελείται από άλλα δέκα τέσσερα μέλη. Στην τράπεζα λειτουργούν οι παρακάτω επιτροπές και συμβούλια που βοηθούν στην εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της:

- Ελεγκτική επιτροπή
- Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων
- Επιτροπή Αποδοχών
- Εκτελεστική Επιτροπή
- Συμβούλιο εργασιών
- Επιτροπή διαχείρισεως Ενεργητικού - Παθητικού

Η οργανωτική δομή της τράπεζας απεικονίζεται στο οργανόγραμμα που ακολουθεί:

Πηγή: Alpha Bank. (2014), Οργανωτική δομή, Οργανόγραμμα, ανακτήθηκε από <http://www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=3294>

Η τράπεζα παρέχει πληθώρα χρηματοπιστωτικών και τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων για ιδιώτες και επιχειρήσεις, δίνοντας έμφαση στην αξιοπιστία, τη συνέπεια και την ταχύτητα στην τραπεζική εξυπηρέτηση. Στα πλαίσια της σύγχρονης και υπεύθυνης αντιμετώπισης των τραπεζικών αναγκών των πελατών της προβαίνει σε συνεχή ποιοτική και ποσοτική βελτίωση του επιπέδου των υπηρεσιών και προϊόντων που παρέχει στους πελάτες της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ 2009-2013

6.1 Χρηματοοικονομική ανάλυση με καταστάσεις τάσης τραπεζών

6.1.1 Καταστάσεις τάσης Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Στην παρούσα υποενότητα θα αναλυθούν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εθνικής Τράπεζας με την βοήθεια καταστάσεων τάσης, λαμβάνοντας ως έτος βάσης το 2009, του οποίου τα στοιχεία αναφέρονται στα πραγματικά τους μεγέθη ενώ για τις χρήσεις που ακολουθούν τα στοιχεία είναι εκφρασμένα ως ποσοστά του έτους βάσης. στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η κατάσταση τάσης της οικονομικής θέσης της τράπεζας.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ 2009-2013					
	2009	2010	2011	2012	2013
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	<i>χιλιάδες €</i>				
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	2.073.721	244,46%	75,54%	58,47%	105,85%
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	5.881.701	120,56%	136,46%	71,33%	59,13%
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	3.003.966	36,03%	81,80%	166,64%	80,26%
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.670.914	92,34%	174,95%	202,31%	154,47%
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	58.129.698	100,19%	90,99%	80,85%	79,70%
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	9.892.407	121,76%	72,42%	45,89%	136,17%
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	8.064.609	104,36%	104,91%	110,44%	101,79%
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις'	27.631	26,41%	21,00%	24,31%	25,33%
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	124.854	112,78%	103,28%	107,25%	88,90%
Ενσώματα πάγια στοιχεία	381.642	101,69%	92,52%	86,68%	68,91%
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	82.094	446,04%	1218,51%	1321,70%	2666,46%
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	189.481	72,13%	127,91%	179,44%	229,57%
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.697.746	103,43%	121,77%	106,18%	133,06%
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση					
Σύνολο Ενεργητικού	91.220.464	105,57%	95,71%	85,44%	92,30%

ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	18.390.685	156,98%	184,17%	181,00%	143,95%
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.204.621	116,56%	327,11%	363,03%	212,43%
Υποχρεώσεις προς πελάτες	58.081.167	90,34%	75,80%	70,43%	77,98%
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	1.485.109	141,66%	71,33%	40,41%	54,54%
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	1.209.377	89,14%	81,42%	16,96%	8,43%
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	134.284	59,49%	155,56%	143,57%	362,66%
Φόρος εισοδήματος	60.497	36,24%	0,00%	0,00%	0,00%
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.430.563	61,57%	176,24%	89,19%	86,11%
Σύνολο Παθητικού	82.996.303	105,46%	106,48%	98,48%	93,76%
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	3.392.708	151,44%	180,92%	180,92%	61,10%
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	3.335.881	99,71%	99,66%	99,66%	358,89%
Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέον	1.495.572	21,12%	-703,95%	-886,43%	-512,31%
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων της τράπεζας	8.224.161	106,76%	-12,96%	-46,14%	77,61%
Σύνολο Παθητικού και Ιδίων Κεφαλαίων	91.220.464	105,57%	95,71%	85,44%	92,30%

Εξετάζοντας τα στοιχεία του Ενεργητικού της τράπεζας παρατηρείται πως τα ταμειακά της διαθέσιμα ενώ το 2010 σημείωσαν μια πολύ σημαντική αύξηση το 2011 και 2012 μειώνονται αρκετά σε σχέση με το 2009, για να επανέλθουν, ελαφρώς βελτιωμένα το 2013. Οι καθαρές απαιτήσεις από άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μέχρι το 2011 αυξήθηκαν σταδιακά και διαμορφώνονται στο 136% του ποσού του 2009, όμως το 2012 και 2013 από σταδιακές μειώσεις είναι μειωμένες στο 60% περίπου του έτους βάσης. Τα δάνεια και οι απαιτήσεις από πελάτες, αφού αφαιρεθούν οι προβλέψεις, τα δύο πρώτα έτη παραμένουν στα ίδια σχεδόν επίπεδα ενώ από το 2011 και μετά σταδιακά μειώνονται και το 2013 αποτελούν το 79,70% του ποσού του έτους βάσης. Οι συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις δεν παρουσιάζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις καθ' όλη την πενταετία, ενώ οι συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις μετά την μείωση του 2010 παραμένουν στα ίδια μειωμένα επίπεδα. Διαχρονικά παρατηρείται μια σταδιακή μείωση στο πάγιο ενεργητικό της τράπεζας με τα ενσώματα πάγια να μειώνουν την αξία τους σε σχέση με το 2009 αλλά και στα άλλα περιουσιακά στοιχεία το 2013 υπάρχει μείωση. Τέλος ιδιαίτερα υψηλή είναι η αύξηση των απαιτήσεων από αναβαλλόμενους φόρους, το ποσό των οποίων σταδιακά, από χρήση σε χρήση αυξάνει πολύ και το 2013 είναι 2666% του έτους

βάσης. Όσον αφορά το σύνολο του ενεργητικού της τράπεζας το 2010 παρουσιάζει μια μικρή αύξηση της τάξης του 5,57%, όμως το 2011 και 2012 μειώνεται και φθάνει στο 85,44% της αξίας του 2009. Το 2013 αυξάνει όμως εξακολουθεί να παραμένει σε χαμηλότερα επίπεδα από το 2009.

Οι υποχρεώσεις της τράπεζας προς άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μέχρι το 2011 αυξάνουν ενώ το 2012 και ιδιαίτερα το 2013 μειώνονται, αλλά παραμένουν σε υψηλότερο σημείο από τις υποχρεώσεις του 2009. Οι υποχρεώσεις προς τους πελάτες και από πιστωτικούς τίτλους μέχρι το 2012 σημειώνουν σταδιακή πτώση φθάνοντας στο 70,43% και 40,41% αντίστοιχα της αξίας του 2009, ενώ το 2013 παρουσιάζουν μια μικρή αύξηση. Οι λοιπές δανειακές υποχρεώσεις κατά την τελευταία πενταετία περιορίζονται πάρα πολύ, ενώ αντίθετα οι υποχρεώσεις προς το προσωπικό αυξάνουν σημαντικά, ιδιαίτερα το 2013. Σχετικά με τα ίδια κεφάλαια της τράπεζας, το μετοχικό της κεφάλαιο ενώ μέχρι το 2012 είναι αυξημένο σε σύγκριση με το 2009, το 2013 μειώνεται και αποτελεί το 61,10% του μετοχικού κεφαλαίου της τράπεζας το 2009. Αντίθετα το 2013 ο λογαριασμός της διαφοράς από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο σημειώνει σημαντική αύξηση της τάξης του 358,89% σε σχέση με το 2009. Επιδείνωση παρατηρείται στα αποθεματικά της τράπεζας και στα αποτελέσματά της εις νέο, αφού το 2010 μειώνονται πάρα πολύ ενώ τα επόμενα τρία έτη γίνονται αρνητικά και ενώ μέχρι το 2012 γιγαντώνονται το 2013 φαίνεται να περιορίζονται αρκετά οι ζημιές.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ 2009-2013					
	2009	2010	2011	2012	2013
	<i>χιλιάδες €</i>				
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	3.677.056	95,41%	102,40%	83,75%	68,45%
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	-1.445.996	74,66%	99,29%	97,62%	73,93%
Καθαρά έσοδα από τόκους	2.231.060	108,86%	104,42%	74,76%	64,90%
Έσοδα προμηθειών	306.465	89,52%	76,94%	75,52%	77,33%
Έξοδα προμηθειών	-27.027	271,51%	709,12%	979,33%	873,20%
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	279.438	71,92%	15,79%	-11,89%	0,36%
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	197.413	-196,23%	-16,75%	-348,12%	-85,61%
Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)	-71.629	181,65%	47,37%	150,78%	-826,48%
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	2.636.282	80,12%	87,51%	31,85%	71,01%
Δαπάνες προσωπικού	-995.114	93,64%	104,17%	80,63%	91,95%
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	-338.872	108,78%	101,98%	94,20%	100,04%

Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης αξίας ενσώματων παγίων στοιχείων	-105.581	82,66%	85,65%	86,97%	83,35%
Χρηματοοικονομικό κόστος δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών μειοψηφίας	-5.556	244,17%	124,05%	96,13%	89,99%
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	-787.532	132,64%	432,72%	315,26%	130,28%
Απομείωση αξίας των ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου					
Κέρδη προ φόρων	403.627	-82,65%	-3254,38%	-749,37%	-124,12%
Έκτακτη εισφορά κοινωνικής αλληλεγγύης	-45.669	164,01%	0,00%	0,00%	0,00%
Φόροι	-132.973	-35,84%	-745,13%	-66,96%	-841,52%
Καθαρά κέρδη	224.985	-160,39%	-5398,03%	-1304,81%	274,68%

Την πρώτη τριετία τα έσοδα από τόκους κυμαίνονται περίπου στα ίδια επίπεδα του 2009, όμως το 2012 και 2013 τα έσοδα σταδιακά μειώνονται και το 2013 πέφτουν στο 68,45% των εσόδων του 2009. Αντίστοιχη περίπου και η πορεία των εξόδων από τόκους όμως την τελευταία διετία η μείωση δεν ήταν ανάλογης έντασης με αποτέλεσμα τα καθαρά έσοδα από τόκους να έχουν μεγαλύτερη μείωση από τα έσοδα. Έτσι τα καθαρά έσοδα από τόκους το 2013 ήταν 64,90% σε σχέση με τα καθαρά έσοδα του έτους βάσης. Τα έσοδα από προμήθειες μειώνονται διαχρονικά την τελευταία πενταετία ενώ αντίθετα τα έξοδα προμηθειών αυξάνουν υπέρμετρα με συνέπεια να συρρικνώνουν τα καθαρά έσοδα από προμήθειες. Τα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου από το 2010 και μετά είναι αρνητικά, σημειώνοντας έντονες αυξομειώσεις συγκρινόμενα με τα αποτελέσματα του 2009. Έτσι έντονες ήταν οι διακυμάνσεις στα καθαρά λειτουργικά έσοδα της τράπεζας διαχρονικά που όμως πάντα σε σχέση με τα αντίστοιχα του 2009 ήταν σε χαμηλότερα επίπεδα. Ιδιαίτερα το 2012 τα καθαρά λειτουργικά έσοδα ήταν το 31,85% του 2009, ενώ το 2013 φαίνεται να ανακάμπτουν και διαμορφώνονται σε 71,01%.

Οι δαπάνες προσωπικού, με εξαίρεση το 2011, τα υπόλοιπα έτη είναι μειωμένα σε σχέση με τα έξοδα του 2009. Τα γενικά διοικητικά έξοδα διατηρούνται στα ίδια περίπου επίπεδα καθ' όλη την πενταετία. Με τις προβλέψεις για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων να αυξάνουν σημαντικά κυρίως το 2011 αλλά και το 2012 και δεδομένης της μείωσης των καθαρών λειτουργικών εσόδων τις συγκεκριμένες χρήσεις, οδηγούν στην ύπαρξη ιδιαίτερα μεγάλων ζημιών (σε

σύγκριση με το έτος εκκίνησης). Το 2013 ο περιορισμός των προβλέψεων αλλά και η γενικότερη κατάσταση οδηγούν σε βελτίωση της κατάστασης και στον περιορισμό των ζημιών αναλογικά με το 2009.

6.1.2 Καταστάσεις τάσης Eurobank

Στην συνέχεια αναλύονται τα στοιχεία της οικονομικής θέσης της τελευταίας πενταετίας της τράπεζας Eurobank, με την βοήθεια καταστάσεων τάσης, λαμβάνοντας ως έτος εκκίνησης το 2009. Κατ' εξαίρεση για τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ως έτος βάσης λαμβάνεται το 2012 (αφού τις προηγούμενες χρήσεις δεν υπήρχαν αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις), για την σύγκριση με το 2013.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ EUROBANK 2009-2013					
	2009	2010	2011	2012	2013
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	χιλιάδες €				
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1.731.000	129,29%	105,20%	48,76%	37,61%
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	39.828.000	74,03%	60,17%	33,41%	20,33%
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1.842.000	10,86%	5,10%	4,99%	3,37%
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.460.000	118,15%	133,56%	131,03%	86,30%
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	42.015.000	103,63%	85,89%	79,58%	89,18%
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	8.702.000	99,28%	68,33%	51,08%	172,47%
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	2.895.000	101,07%	101,76%	104,49%	100,41%
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	32.000	15,63%	18,75%	18,75%	18,75%
Άυλα πάγια στοιχεία	100.000	106,00%	73,00%	69,00%	71,00%
Ενσώματα πάγια στοιχεία	318.000	93,08%	103,14%	89,62%	98,74%
Επενδύσεις σε ακίνητα	62.000	98,39%	0,00%	0,00%	91,94%
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις				2.037.000	148,45%
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	871.000	132,49%	294,60%	155,11%	200,11%
Σύνολο Ενεργητικού	99.856.000	90,50%	75,89%	60,90%	70,77%
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	13.398.000	62,19%	25,17%	216,57%	126,04%
Συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	17.206.000	146,30%	200,80%	27,33%	70,88%
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2.151.000	125,01%	141,52%	124,97%	72,25%
Υποχρεώσεις προς πελάτες	45.807.000	88,46%	58,65%	51,01%	74,12%
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	15.299.000	52,50%	28,35%	11,52%	9,55%
Λοιπά στοιχεία παθητικού	509.000	100,00%	712,38%	111,79%	121,22%

Σύνολο Παθητικού	94.370.000	90,34%	80,31%	65,81%	70,64%
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	1.481.000	100,00%	82,92%	82,92%	110,80%
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	1.450.000	100,00%	99,86%	99,86%	459,93%
Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέον	814.000	54,55%	-538,08%	-689,31%	-694,84%
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων της τράπεζας	3.745.000	90,12%	-45,50%	-78,37%	70,87%
Προνομιούχες μετοχές	950.000	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Υβριδικά κεφάλαια	791.000	99,87%	94,06%	86,98%	50,32%
Σύνολο	5.486.000	93,24%	-0,18%	-23,64%	72,95%
Σύνολο Παθητικού και Ιδίων Κεφαλαίων	99.856.000	90,50%	75,89%	60,90%	70,77%

Τα ταμειακά διαθέσιμα της τράπεζας Eurobank το 2010 αυξάνουν περίπου 30% σε σχέση με το 2009, όμως τα επόμενα έτη σταδιακά μειώνονται και έτσι το 2013 στο ταμείο της τράπεζας υπήρχε το 37,61% των μετρητών που υπήρχαν το 2009. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν και η μείωση των απαιτήσεων κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων καθώς και στα χρηματοοικονομικά στοιχεία της τράπεζας. Επίσης σε σχέση με το έτος βάσης και τα δάνεια και οι απαιτήσεις κατά πελατών μειώνονται, όμοια και το χαρτοφυλάκιο των επενδυτικών τίτλων που όμως το 2013 εμφανίζεται αυξημένο κατά 72,47%. Οι συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις παραμένουν σχεδόν σταθερές, σε αντίθεση με τις συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις που το 2010 μειώνονται πάρα πολύ (ενώ μετά παραμένουν σχεδόν στα ίδια επίπεδα). Από το 2011 και μετά μείωση παρατηρείται στα άυλα περιουσιακά στοιχεία, σε σχέση με το 2009, ενώ τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία έχουν αυξομειώσεις. Στο σύνολο του Ενεργητικού το 2010 σημειώνει μείωση και είναι 90,50%, ενώ και την επόμενη χρονιά μειώνεται κατά 15 ποσοστιαίες μονάδες και το σύνολο του ενεργητικού είναι το 75,89% του ενεργητικού του 2009. Επίσης το 2012 το ενεργητικό μειώνεται περαιτέρω συγκρινόμενο με το έτος εκκίνησης (60,90%), ενώ το 2013 αυξάνει στο 70,77%.

Όσον αφορά το Παθητικό της τράπεζας Eurobank οι υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μειώνονται αρκετά μέχρι το 2011 και ενώ το 2012 αυξάνουν υπερόγκα μειώνονται πάλι το 2013 αλλά είναι αυξημένα κατά 26% σε σχέση με το 2009. Οι υποχρεώσεις προς τους πελάτες μέχρι και το 2012 μειώνονται σταδιακά περίπου στο μισό των υποχρεώσεων του έτους βάσης, ενώ το 2013 αυξάνουν και διαμορφώνονται σε 70,64%. Τα λοιπά στοιχεία του παθητικού το 2011 εμφανίζουν μια απότομη και δυσανάλογη αύξηση, που οφείλονται στις υποχρεώσεις

για απομειωμένα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου τα οποία λογιστικοποιούνται σε εταιρίες ειδικού σκοπού, οι οποίες ελέγχονται από την τράπεζα. Το μετοχικό κεφάλαιο της Eurobank το 2009 και 2010 παραμένει ίδιο, τα δύο επόμενα έτη μειώνεται ενώ το 2013 αυξάνει κατά 10,8% σε σχέση με το έτος βάσης. Τα πρώτα τέσσερα έτη η διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο είναι περίπου σταθερή όμως το 2013 αυξάνει σημαντικά και είναι 459,93% σε σχέση με το 2009. Αντίθετα τα αποθεματικά και τα αποτελέσματα εις νέο μειώνονται το 2010 ενώ από το 2011 και μετά σημειώνουν διογκούμενες ζημιές. Οι προνομιούχες μετοχές της τράπεζας διατηρούνται στο ίδιο ύψος όλη την πενταετία ενώ τα υβριδικά της κεφάλαια σταδιακά μειώνονται και το 2013 μένουν μισά από την έναρξη της εξεταζόμενης περιόδου. Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων το 2011 και 2012 έχει αρνητικές αναλογίες με το 2009 ενώ το 2013 από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο επανέρχεται σε θετικά ποσοστά και ανακτά σημαντικό μέρος του συνόλου των κεφαλαίων της.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ EUROBANK 2009-2013					
	2009	2010	2011	2012	2013
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	5.311.000	89,34%	84,60%	62,29%	39,90%
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	-3.979.000	85,40%	81,88%	61,95%	35,08%
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.332.000	101,13%	92,72%	63,29%	54,28%
Έσοδα προμηθειών	366.000	111,20%	82,79%	68,85%	58,74%
Έξοδα προμηθειών	-115.000	109,57%	122,61%	132,17%	113,04%
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	251.000	111,95%	64,54%	39,84%	33,86%
Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	5.000	80,00%	140,00%	80,00%	140,00%
Έσοδα από μερίσματα	71.000	143,66%	28,17%	26,76%	4,23%
Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών	5.000	1320,00%	-1100,00%	1240,00%	-20,00%
Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	62.000	127,42%	-90,32%	114,52%	29,03%
Λοιπά λειτουργικά έσοδα	8.000	25,00%	212,50%	-37,50%	-487,50%
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	1.734.000	108,48%	76,70%	63,21%	45,91%
Λειτουργικά έξοδα	-898.000	99,33%	75,06%	70,27%	75,06%
Λειτουργικά κέρδη προ προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους	836.000	118,30%	78,47%	55,62%	14,59%
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους	-836.000	130,74%	129,90%	162,08%	189,83%
Ζημιές απομείωσης από έκθεση σε χρέος Ελληνικού Δημοσίου			-5.874.000	6,18%	-1,11%

Λοιπές έκτακτες ζημιές από αποτιμήσεις			-332.000	96,39%	96,39%
Ζημιές απομείωσης κόστους συμμετοχής σε θυγατρικές επιχειρήσεις				-42.000	466,67%
Κέρδη προ φόρου	0	-104.000	6.380,77%	1.552,88%	1842,31%
Φόροι	3.000	700,00%	44333,33%	10433,33%	15433,33%
Καθαρά κέρδη	3.000	-2766,67%	-176866,67%	-43400,00%	-48433,33%
Λοιπά αποτελέσματα	119.000	-151,26%	227,73%	73,11%	448,74%
Συνολικό Αποτέλεσμα χρήσης μετά από φόρο	122.000	-215,57%	-4127,05%	-995,90%	-753,28%

Μεγάλη ήταν η μείωση των εσόδων από τόκους ιδιαίτερα το 2012 και 2013, που περιορίζονται στο 62% και 39,9% των εσόδων που πραγματοποιήθηκαν το 2009. Σχεδόν παράλληλα κινούνται και τα έξοδα από τόκους (σε ελαφρώς χαμηλότερα επίπεδα) και κατά συνέπεια ανάλογη ήταν η πορεία των καθαρών εσόδων από τόκους. Αντίστοιχη και η διαχρονική εξέλιξη των εσόδων από προμήθειες, ενώ τα έξοδα προμηθειών αντίθετα αυξήθηκαν και οδήγησαν τα καθαρά έσοδα από προμήθειες σε σταδιακή μείωση η οποία το 2013 διαμόρφωσε τα καθαρά έσοδα από προμήθειες στο 33,86% από τα έσοδα του 2009. Τα έσοδα από μερίσματα μειώνονται σταδιακά και το 2013 περιορίζονται σε 4,23%, ενώ και τα αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους και τα λοιπά λειτουργικά έσοδα παρουσιάζουν έντονες διακυμάνσεις. Έτσι ενώ το 2010 τα καθαρά λειτουργικά έσοδα αυξάνουν από το 2011 και μετά σταδιακά μειώνονται λιγότερο από το μισό των εσόδων του 2009. Η διαχρονική αύξηση των προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους και η χαμηλή λειτουργική κερδοφορία οδηγούν σε ζημιές ιδιαίτερα αυξημένες το 2011 που οι ζημιές από την απομείωση έκθεσης σε χρέος του Ελληνικού Δημοσίου ήταν εξαιρετικά υψηλές.

6.1.3 Καταστάσεις τάσης Alpha Bank

Από την κατάσταση τάσης της οικονομικής θέσης της τράπεζας Alpha Bank για το 2009-2013, παρατηρείται πως ενώ το 2010 τα ταμειακά της διαθέσιμα σχεδόν διπλασιάστηκαν το 2011 μειώνονται σημαντικά ενώ ακόμα μεγαλύτερη είναι η μείωση το 2012, για να αυξηθούν το 2013. Παρόλα αυτά το 2013 το ταμείο ήταν μειωμένο κατά 30 περίπου ποσοστιαίες μονάδες έναντι του 2009. Σημαντικές ήταν οι μειώσεις και στις απαιτήσεις από άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αλλά και στα

αξίογραφα χαρτοφυλακίου.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ALPHA BANK 2009-2013					
	2009	2010	2011	2012	2013
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	χιλιάδες €				
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1.425.965	196,72%	80,61%	54,01%	70,57%
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	13.461.442	65,55%	49,93%	49,20%	37,42%
Αξίογραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	66.946	53,47%	20,55%	21,09%	10,46%
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	373.600	118,31%	171,30%	198,24%	216,25%
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	41.810.755	95,48%	86,47%	78,44%	105,80%
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθέσιμα προς πώληση	2.399.720	117,04%	120,72%	257,17%	185,42%
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διακρατούμενα μέχρι την λήξη	4.868.493	106,42%	55,08%	22,23%	20,90%
Αξίογραφα δανειακού χαρτοφυλακίου					100,00%
Συμμετοχές σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες	1.794.719	103,25%	108,89%	119,82%	115,38%
Επενδύσεις σε ακίνητα	48.325	98,72%	83,57%	65,56%	58,37%
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια	639.222	98,75%	98,27%	93,39%	118,00%
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια	75.951	129,72%	114,38%	123,01%	258,15%
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	313.798	145,17%	474,12%	567,33%	873,38%
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	494.527	117,72%	150,44%	191,56%	291,74%
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	75.113	115,41%	0,00%	0,00%	0,00%
Σύνολο Ενεργητικού	67.848.576	93,99%	81,35%	79,29%	100,38%
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	15.291.428	122,49%	148,94%	168,89%	126,58%
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	628.886	175,96%	251,90%	243,24%	218,52%
Υποχρεώσεις προς πελάτες	35.258.048	88,59%	67,36%	65,78%	106,37%
Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	10.405.582	67,09%	50,82%	22,27%	12,45%
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους	88.549	127,95%	42,01%	25,72%	37,02%
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	187.970	124,92%	173,51%	198,15%	0,00%
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους	0	0,00%	100,00%	12808,42%	19624,74%
Λοιπές υποχρεώσεις	1.208.773	77,09%	68,92%	71,65%	87,67%
Προβλέψεις	3.768	245,41%	277,60%	800,77%	6872,21%
Σύνολο Παθητικού	63.073.004	94,08%	86,57%	85,94%	96,64%

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	3.451.067	100,00%	31,88%	31,88%	122,19%
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	406.867	100,00%	677,78%	677,78%	1035,24%
Αποθεματικά	202.391	-3,23%	36,45%	105,29%	255,72%
Αποτελέσματα εις νέον	715.247	80,97%	-466,80%	-625,80%	-251,55%
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων της τράπεζας	4.775.572	92,77%	12,42%	-8,48%	149,66%
Σύνολο Παθητικού και Ιδίων Κεφαλαίων	67.848.576	93,99%	81,35%	79,29%	100,38%

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα διαχρονικά αυξάνουν σημαντικά που το 2013 υπερδιπλασιάζονται σε σχέση με το 2009. Τα δάνεια από απαιτήσεις κατά πελατών ενώ μέχρι το 2012 μειώνονται σταδιακά, το 2013 ανακτούν την αξία του 2009 και το ξεπερνούν ελαφρά. Το χαρτοφυλάκιο των επενδύσεων που διακρατούνται μέχρι την λήξη τους μειώνονται αρκετά σε αντίθεση με την αύξηση του χαρτοφυλακίου των επενδύσεων που είναι διαθέσιμα προς πώληση που αυξάνουν. Οι συμμετοχές σε θυγατρικές επενδύσεις παραμένουν στα ίδια περίπου επίπεδα, ελαφρώς αυξημένες, όπως επίσης και τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια, ενώ μειώνονται οι επενδύσεις σε ακίνητα. Η υπεραξία και τα άυλα πάγια αυξάνουν ελαφρά μέχρι το 2012 ενώ το 2013 υπερδιπλασιάζονται. Σημαντική ήταν η αύξηση διαχρονικά και των απαιτήσεων από αναβαλλόμενους φόρους, αλλά αν και μικρότερης έντασης και των λοιπών στοιχείων του ενεργητικού. Με βάση τις παραπάνω αυξομειώσεις το σύνολο του ενεργητικού μέχρι το 2012 περιορίζεται ενώ το 2013 επανέρχεται στα επίπεδα του 2009.

Οι υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είναι αυξανόμενες έως το 2012 ενώ πέφτουν το 2013 αλλά σε υψηλότερα επίπεδα του 2009. Αύξηση σημειώνεται και στα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, σε αντίθεση με τις υποχρεώσεις προς τους πελάτες που μέχρι το 2012 μειώνονται πολύ, ενώ επανέρχονται στα επίπεδα του έτους βάσης το 2013. Οι ομολογίες που εκδίδει η τράπεζα και οι υποχρεώσεις για τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος διαχρονικά παρουσιάζουν υψηλή μείωση, σε αντιδιαστολή με τις προβλέψεις και τις υποχρεώσεις παροχών προς τους εργαζόμενους που αυξάνουν πάρα πολύ ιδιαίτερα τα δύο τελευταία χρόνια. Το μετοχικό κεφάλαιο της τράπεζας το 2011 και 2012 μειώθηκε αρκετά, για να αυξηθεί το 2013 σημειώνοντας 22% αύξηση από το έτος εκκίνησης. Πάρα πολύ μεγάλη ήταν και η αύξηση από την έκδοση των μετοχών υπέρ το άρτιο,

ενώ αυξήθηκαν και τα αποθεματικά σε αντίθεση με τα αποτελέσματα εις νέο που μειώνονται τόσο που το 2011 γίνονται αρνητικά. Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων μετά από σταδιακές μειώσεις το 2012 γίνεται αρνητικό ενώ αυξάνει σημαντικά το 2013 και ξεπερνά τα επίπεδα του 2009.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ALPHA BANK 2009-2013					
	2009	2010	2011	2012	2013
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	3.339.178	88,52%	94,52%	84,04%	80,16%
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	-1.994.966	80,45%	90,36%	89,24%	76,03%
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.344.212	100,50%	100,69%	76,32%	86,28%
Έσοδα προμηθειών	316.910	89,30%	82,83%	80,10%	101,56%
Έξοδα προμηθειών	-38.178	107,55%	112,44%	109,05%	124,83%
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	278.732	86,80%	78,77%	76,13%	98,37%
Έσοδα από μερίσματα	105.037	44,30%	10,08%	0,47%	0,63%
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	263.591	3,48%	44,50%	-168,82%	-7,10%
Λοιπά έσοδα	14.276	86,34%	101,51%	86,66%	164,14%
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	2.005.848	82,80%	85,52%	40,19%	71,76%
Δαπάνες προσωπικού	-412.686	97,70%	94,74%	98,90%	101,29%
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	-434.138	89,70%	82,77%	81,20%	100,54%
Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης αξίας ενσώματων παγίων στοιχείων	-56.072	103,03%	107,57%	107,49%	86,24%
Λοιπά έξοδα	-2.946	220,10%	40,90%	905,63%	1593,38%
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	-532.300	142,44%	168,66%	258,26%	302,42%
Αρνητική υπεραξία εξαγοράς Εμπορικής Τράπεζας	0	0	0	0	100,00%
Απομείωση αξίας των ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου	0	0	100,00%	0,00%	0,00%
Κέρδη προ φόρων	567.706	8,06%	-842,31%	-249,47%	383,21%
Έκτακτη εισφορά κοινωνικής αλληλεγγύης	-37.433	148,30%	0,00%	0,00%	0,00%
Φόροι	-101.616	45,81%	-924,22%	-274,69%	-670,67%
Καθαρά κέρδη	428.657	-13,14%	-896,44%	-265,28%	666,51%

Τα καθαρά έσοδα από τόκους τα τρία πρώτα έτη παραμένουν σχεδόν σταθερά, μειώνονται το 2012 και αυξάνουν το 2013 και αποτελούν το 86,28% των εσόδων του 2009. Ανάλογα και τα καθαρά έσοδα από προμήθειες αλλά με σταδιακές μειώσεις από το 2010 έως το 2012, και μεγαλύτερη αύξηση το 2013. Τα αποτελέσματα προ φόρων μειώνονται πάρα πολύ το 2010 και γίνονται αρνητικά το 2011. Το 2012 οι ζημιές περιορίζονται και το 2013 τα κέρδη προ φόρων σχεδόν

τετραπλασιάζονται σε σχέση με το 2009.

6.2 Χρηματοοικονομική ανάλυση με καταστάσεις κοινού μεγέθους

6.2.1 Καταστάσεις κοινού μεγέθους Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Στην κατάσταση κοινού μεγέθους της οικονομικής θέσης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος για την πενταετία 2009-2013 παρουσιάζονται τα επιμέρους στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού ως ποσοστά επί του συνόλου. Με βάση τον παρακάτω πίνακα μπορούν να εντοπιστούν απότομες μεταβολές που πιθανά συντελέστηκαν την τελευταία πενταετία στα στοιχεία της τράπεζας.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ 2009-2013					
	2009	2010	2011	2012	2013
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	2,27%	5,26%	1,79%	1,56%	2,61%
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	6,45%	7,36%	9,19%	5,38%	4,13%
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	3,29%	1,12%	2,81%	6,42%	2,86%
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1,83%	1,60%	3,35%	4,34%	3,07%
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	63,72%	60,48%	60,58%	60,30%	55,02%
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	10,84%	12,51%	8,21%	5,82%	16,00%
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	8,84%	8,74%	9,69%	11,43%	9,75%
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις'	0,03%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	0,14%	0,15%	0,15%	0,17%	0,13%
Ενσώματα πάγια στοιχεία	0,42%	0,40%	0,40%	0,42%	0,31%
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	0,09%	0,38%	1,15%	1,39%	2,60%
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	0,21%	0,14%	0,28%	0,44%	0,52%
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1,86%	1,82%	2,37%	2,31%	2,68%
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	0,00%	0,02%	0,02%	0,00%	0,31%
Σύνολο Ενεργητικού	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	20,16%	29,98%	38,79%	42,71%	31,44%

Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1,32%	1,46%	4,51%	5,61%	3,04%
Υποχρεώσεις προς πελάτες	63,67%	54,48%	50,43%	52,49%	53,79%
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	1,63%	2,18%	1,21%	0,77%	0,96%
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	1,33%	1,12%	1,13%	0,26%	0,12%
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	0,15%	0,08%	0,24%	0,25%	0,58%
Φόρος εισοδήματος	0,07%	0,02%	0,00%	0,00%	0,00%
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2,66%	1,55%	4,91%	2,78%	2,49%
Σύνολο Παθητικού	90,98%	90,88%	101,22%	104,87%	92,42%
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	3,72%	5,34%	7,03%	7,88%	2,46%
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	3,66%	3,45%	3,81%	4,27%	14,22%
Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέον	1,64%	0,33%	-12,06%	-17,01%	-9,10%
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων της τράπεζας	9,02%	9,12%	-1,22%	-4,87%	7,58%
Σύνολο Παθητικού και Ιδίων Κεφαλαίων	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Όσον αφορά τα στοιχεία του ενεργητικού της τράπεζας παρατηρείται πως σε γενικές γραμμές διαχρονικά δεν υπήρξαν έντονες μεταβολές στην αναλογία που διατηρούν τα επιμέρους στοιχεία της ως προς το σύνολο. Το 2010 το ταμείο και τα διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες παρουσιάζουν μια μικρή αύξηση του ποσοστού τους, ενώ τα επόμενα έτη φαίνεται να κινούνται στα ίδια περίπου επίπεδα, με μια μικρή τάση αύξησης από το 2012 και μετά. Οι καθαρές απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων απ το 2009 έως το 2011 παρουσιάζουν ανοδική τάση φθάνοντας στο 9,19% του συνόλου, όμως τα επόμενα έτη οι απαιτήσεις σταδιακά μειώνονται. Ενώ οι απαιτήσεις κατά πελατών και τα δάνεια προς αυτούς τα τέσσερα πρώτα έτη κυμαίνονται ελαφρά πάνω του 60% το 2013 μειώνονται και αποτελούν το 55% του συνολικού ενεργητικού της τράπεζας. Είναι φανερό πως και τα πέντε έτη τα δάνεια προς τους πελάτες της είναι το στοιχείο του ενεργητικού που κατέχει το υψηλότερο ποσοστό.

Εξετάζοντας το σύνολο των υποχρεώσεων και των ιδίων κεφαλαίων της τράπεζας, παρατηρείται πως το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της είναι ιδιαίτερα χαμηλό σε σχέση με τις υποχρεώσεις της, ενώ το 2011 και 2012 με τα αποτελέσματα εις νέο να αυξάνονται αρνητικά (συσσωρευμένες ζημιές), οδηγούν τα ίδια κεφάλαια σε αρνητικά ποσοστά. Έτσι παρά την αύξηση της αναλογίας του μετοχικού κεφαλαίου τις δύο αυτές χρήσεις δεν είναι ικανή να καλύψει τις ζημιές και το σύνολο

των ιδίων κεφαλαίων το 2012 είναι -4,87%. Την επόμενη χρήση με την σημαντική αύξηση του ποσοστού των μετοχών που εκδόθηκαν υπέρ το άρτιο και τον περιορισμό των ζημιών στα αποτελέσματα εις νέο, παρά την μείωση της αναλογίας του μετοχικού κεφαλαίου, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων φαίνεται να ανακτά σημαντικό μέρος του ποσοστού του προσεγγίζοντας τα επίπεδα του 2009 και 2010. Σχετικά με τις υποχρεώσεις της τράπεζας προς άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα φαίνεται πως υπάρχει μια διαχρονική αυξητική τάση, ιδιαίτερα μέχρι το 2012, όπου η αναλογία τους έχει υπερδιπλασιαστεί σε σχέση με το 2009. Το 2013 οι υποχρεώσεις σε άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα φαίνεται να μειώνονται ως προς το σύνολο. Αντίστοιχη είναι και η πορεία των παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων, αν και έχουν σαφώς μικρότερη αναλογία στο σύνολο. Τέλος ενδιαφέρον παρουσιάζει η μείωση της αναλογίας των υποχρεώσεων προς τους πελάτες ιδιαίτερα το 2010 και (λιγότερο) το 2011, περίπου 13 ποσοστιαίες μονάδες τα δύο χρόνια, ενώ το 2012 και 2013 κυμαίνονται στο 53% περίπου του συνόλου.

6.2.2 Καταστάσεις κοινού μεγέθους Eurobank

Στη κατάσταση κοινού μεγέθους της οικονομικής θέσης της τράπεζας Eurobank για τις χρήσεις 2009 έως 2013, παρατηρείται ενώ το 2010 αυξάνει ελαφρά η αναλογία του ταμείου στο σύνολο από το 2011 και μετά περιορίζεται και τις δύο τελευταίες χρονιές εμφανίζει τα χαμηλότερα ποσοστά της πενταετίας. Διαχρονικά μια σταθερά μειούμενη τάση παρατηρείται στις απαιτήσεις της τράπεζας από άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και συγκεκριμένα οι απαιτήσεις από 39,89% το 2009 το 2013 φθάνουν στο 11,46% του συνόλου. Τα δάνεια και οι απαιτήσεις κατά πελατών, μετά την αφαίρεση των προβλέψεων στην διάρκεια της πενταετίας αυξάνουν την αναλογία τους στο σύνολο του ενεργητικού. Έτσι διαμορφώνονται σε 53,02% το 2013 από 42,08% που ήταν στην αρχή της εξεταζόμενης περιόδου. Μικρή διαχρονική αύξηση σημειώνεται στις συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις αλλά και στα ενσώματα πάγια στοιχεία ενώ ενδιαφέρον παρουσιάζει η ύπαρξη αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων από το 2012 και μετά που μάλιστα το 2013 είναι στο 4,28% του συνολικού ενεργητικού.

Οι υποχρεώσεις προς άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μέχρι το 2011 μειώνονται πάρα πολύ, ως αναλογία επί του συνολικού παθητικού, ενώ το 2012

διογκώνονται πάρα πολύ φθάνοντας στο 47,72%. Αντίθετα οι συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μέχρι το 2012 αυξάνουν πάρα πολύ (45,59%) και το 2012 μειώνονται στο 7,73%. Συνολικά οι υποχρεώσεις και οι συμφωνίες με άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα το 2013 είναι ελαφρά ανώτερες του 41% του συνόλου. Οι υποχρεώσεις της τράπεζας προς τους πελάτες μέχρι το 2011 μειώνονται περίπου δέκα ποσοστιαίες μονάδες από την αρχή της περιόδου και αποτελεί το 35,45% του συνόλου, ενώ μετά από δύο συνεχόμενες αυξήσεις το 2013 διαμορφώνεται στο 48,04%. Αν εξαιρεθούν οι χρήσεις του 2011 και 2012, που λόγω των αρνητικών ιδίων κεφαλαίων, το σύνολο των υποχρεώσεων της τράπεζας κυμαίνεται περίπου στο 94%.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ EUROBANK 2009-2013					
	2009	2010	2011	2012	2013
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1,73%	2,48%	2,40%	1,39%	0,92%
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	39,89%	32,62%	31,62%	21,88%	11,46%
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1,84%	0,22%	0,12%	0,15%	0,09%
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1,46%	1,91%	2,57%	3,15%	1,78%
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	42,08%	48,18%	47,62%	54,98%	53,02%
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	8,71%	9,56%	7,85%	7,31%	21,24%
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	2,90%	3,24%	3,89%	4,97%	4,11%
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	0,03%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Άυλα πάγια στοιχεία	0,10%	0,12%	0,10%	0,11%	0,10%
Ενσώματα πάγια στοιχεία	0,32%	0,33%	0,43%	0,47%	0,44%
Επενδύσεις σε ακίνητα	0,06%	0,07%	0,00%	0,00%	0,08%
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	0,00%	0,00%	0,00%	3,35%	4,28%
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	0,87%	1,28%	3,39%	2,22%	2,47%
Σύνολο Ενεργητικού	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	13,42%	9,22%	4,45%	47,72%	23,90%
Συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	17,23%	27,85%	45,59%	7,73%	17,26%
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2,15%	2,98%	4,02%	4,42%	2,20%
Υποχρεώσεις προς πελάτες	45,87%	44,84%	35,45%	38,43%	48,04%

Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	15,32%	8,89%	5,72%	2,90%	2,07%
Λοιπά στοιχεία παθητικού	0,51%	0,56%	4,78%	0,94%	0,87%
Σύνολο Παθητικού	94,51%	94,34%	100,01%	102,13%	94,34%
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	1,48%	1,64%	1,62%	2,02%	2,32%
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	1,45%	1,60%	1,91%	2,38%	9,44%
Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέον	0,82%	0,49%	-5,78%	-9,23%	-8,00%
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων της τράπεζας	3,75%	3,73%	-2,25%	-4,83%	3,76%
Προνομιούχες μετοχές	0,95%	1,05%	1,25%	1,56%	1,34%
Υβριδικά κεφάλαια	0,79%	0,87%	0,98%	1,13%	0,56%
Σύνολο	5,49%	5,66%	-0,01%	-2,13%	5,66%
Σύνολο Παθητικού και Ιδίων Κεφαλαίων	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Το μετοχικό κεφάλαιο της Eurobank από το 2009 έως το 2013 κυμαίνεται μεταξύ του 1,48% (2009) και 2,32% (2013) του συνολικού παθητικού. Από την διαφορά έκδοσης μετοχών υπέρ το άρτιο το 2013, αυξάνει η αναλογία του στα ίδια κεφάλαια και επανέρχονται τα ίδια κεφάλαια σε θετικά ποσοστά στο σύνολο. Ενώ ταυτόχρονα και τα αρνητικά ποσοστά των αποτελεσμάτων εις νέο περιορίζονται έναντι του 2012 και διαμορφώνονται στο 5,66% του συνόλου.

6.2.3 Καταστάσεις κοινού μεγέθους Alpha Bank

Στα στοιχεία του ενεργητικού της τράπεζας Alpha έτσι όπως φαίνεται από την κατάσταση κοινού μεγέθους της οικονομικής της θέσης για τα 2009-2013, δεν παρουσιάζονται έντονες μεταβολές στην αναλογία που διαχρονικά διατηρούν στο σύνολο. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι το 2010 τα ταμειακά διαθέσιμα της τράπεζας διπλασιάστηκαν σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, ενώ την επόμενη πέφτουν στα επίπεδα του 2009 και από κει και μετά μειώνονται ελαφρά. Στις απαιτήσεις από άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα παρουσιάζεται μια διαχρονική μείωση στην αναλογία τους προς το συνολικό ενεργητικό, όπως και στο χαρτοφυλάκιο που διακρατείται μέχρι την λήξη του. Τέλος στα δάνεια και τις απαιτήσεις από τους πελάτες, ενώ μέχρι το 2011 σημειώνεται μια μικρή σταδιακή αύξηση και φθάνει στο 65,5% του ενεργητικού, το 2012 μειώνεται σε 60,96%, ενώ το 2013 αυξάνει πάλι και διαμορφώνεται σε 64,96%.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ALPHA BANK 2009-2013					
	2009	2010	2011	2012	2013
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	2,10%	4,40%	2,08%	1,43%	1,48%
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	19,84%	13,84%	12,18%	12,31%	7,40%
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	0,10%	0,06%	0,02%	0,03%	0,01%
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	0,55%	0,69%	1,16%	1,38%	1,19%
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	61,62%	62,60%	65,50%	60,96%	64,96%
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθέσιμα προς πώληση	3,54%	4,40%	5,25%	11,47%	6,53%
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διακρατούμενα μέχρι την λήξη	7,18%	8,12%	4,86%	2,01%	1,49%
Αξιόγραφα δανειακού χαρτοφυλακίου	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	6,33%
Συμμετοχές σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες	2,65%	2,91%	3,54%	4,00%	3,04%
Επενδύσεις σε ακίνητα	0,07%	0,07%	0,07%	0,06%	0,04%
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια	0,94%	0,99%	1,14%	1,11%	1,11%
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια	0,11%	0,15%	0,16%	0,17%	0,29%
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	0,46%	0,71%	2,70%	3,31%	4,02%
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	0,73%	0,91%	1,35%	1,76%	2,12%
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	0,11%	0,14%	0,00%	0,00%	0,00%
Σύνολο Ενεργητικού	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	22,54%	29,37%	41,26%	48,00%	28,42%
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	0,93%	1,74%	2,87%	2,84%	2,02%
Υποχρεώσεις προς πελάτες	51,97%	48,98%	43,03%	43,11%	55,07%
Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	15,34%	10,95%	9,58%	4,31%	1,90%
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους	0,13%	0,18%	0,07%	0,04%	0,05%
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	0,28%	0,37%	0,59%	0,69%	0,00%
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους	0,00%	0,00%	0,00%	0,09%	0,11%
Λοιπές υποχρεώσεις	1,78%	1,46%	1,51%	1,61%	1,56%
Προβλέψεις	0,01%	0,01%	0,02%	0,06%	0,38%
Σύνολο Παθητικού	92,96%	93,05%	98,93%	100,75%	89,51%
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					

Μετοχικό κεφάλαιο	5,09%	5,41%	1,99%	2,05%	6,19%
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	0,60%	0,64%	5,00%	5,13%	6,18%
Αποθεματικά	0,30%	-0,01%	0,13%	0,40%	0,76%
Αποτελέσματα εις νέον	1,05%	0,91%	-6,05%	-8,32%	-2,64%
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων της τράπεζας	7,04%	6,95%	1,07%	-0,75%	10,49%
Σύνολο Παθητικού και Ιδίων Κεφαλαίων	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Οι υποχρεώσεις της τράπεζας προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα από το 2009 έως το 2012 αυξάνουν τα ποσοστά τους στο σύνολο πάρα πολύ και μάλιστα υπερδιπλασιάζονται και φθάνουν σε 48%. Την επόμενη χρήση το ποσοστό μειώνεται σημαντικά και διαμορφώνεται σε 28,42% του παθητικού. Οι υποχρεώσεις προς τους πελάτες μέχρι το 2011 μειώνονται περίπου εννιά ποσοστιαίες μονάδες στο σύνολο από το 2009 και ενώ το 2012 παραμένουν σε ίδια επίπεδα με την προηγούμενη χρήση το 2013 αυξάνουν ξανά και ξεπερνούν την αναλογία του 2009 (51,97%) και διαμορφώνονται σε 55,07% του συνόλου. Σημαντική είναι η διαχρονική μείωση των ομολογιών που εκδίδει η τράπεζα και των λοιπών δανειακών υποχρεώσεων, που από 15,34% το 2009 φθάνει σε 1,90% το 2013 στο σύνολο. Τα ίδια κεφάλαια της τράπεζας μεταβάλλουν σημαντικά την αναλογία τους στο σύνολο και ενώ τα δύο πρώτα έτη κυμαίνονται στο 7%, το 2011 μειώνονται σε 1,07% και το 2012 είναι αρνητικά. Το 2013 η αύξηση του ποσοστού του μετοχικού κεφαλαίου και η μείωση του ποσοστού των ζημιών εις νέο οδηγούν την αναλογία των συνολικών ιδίων κεφαλαίων στο 10,49% του συνόλου, το υψηλότερο ποσοστό της πενταετίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο: ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

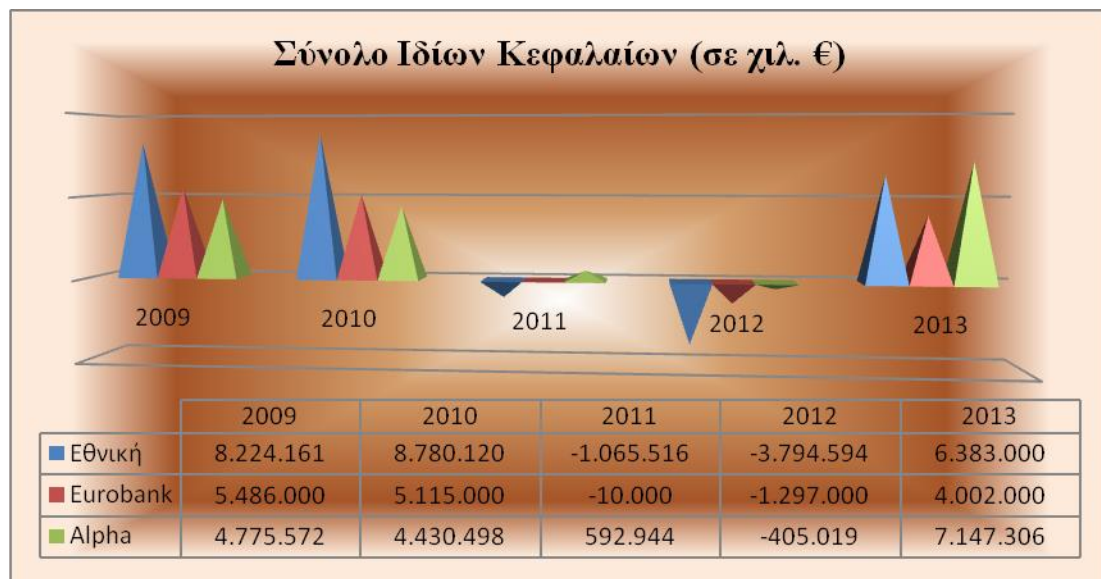
7.1 Συγκριτική αξιολόγηση των σημαντικότερων μεγεθών των τραπεζών

Όπως φαίνεται από τον γράφημα που ακολουθεί το συνολικό ενεργητικό και των τριών τραπεζών μέχρι το 2012 σταδιακά μειώνεται ενώ το 2013 σημειώνει αύξηση. Από τις τρεις τράπεζες η τράπεζα με το υψηλότερο ενεργητικό από το 2010 έως το 2013 είναι η Εθνική τράπεζα, που την τελευταία χρήση ξεπερνά τα 84 δις €. Δεύτερη από άποψη ύψους ενεργητικού είναι η Eurobank, η οποία παρουσιάζει και την μεγαλύτερη πτώση ενεργητικού από το 2005 (περίπου 100 δις) έως το 2012 (60,8 δις). Η τράπεζα Alpha καθ' όλη την πενταετία έχει το μικρότερο ενεργητικό (αλλά και την μικρότερη πτώση), το οποίο όμως το 2013 της προσεγγίζει τα επίπεδα της τράπεζας Eurobank.

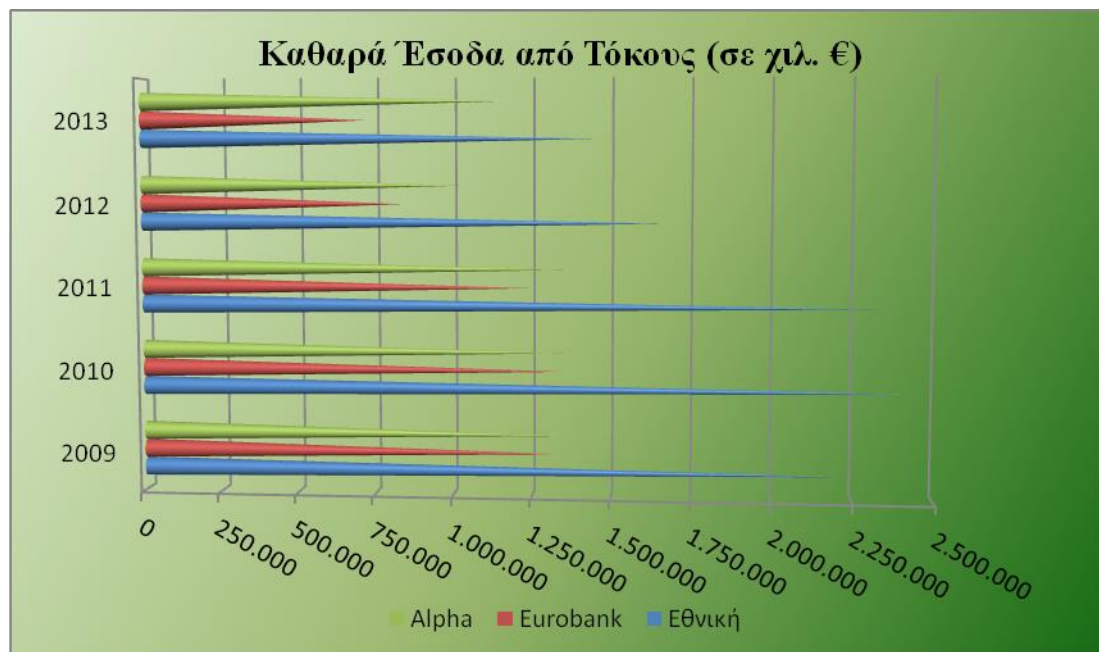
Το 2009 η Εθνική τράπεζα έχει τα υψηλότερα ίδια κεφάλαια από τις τρεις τράπεζες, που ξεπερνούν τα 8,2 δις, ενώ ακολουθεί η Eurobank με περίπου 5,5 δις και

η Alpha με περίπου 4,8 δις. Το 2010 ενώ τα ίδια κεφάλαια της Εθνικής αυξάνουν και διαμορφώνονται σε 8,78 δις, των άλλων δύο τραπεζών μειώνονται ελαφρά σε 5,1 και 4,4 δις αντίστοιχα. Όμως το 2011 τα ίδια κεφάλαια της Εθνικής και της Eurobank είναι αρνητικά με -1 δις και -10 εκ. € αντίστοιχα, ενώ η Alpha αν και χάνει μεγάλο μέρος τους έχει 592,9 εκ. €. Η κατάσταση επιδεινώνεται το 2012, με τις ζημιές να συσσωρεύονται και τα ίδια κεφάλαια και των τριών τραπεζών να είναι αρνητικά. Η μείωση της αξίας των κρατικών ομολόγων στα είχαν επενδύσει οι ελληνικές τράπεζες είχαν σημαντικές επιπτώσεις στην καθαρή τους θέση. Η Εθνική το 2012 έχει ίδια κεφάλαια που πλησιάζουν τα -3,8 δις, η Eurobank -1,3 δις και η Alpha -405 εκ. €. Το 2013 με την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών τα ίδια κεφάλαια των τραπεζών γίνονται πάλι θετικά με την Εθνική στο τέλος του 2013 να έχει περίπου 6,4 δις, την Eurobank 4 δις και την Alpha 7,1 δις. Παρατηρείται πως για πρώτη φορά την πενταετία η Alpha έχει τα υψηλότερα ίδια κεφάλαια που ξεπερνούν κατά περίπου 1 δις τα ίδια κεφάλαια της Εθνικής.

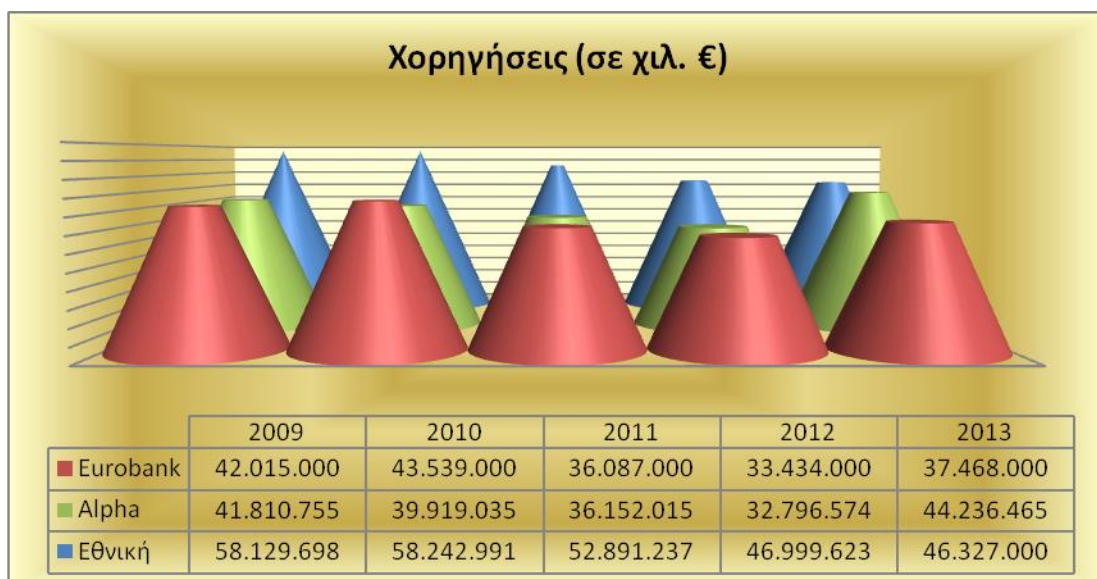

Όσον αφορά τους καθαρούς τόκους, έναν από τους βασικότερους πόρους των τραπεζών, τα αποτελέσματα και για τις τρεις τράπεζες μέχρι το 2011 παραμένουν σε σχετικά σταθερά επίπεδα με μικρές αυξομειώσεις. Το διάστημα αυτό (αλλά και τα επόμενα δύο έτη) η Εθνική έχει τα υψηλότερα καθαρά αποτελέσματα από τόκους, ενώ η Eurobank και Alpha κυμαίνονται στα ίδια περίπου επίπεδα. Το 2012 η μείωση στα καθαρά έσοδα από τόκους και για τις τρεις τράπεζες είναι σημαντική και το 2013

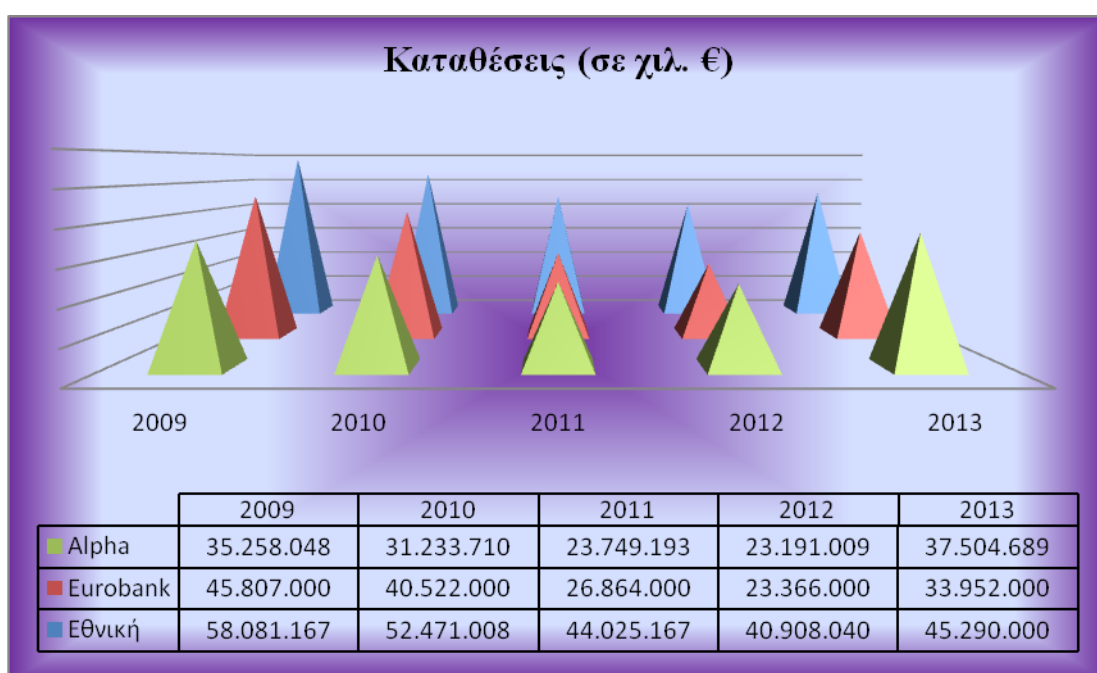
για την Εθνική και Eurobank η κατάσταση επιδεινώνεται περαιτέρω, ενώ η Alpha καταφέρνει να αυξήσει τα καθαρά έσοδα κατά περίπου 134 εκ. €.

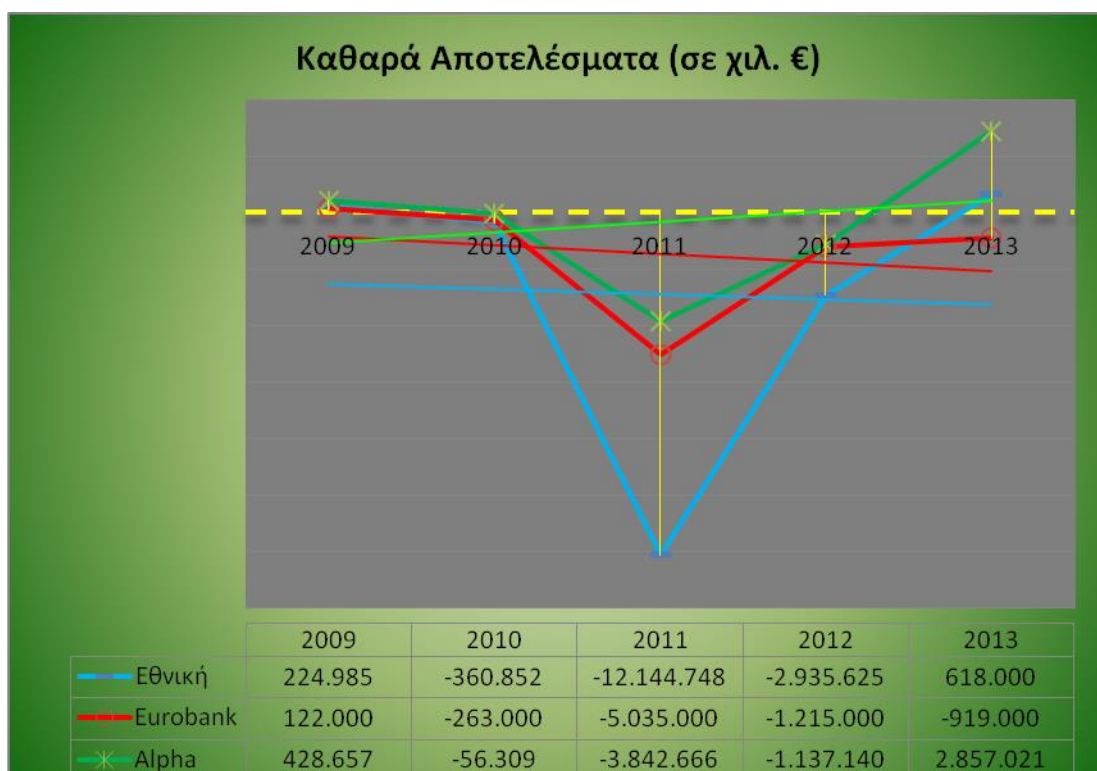
Μια από τις κυριότερες πηγές εσόδων είναι οι χορηγήσεις δανείων που παρέχουν στους πελάτες τους και συνήθως καλύπτουν σημαντικό μέρος του Ενεργητικού τους. Η Εθνική καθ' όλη την πενταετία χορηγεί υψηλότερα ποσά έναντι των άλλων δύο τραπεζών, αν και από το 2010 και μετά σημειώνεται μια φθίνουσα πορεία στις χορηγήσεις. Η Alpha ενώ μέχρι το 2012 μειώνει αρκετά τα δάνεια προς τους πελάτες της το 2013 (μαζί με την Eurobank αλλά με μικρότερη αύξηση) αυξάνει το ποσό των δανείων που χορηγεί. Σχεδόν αντίστοιχη με την πορεία των χορηγούμενων δανείων της Alpha έχει και η Eurobank αν και είχε μικρότερης έντασης διακυμάνσεις.

Μια άλλη πολύ σημαντική πηγή εσόδων για μια τράπεζα είναι οι καταθέσεις, οι οποίες μέχρι το 2012 είχαν μια σταθερά καθοδική πορεία και για τις τρεις τράπεζες. Η Εθνική όλη την πενταετία έχει υψηλότερα ποσά καταθέσεων από τις τρεις τράπεζες, ενώ η Eurobank αν και στην αρχή της περιόδου και μέχρι το 2011 είχε υψηλότερες καταθέσεις από την Alpha, το 2012 είναι στα ίδια περίπου επίπεδα αλλά το 2013 έπεται έναντι των άλλων δύο τραπεζών στις καταθέσεις. Έτσι το 2013 η Εθνική είχε καταθέσεις που προσεγγίζουν τα 45,3 δις €, η Alpha περισσότερα από 37,5 δις και η Eurobank 33,95 δις €.

Τέλος εξετάζονται τα καθαρά αποτελέσματα των τριών πιστωτικών ιδρυμάτων, που το διάστημα 2010 έως 2012 είναι άσχημη και ιδιαίτερα το 2011 που οι ζημιές γιγαντώνονται ιδιαίτερα για την Εθνική που ξεπερνούν τα 12,1 δις €. Ειδικότερα το 2009 η Alpha είχε την υψηλότερη κερδοφορία από τις τρεις τράπεζες με καθαρά κέρδη περίπου 428,7 εκ. €, ενώ τα καθαρά κέρδη της Εθνικής είναι αρκετά χαμηλότερα στα περίπου 225 εκ. και ακολουθεί η Eurobank με 122 εκ. €. Το 2010 τις υψηλότερες ζημιές σημειώνει η Εθνική τράπεζα με περίπου 361 εκ. ενώ η Alpha έχει 56 εκ. όπως προαναφέρθηκε το 2011 οι ζημιές για την Εθνική ήταν πάρα πολύ μεγάλες ενώ η Alpha με την Eurobank τις συγκράτησαν σε χαμηλότερα επίπεδα. Επίσης το 2012 ήταν μια χρονιά με ζημιές και για τις τρεις τράπεζες οι οποίες όμως περιορίστηκαν αρκετά, ιδιαίτερα για την Εθνική. Αντίθετα το 2013 η Alpha και η Εθνική επέστρεψαν στην κερδοφορία με περίπου 2,9 δις και 618 εκ. € αντίστοιχα, ενώ η Eurobank εξακολουθεί να σημειώνει ζημιές ύψους 919 εκ. €. Όπως φαίνεται από το ακόλουθο γράφημα η γραμμή τάσης (γραμμική) για την Eurobank έχει φθίνουσα κλίση, η οποία είναι ελαφρώς εντονότερη από την γραμμή τάσης της Εθνικής, ενώ αντίθετα η γραμμή τάσης της Alpha έχει ελαφρά ανοδική πορεία.

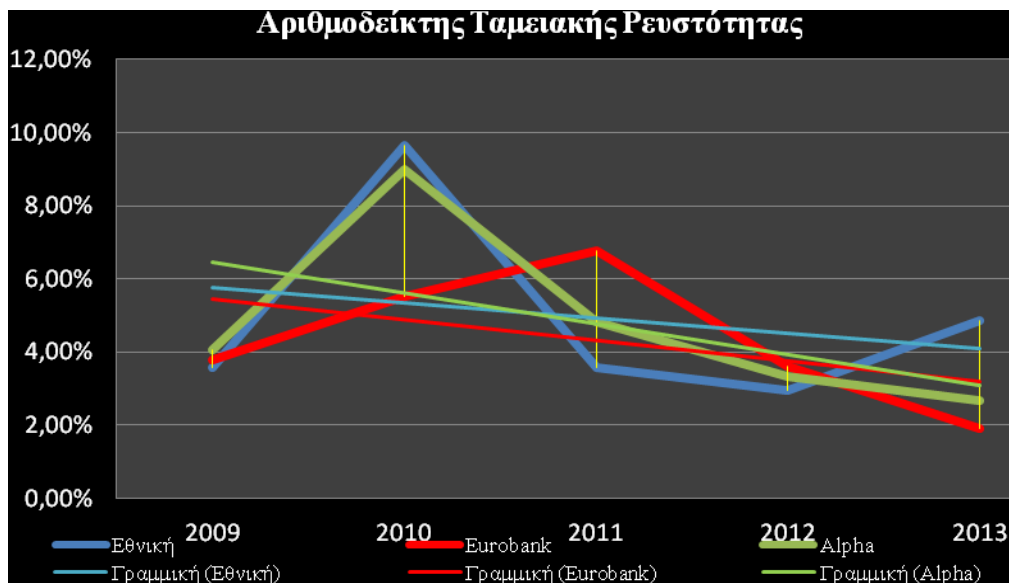
7.2 Συγκριτική αξιολόγηση των αριθμοδεικτών των τραπεζών

7.2.1 Αριθμοδείκτες αξιολόγησης ρευστότητας

Ένας βασικός αριθμοδείκτης μέτρησης της ρευστότητας μιας τράπεζας είναι ο δείκτης μετρητών προς τις καταθέσεις, αν και συνήθως τα ταμειακά διαθέσιμα μιας τράπεζας δεν επαρκούν να καλύψουν τις ανάγκες ρευστότητας. Όπως φαίνεται από το παρακάτω πίνακα αλλά και από το γράφημα που ακολουθεί, την τελευταία πενταετία έντονες ήταν οι διακυμάνσεις του δείκτη και για τις τρεις τράπεζες ενώ το 2010 κυρίως αλλά και το 2011 και 2013 υπήρξαν και μεγαλύτερες αποκλίσεις μεταξύ τους.

Ταμειακή ρευστότητα					
	2009	2010	2011	2012	2013
Εθνική	3,57%	9,66%	3,56%	2,96%	4,85%
Eurobank	3,78%	5,52%	6,78%	3,61%	1,92%
Alpha	4,04%	8,98%	4,84%	3,32%	2,68%
<u>Μέσος Όρος</u>	<u>3,80%</u>	<u>8,06%</u>	<u>5,06%</u>	<u>3,30%</u>	<u>3,15%</u>

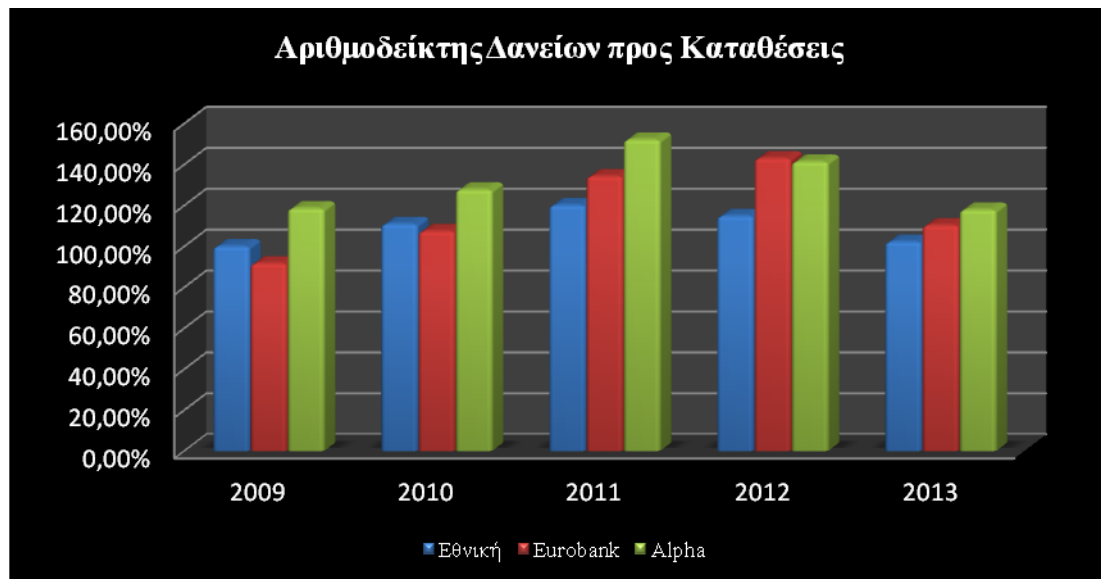
Το 2009 ο δείκτης ταμειακής ρευστότητας σχεδόν συγκλίνει για τις τρεις τράπεζες και ο μέσος όρος αυτών διαμορφώνεται σε 3,80, με την Alpha μόνο να τον ξεπερνά (4,04%). Το 2010 ο δείκτης αυξάνει πάρα πολύ για την Εθνική (9,66%) αλλά και για την Alpha (8,98%) και ο μέσος όρος της χρήσης υπερδιπλασιάζεται σε σχέση με την προηγούμενη χρήση και φθάνει το 8,06%, ενώ ο δείκτης της Eurobank αυξάνει αλλά ηπιότερα (5,52%). Ο μέσος όρος του δείκτη το 2011 πέφτει και είναι 5,06% αφού σημαντική ήταν η πτώση του ποσοστού για την Εθνική (με τιμή 3,56%) και για την Alpha (4,84%), αλλά για την Eurobank συνεχίζει να αυξάνει και διαμορφώνεται σε 6,78% το υψηλότερο ποσοστό της συγκεκριμένης χρήσης. Τα επόμενα δύο έτη ο δείκτης σταδιακά μειώνεται και για τις τρεις τράπεζες και έτσι το 2013 το υψηλότερο ποσοστό το έχει η Εθνική (4,85%), μετά η Alpha (2,68%) και τέλος η Eurobank (1,92%). Παρατηρείται πως ο δείκτης για την Εθνική αν και είχε τις μεγαλύτερες διακυμάνσεις είναι ο μοναδικός που το 2013 είναι σε υψηλότερα επίπεδα από το 2009, ενώ ο μέσος όρος την συγκεκριμένη χρήση είναι 3,15%.

Η μέτρηση της ρευστότητας μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί και από τον δείκτη δανείων προς τις καταθέσεις αφού η αναλογία των χορηγήσεων σε σχέση με τις καταθέσεις καθορίζει σε μεγάλο βαθμό την ρευστότητά της. Συγκεκριμένα όσο υψηλότερος είναι ο συγκεκριμένο δείκτης τόσο περισσότερο περιορίζεται η ρευστότητα της τράπεζας. Όπως φαίνεται από τον ακόλουθο πίνακα ο μέσος όρος τους δείκτη από το 2009 έως το 2011 αυξάνει (103,46% και 135,57% αντίστοιχα), ενώ από το 2012 και μετά σταδιακά μειώνεται και το 2013 είναι 110,20%.

Δάνεια / Καταθέσεις					
	2009	2010	2011	2012	2013
Εθνική	100,08%	111,00%	120,14%	114,89%	102,29%
Eurobank	91,72%	107,45%	134,33%	143,09%	110,36%
Alpha	118,58%	127,81%	152,22%	141,42%	117,95%
<u>Μέσος Όρος</u>	<u>103,46%</u>	<u>115,42%</u>	<u>135,57%</u>	<u>133,13%</u>	<u>110,20%</u>

Από την γραφική απεικόνιση του δείκτη των δανείων προς τις καταθέσεις που ακολουθεί φαίνεται πως σχεδόν όλη την πενταετία (με εξαίρεση το 2012) η Alpha έχει τον υψηλότερο δείκτη από τις τρεις τράπεζες ενώ στον αντίποδα (από το 2011 και μετά) είναι ο δείκτης της Εθνικής. Παρατηρείται πως το 2011 και 2011 οι τράπεζες χορηγούν αρκετά μεγαλύτερα ποσά σε σχέση με τις καταθέσεις που έχουν.

Τέλος ένας δείκτης αξιολόγησης της ρευστότητας είναι και ο δείκτης των δανείων προς το συνολικό Ενεργητικό, που όσο αυξάνει τόσο περιορίζεται η ρευστότητα για μια τράπεζα. Τα υψηλότερα ποσοστά του δείκτη από το 2010 παρατηρούνται στον δείκτη της Alpha αν και το 2012 συγκλίνουν με το ποσοστό της Εθνικής. Ιδιαίτερα χαμηλά σε σχέση με τις άλλες δύο τράπεζες είναι το ποσοστό την Eurobank που όλη την πενταετία (αλλά κυρίως από το 2009 έως το 2011) διατηρείται αρκετά χαμηλότερα και από το μέσο όρο και από τον δείκτη της Εθνικής και Alpha. Το 2013 ο δείκτης και για την Εθνική και για την Eurobank μειώνεται με τιμές 55,02% και 53,02% αντίστοιχα, ενώ για την Alpha αυξάνει σε 64,96%.

Δάνεια / Ενεργητικό					
	2009	2010	2011	2012	2013
Εθνική	63,72%	60,48%	60,58%	60,30%	55,02%
Eurobank	42,08%	48,18%	47,62%	54,98%	53,02%
Alpha	61,62%	62,60%	65,50%	60,96%	64,96%
<u>Μέσος Όρος</u>	<u>55,81%</u>	<u>57,08%</u>	<u>57,90%</u>	<u>58,75%</u>	<u>57,67%</u>

7.2.2 Αριθμοδείκτες Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας

Για την αξιολόγηση της κεφαλαιακής επάρκειας μιας τράπεζας μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο δείκτης ιδίων κεφαλαίων προς το σύνολο του Ενεργητικού, χαμηλές τιμές του οποίου σηματοδοτούν ανάγκη για εξωτερική χρηματοδότηση και

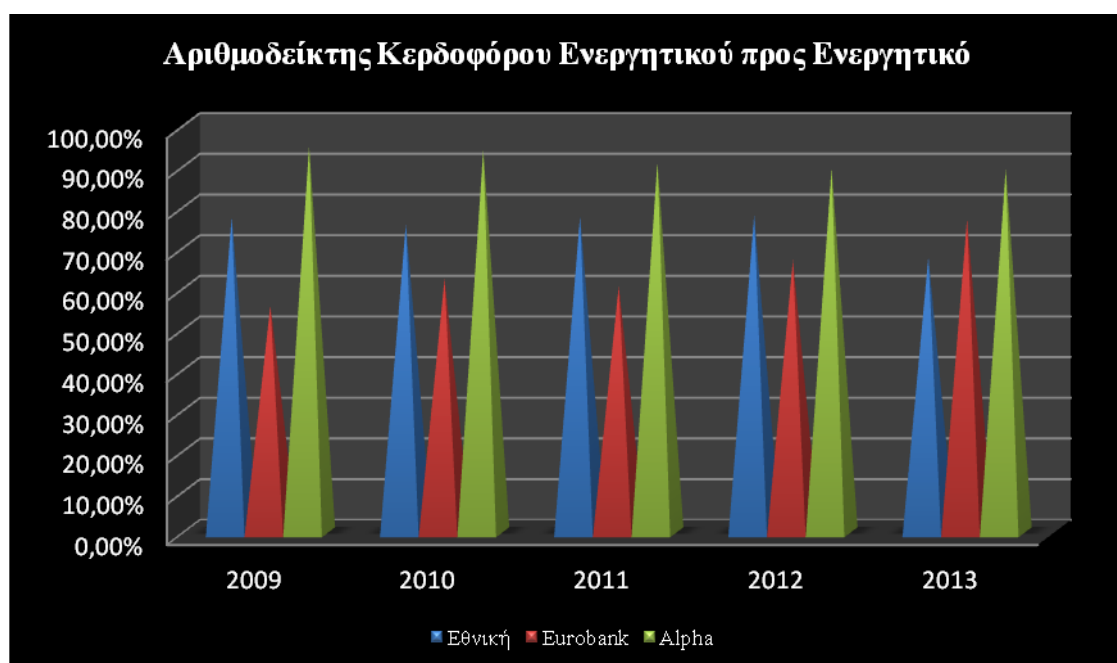
ενδεχόμενα χαμηλή αποδοτικότητα. Στα ποσοστά του δείκτη παρατηρείται ανομοιογένεια μεταξύ των τραπεζών και υψηλές διακυμάνσεις την πενταετία. Αν εξαιρεθούν οι χρήσεις 2011 και 2012 που τα ίδια κεφάλαια των τραπεζών είναι αρνητικά (γεγονός που από μόνο του δείχνει κεφαλαιακή ανεπάρκεια), στην αρχή της περιόδου ο δείκτης της Εθνικής είναι σε καλύτερα επίπεδα (που ξεπερνούν το 9%) ενώ το 2013 πέφτει λίγο κάτω από τον μέσο όρο με την Alpha να έχει την υψηλότερη τιμή στον δείκτη πάνω από 10% (υψηλότερη τιμή της πενταετίας). Η Eurobank διατηρείται, αν και χαμηλότερα από τις άλλες δύο τράπεζες, στα ίδια περίπου επίπεδα το 2009, 2010 και 2013, με ποσοστά περίπου στα 5,5% και καταδεικνύει μια μεγαλύτερη σταθερότητα στον δείκτη.

Ίδια Κεφάλαια / Ενεργητικό					
	2009	2010	2011	2012	2013
Εθνική	9,03%	9,13%	-1,22%	-4,88%	7,59%
Eurobank	5,50%	5,67%	-0,01%	-2,14%	5,67%
Alpha	7,05%	6,96%	1,08%	-0,75%	10,53%
<u>Μέσος Όρος</u>	<u>7,19%</u>	<u>7,25%</u>	<u>-0,05%</u>	<u>-2,59%</u>	<u>7,93%</u>

Στο κερδοφόρο ενεργητικό μιας τράπεζας συγκαταλέγονται τα στοιχεία του ενεργητικού που αποφέρουν σε αυτή έσοδα από τόκους, όπως τα δάνεια προς τους πελάτες, οι απαιτήσεις έναντι άλλων τραπεζών, άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία, κλπ. Χωρίς να υποτιμώνται τα άλλα στοιχεία του ενεργητικού (που σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα και έμμεσα ή άμεσα αποφέρουν κέρδος σε μια τράπεζα) το κερδοφόρο ενεργητικό είναι αυτό που της αποφέρει άμεσα έσοδα και μπορεί να αυξήσει την κεφαλαιακή της επάρκεια.

Κερδοφόρο Ενεργητικό / Ενεργητικό					
	2009	2010	2011	2012	2013
Εθνική	77,57%	75,83%	77,73%	78,00%	67,69%
Eurobank	55,83%	62,34%	60,57%	66,98%	77,05%
Alpha	94,93%	94,11%	91,05%	89,59%	89,38%
<u>Μέσος Όρος</u>	<u>76,11%</u>	<u>77,43%</u>	<u>76,45%</u>	<u>78,19%</u>	<u>78,04%</u>

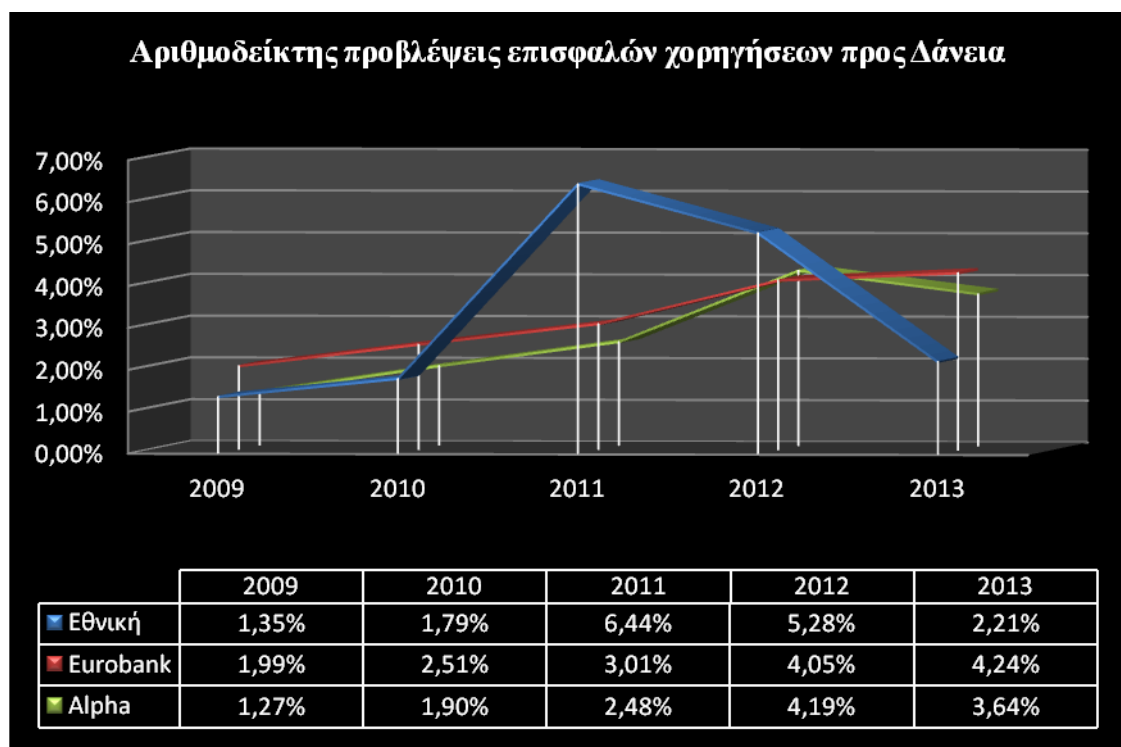
Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα αλλά και από την ακόλουθη γραφική απεικόνιση του δείκτη του κερδοφόρου ενεργητικού προς το συνολικό ενεργητικό η Alpha όλη της πενταετία έχει τον δείκτη της σε υψηλότερα επίπεδα. Ειδικότερα το 2009 ο δείκτης της Alpha ήταν περίπου 95%, ενώ τα επόμενα έτη σημείωσε σταδιακές μειώσεις και το 2013 διαμορφώθηκε σε 89,38%. Μέχρι το 2012 η Εθνική ήταν η τράπεζα με τον δεύτερο καλύτερο δείκτη που σημειώνοντας μικρές αυξομειώσεις κινείται γύρω στο 77%. Το 2013 όμως ο δείκτης μειώνεται αρκετά και πέφτει στο 67,69% το χαμηλότερο ποσοστό της πενταετίας για την ίδια αλλά για όλες τις τράπεζες για το 2013. Αντίθετα ο δείκτης της Eurobank σημειώνει ανοδική πορεία (με εξαίρεση την χρήση του 2011 που πέφτει σε σχέση με την προηγούμενη χρήση) και το 2013 βελτιώνεται σημαντικά με ποσοστό 77,05%. Ο μέσος όρος του δείκτη την πενταετία κινείται από 76,11% το 2009 (η χαμηλότερη τιμή) και 78,04% το 2013 (η υψηλότερη τιμή).

Η ποιότητα των δανείων που έχει χορηγήσει μια τράπεζα μπορεί να καθορίσει την φερεγγυότητά της. Όσο αυξάνουν τα ποσοστά της επισφάλειας των δανείων τόσο μειώνεται η φερεγγυότητα της τράπεζας και έχει μεγαλύτερη ανάγκη για ίδια κεφάλαια.

Προβλέψεις επισφαλών χορηγήσεων / Δάνεια					
	2009	2010	2011	2012	2013
Εθνική	1,35%	1,79%	6,44%	5,28%	2,21%
Eurobank	1,99%	2,51%	3,01%	4,05%	4,24%
Alpha	1,27%	1,90%	2,48%	4,19%	3,64%
<u>Μέσος Όρος</u>	<u>1,54%</u>	<u>2,07%</u>	<u>3,98%</u>	<u>4,51%</u>	<u>3,36%</u>

Ο δείκτης των προβλέψεων των επισφαλών χορηγήσεων προς τα δάνεια των τραπεζών για την Eurobank ακολουθεί μια σταθερά αυξανόμενη πορεία την πενταετία και από 1,99% το 2009 το 2013 διαμορφώνεται σε 4,24%. Αντίστοιχα και ο δείκτης της Alpha αυξάνει σταθερά μέχρι το 2012, σημειώνοντας μεγαλύτερη αύξηση (από 1,27% το 2009 γίνεται 4,19% το 2012), ενώ το 2013 βελτιώνεται σε 3,64%. Ο δείκτης της Εθνικής ενώ παρουσιάζει πολύ έντονες διακυμάνσεις από το 2011 και μετά, στην αρχή της περιόδου βρίσκεται σε καλύτερα επίπεδα από τις άλλες τράπεζες. Συγκεκριμένα το 2009 ο δείκτης ήταν 1,35%, την επόμενη χρήση αυξήθηκε στο 1,79%, ενώ το 2011 εκτινάχθηκε στο 6,44%. Όμως τόσο το 2012 όσο και το 2013 σημειώνει σημαντικές μειώσεις και ο δείκτης είναι 5,28% (αρκετά υψηλότερα από τις άλλες δύο τράπεζες για την συγκεκριμένη χρήση) και 2,21% (αρκετά χαμηλότερα από την Alpha και την Eurobank) αντίστοιχα.

7.2.3 Αριθμοδείκτες αξιολόγησης αποδοτικότητας και κερδοφορίας

Ο δείκτης απόδοσης του ενεργητικού της Εθνικής από το 2010 και μετά είναι αρνητικός αφού αρνητικά είναι τα αποτελέσματα προ φόρων της τράπεζας. Το 2009 ενώ είναι θετικός είναι σε χαμηλά επίπεδα, όμως οριακά πάνω από τον μέσο όρο των τραπεζών. Από το 2011 (που ήταν -14,31%) και μετά φαίνεται να βελτιώνεται (αν και εξακολουθεί να είναι αρνητικός) περιορίζοντας τις ζημιές και το 2013 διαμορφώνεται σε -0,62%. Αντίστοιχη και η πορεία του δείκτη της Eurobank χωρίς όμως να εμφανίζει τόσο έντονες διακυμάνσεις όσο της Εθνικής. Έτσι ενώ το 2009 ήταν μηδενικός το 2011 φθάνει στο -7,99%, το 2012 στο -2,36% ενώ το 2013 επιδεινώνεται περαιτέρω και είναι -2,91%. Η Alpha είναι η μοναδική τράπεζα που μπόρεσε να διατηρήσει θετικό ποσοστό το 2010 (αν και ιδιαίτερα χαμηλό 0,07%) αλλά και να καταφέρει το 2013 να σημειώσει θετικό ποσοστό απόδοσης ενεργητικού (3,57%), το οποίο μάλιστα είναι και η υψηλότερη απόδοση της πενταετίας.

Απόδοσης Ενεργητικού					
	2009	2010	2011	2012	2013
Εθνική	0,44%	-0,36%	-14,31%	-3,66%	-0,62%
Eurobank	0,00%	-0,11%	-7,99%	-2,36%	-2,91%
Alpha	0,84%	0,07%	-8,04%	-2,60%	3,57%
<u>Μέσος Όρος</u>	<u>0,43%</u>	<u>-0,13%</u>	<u>-10,11%</u>	<u>-2,87%</u>	<u>0,01%</u>

Σε ακόμα χειρότερη η γενική εικόνα της απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων, με ιδιαίτερα υψηλά αρνητικά ποσοστά ειδικά τις χρήσεις του 2011 και 2012. Το 2009 την υψηλότερη απόδοση ιδίων κεφαλαίων την έχει η Alpha με ποσοστό 8,98% ενώ ακολουθεί η Εθνική με απόδοση 2,74% και μετά η Eurobank με 2,22%. Το 2013 η Alpha καταφέρνει να έχει σημαντικά υψηλή απόδοση ιδίων κεφαλαίων (δεδομένης της δύσκολης συγκυρίας που υπήρξε τα προηγούμενα χρόνια) με ποσοστό 84,75% αλλά και η απόδοση της Εθνικής είναι ιδιαίτερα καλή με ποσοστό 47,75%. Αντίθετα η Eurobank και το 2013 έχει αρνητικό ποσοστό απόδοσης ιδίων κεφαλαίων (-67,95%).

Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων					
	2009	2010	2011	2012	2013
Εθνική	2,74%	-4,24%	-314,85%	-120,80%	47,75%
Eurobank	2,22%	-4,96%	-197,26%	-185,92%	-67,95%
Alpha	8,98%	-1,22%	-152,99%	-1210,21%	84,75%
<u>Μέσος Όρος</u>	<u>4,65%</u>	<u>-3,48%</u>	<u>-221,70%</u>	<u>-301,16%</u>	<u>21,52%</u>

Ο δείκτης καθαρού περιθωρίου επιτοκίου είναι ένας πολύ σημαντικός δείκτης μέτρησης της αποδοτικότητας μιας τράπεζας αφού υπολογίζει την αποδοτικότητα των στοιχείων που κατέχει για αυτό τον σκοπό. Ο δείκτης για την Εθνική βελτιώνεται ελαφρά από το 2009 έως το 2011 που διαμορφώνεται σε 3,43%, που αποτελεί το υψηλότερο ποσοστό της χρήσης, αλλά και είναι υψηλότερα από τον μέσο όρο. Για την Εθνική ο δείκτης καθαρού περιθωρίου επιτοκίου το 2012 και 2013 μειώνεται σταδιακά και πέφτει στο 2,54%, ποσοστό που παρόλα αυτά είναι υψηλότερο από τα ποσοστά των άλλων δύο τραπεζών. Το λιγότερο αποδοτικό κερδοφόρο ενεργητικό έχει η Eurobank, που επίσης μέχρι το 2011 βελτιώνεται ενώ από κει και πέρα σταδιακά μειώνεται. Ανάλογη ήταν και η πορεία του δείκτη της Alpha σημειώνοντας αποδόσεις ενδιάμεσα των αποδόσεων της Εθνικής και Eurobank.

Καθαρό περιθώριο επιτοκίου					
	2009	2010	2011	2012	2013
Εθνική	3,15%	3,33%	3,43%	2,74%	2,54%
Eurobank	1,39%	1,57%	1,77%	1,56%	1,16%
Alpha	2,09%	2,25%	2,69%	2,13%	1,91%
<u>Μέσος Όρος</u>	<u>2,21%</u>	<u>2,38%</u>	<u>2,63%</u>	<u>2,14%</u>	<u>1,87%</u>

Όπως προαναφέρθηκε τόσο οι χορηγήσεις όσο και οι καταθέσεις αποτελούν δύο σημαντικές πηγές άντλησης εσόδων μιας τράπεζας, οπότε η μέτρηση της αποδοτικότητά τους είναι σκόπιμο να εξετάζεται. Με τα αποτελέσματα των τραπεζών (πριν την επιβολή της φορολογίας) από το 2010 και μετά να είναι αρνητικά και η απόδοση των χορηγήσεων και καταθέσεων είναι αρνητική. Το 2009 ο δείκτης είναι μηδενικός για την Eurobank, 0,35% για την Εθνική και 0,74% για την Alpha. Η υψηλότερη αρνητική τιμή του δείκτη σημειώθηκε το 2011 από την Εθνική (-13,55) ενώ αντίθετα η υψηλότερη θετική το 2013 από την Alpha (2,66%) και μάλιστα μια χρήση που οι άλλες δύο τράπεζες έχουν αρνητικές αποδόσεις στον συγκεκριμένο δείκτη.

Κέρδη προ φόρων / (Χορηγήσεις + Καταθέσεις)					
	2009	2010	2011	2012	2013
Εθνική	0,35%	-0,30%	-13,55%	-3,44%	-0,55%
Eurobank	0,00%	-0,12%	-10,54%	-2,84%	-2,68%
Alpha	0,74%	0,06%	-7,98%	-2,53%	2,66%
<u>Μέσος Όρος</u>	<u>0,36%</u>	<u>-0,12%</u>	<u>-10,69%</u>	<u>-2,94%</u>	<u>-0,19%</u>

Ο δείκτης κόστους των εσόδων δείχνει την σχέση που υπάρχει μεταξύ των εξόδων μιας τράπεζας (εξαιρώντας τα έξοδα τόκων) και τα έσοδα της τράπεζας (συνυπολογίζοντας τα καθαρά έσοδα από τόκους). Όσο υψηλότερα είναι τα ποσοστά του δείκτη τόσο υψηλότερα είναι τα έξοδα γεγονός που συνεπάγεται χαμηλή κερδοφορία. Η Alpha έχει τον χαμηλότερο δείκτη όλη την πενταετία, σε σχέση με τις άλλες δύο τράπεζες, αλλά το 2012 και 2013 είναι ιδιαίτερα αυξημένος με σχέση με τα προηγούμενα έτη. Ο δείκτης για την Εθνική είναι αρκετά μεγάλος από το 2010 και μετά, ιδιαίτερα το 2011 και ακόμα περισσότερο το 2012, ενώ βελτιώνεται σημαντικά το 2013. Αύξηση σημείωσε ο δείκτης και για την Eurobank από το 2009 και μετά αλλά μέχρι το 2012 οι αυξήσεις είχαν περιορισμένη ένταση, το 2013 όμως σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά αλλά σε σχέση με τις άλλες τράπεζες διογκώθηκε.

Δείκτης κόστους εσόδων					
	2009	2010	2011	2012	2013
Εθνική	85,71%	119,27%	220,16%	472,43%	139,37%
Eurobank	106,63%	112,23%	142,93%	195,07%	300,38%
Alpha	73,60%	99,72%	102,16%	280,87%	181,14%
<u>Μέσος Όρος</u>	<u>88,65%</u>	<u>110,40%</u>	<u>155,09%</u>	<u>316,12%</u>	<u>206,96%</u>

7.2.4 Αριθμοδείκτες επενδυτικής αξιολόγησης

Κέρδη ανά μετοχή υφίστανται μόνο την χρήση του 2009 και 2013 (πλην της Eurobank), ενώ τα υπόλοιπα έτη οι χρήσεις ήταν ζημιογόνες για τις τράπεζες. Το 2009 τα υψηλότερα κέρδη ανά μετοχή είχε η Alpha (0,58), ακολουθεί η Εθνική (0,32) και τέλος η Eurobank (0,14). Το 2013 μετά τις διαδοχικές ζημιές τόσο η Alpha όσο και η Εθνική έχουν κέρδη ανά μετοχή 0,26 και 0,23 αντίστοιχα. Έτσι μετά από τις σημαντικές ζημιές των τραπεζών φαίνεται ότι από το 2013 οι μέτοχοι μπορούν να ευελπιστούν σε κέρδη.

Κέρδη ανά μετοχή					
	2009	2010	2011	2012	2013
Εθνική	0,32	-0,34	-9,71	-2,35	0,23
Eurobank	0,14	-0,30	-5,60	-1,35	-0,16
Alpha	0,58	-0,08	-5,23	-1,55	0,26
<u>Μέσος Όρος</u>	<u>0,35</u>	<u>-0,24</u>	<u>-6,85</u>	<u>-1,75</u>	<u>0,11</u>

Οι ζημιές είχαν σοβαρό αντίκτυπο στην εσωτερική αξία των μετοχών που μέχρι το 2012 σταδιακά μειώνεται ενώ ειδικότερα το 2011 και 2012 έχουν αρνητικές τιμές. Το 2009 η εσωτερική αξία των μετοχών της Εθνικής ήταν 11,71 αρκετά υψηλότερα από τις μετοχές της Eurobank και Alpha που είχαν 6,21 και 6,50 αντίστοιχα. Το 2010 η αξία μειώνεται για όλες τις τράπεζες ειδικότερα όμως για την Εθνική της οποίας οι μετοχές σημειώνουν την μεγαλύτερη μείωση εσωτερικής αξίας (8,35), αλλά παρόλα αυτά εξακολουθούν να είναι υψηλότερα από την αξία των μετοχών των άλλων δύο τραπεζών.

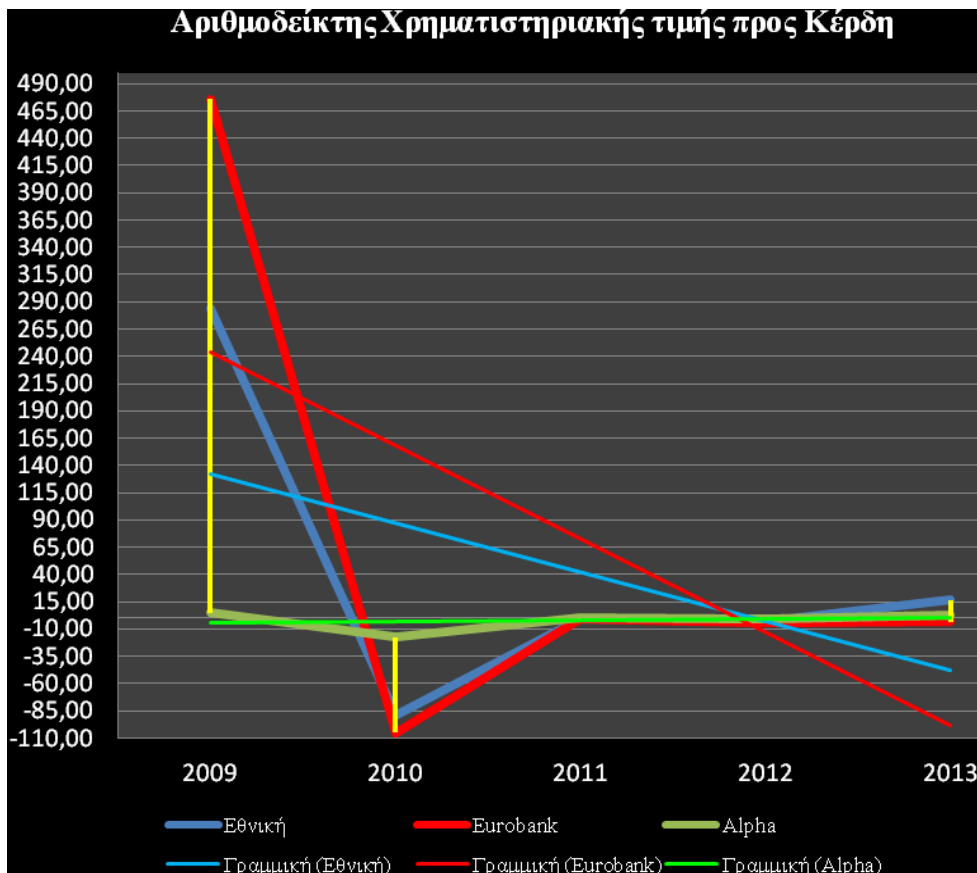
Εσωτερικής αξίας μετοχής					
	2009	2010	2011	2012	2013
Εθνική	11,71	8,35	-0,85	-3,03	2,38
Eurobank	6,21	5,79	-0,01	-1,44	0,69
Alpha	6,50	6,03	0,81	-0,55	0,64
<u>Μέσος Όρος</u>	<u>8,14</u>	<u>6,72</u>	<u>-0,02</u>	<u>-1,68</u>	<u>1,24</u>

Όπως παρουσιάστηκε και σε προηγούμενο κεφάλαιο η χρηματιστηριακή αξία των μετοχών και των τριών τραπεζών σημείωσε σημαντικές απώλειες την εξεταζόμενη περίοδο. Έτσι και λόγω των έντονων μεταβολών στην χρηματιστηριακή τους αξία και λόγω των επίσης έντονων μεταβολών στα αποτελέσματα ανά μετοχή ο δείκτης τιμής προς κέρδη σημειώνει πολύ μεγάλες διακυμάνσεις και μεταξύ των τραπεζών ανά χρήση αλλά και διαχρονικά.

Χρηματιστηριακή τιμή / Κέρδη					
	2009	2010	2011	2012	2013
Εθνική	284,27	-88,72	-0,84	-2,77	16,69
Eurobank	475,74	-105,08	-0,56	-3,95	-3,50
Alpha	5,00	-17,73	-0,04	-0,33	2,46
<u>Μέσος Όρος</u>	<u>255,00</u>	<u>-70,51</u>	<u>-0,48</u>	<u>-2,35</u>	<u>5,22</u>

Ο δείκτης χρηματιστηριακής τιμής προς κέρδη για την Eurobank σημειώνει τις εντονότερες μεταβολές , πιο ήπιες αλλά επίσης μεγάλες ήταν οι μεταβολές του

δείκτη της Εθνικής ενώ αντίθετα ο δείκτης της Alpha αν και επιδεινώθηκε αρκετά το 2010, παρουσιάζει την μικρότερη διακύμανση. Το 2013 η Εθνική έχει την υψηλότερη τιμή στον δείκτη 16,69 (και φαίνεται να ανακτά την εμπιστοσύνη των επενδυτών που ευελπιστούν σε μελλοντική κερδοφορία) και ακολουθεί η Alpha με 2,46, ενώ ακόμα η Eurobank με ζημιές και ιδιαίτερα χαμηλή χρηματιστηριακή τιμή έχει αρνητικό δείκτη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι τράπεζες αποτελούν χρηματοοικονομικούς διαμεσολαβητές που βοηθούν στην αποτελεσματικότερη κατανομή των αποταμιεύσεων, μεταφέροντας χρήματα από τις αποταμιεύσεις στις επενδύσεις. Ο ρόλος των τραπεζών σε μια οικονομία είναι ιδιαίτερα σημαντικός και μπορεί να καθορίσει σε ένα βαθμό την οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας, μειώνοντας σημαντικά το κόστος συναλλαγών, μετριάζοντας τον κίνδυνο των επενδυτικών αποφάσεων και ρευστότητας και μεσολαβώντας στην μεταφορά των πλεονασματικών κεφαλαίων σε επενδυτικές δραστηριότητες.

Λόγο της σημαντικής αύξησης του τραπεζικού ανταγωνισμού (που συρρικνώνει τα περιθώρια κέρδους) αλλά και των κινδύνων που απορρέουν από το γενικότερο οικονομικό-πολιτικό περιβάλλον, η αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής πορείας των πιστωτικών ιδρυμάτων είναι επιβεβλημένη ώστε να πραγματοποιείται έγκαιρη και αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων και πιθανών προβλημάτων. Η αποτελεσματική διαχείριση των τραπεζών εξυπηρετεί όχι μόνο την λειτουργία και την βιωσιμότητά τους αλλά διασφαλίζει και την εύρυθμη λειτουργία της οικονομίας ενός τόπου γενικότερα. Όταν υπάρχει εμπιστοσύνη στα χρηματοπιστωτικά συστήματα διευκολύνονται οι συναλλαγές, αυξάνουν οι καταθέσεις και κατά συνέπεια η διαχείριση των στοιχείων του ενεργητικού μιας τράπεζας μπορεί να γίνει καλύτερα και σε μεγαλύτερο βαθμό.

Τα τελευταία έτη η οικονομία της Ελλάδας έχει δοκιμαστεί ιδιαίτερα από την κρίση που έχει επεκταθεί σε όλους τους τομείς της οικονομίας και έχει προκαλέσει την μεγάλη επιδείνωση των μακροοικονομικών μεγεθών της. Η οικονομική κρίση έχει επιδράσει αρνητικά άμεσα στην λειτουργία των τραπεζών όχι μόνο από την δυσχέρεια που απορρέει από την οικονομική δυσκολία των πολιτών και των επιχειρήσεων αλλά και από την προσπάθεια μετατροπής του ελληνικού χρέους σε βιώσιμα επίπεδα που οδήγησε στην μείωση της αξίας των κρατικών ομολόγων στα οποία είχε επενδυθεί μέρος των κεφαλαίων των ελληνικών τραπεζών. Έτσι η κρίση οδήγησε σε σημαντική μείωση των καταθέσεων, σε αδυναμία βραχυπρόθεσμου δανεισμού αλλά και μακροπρόθεσμου με έκδοση ομολόγων με παροχή εγγυήσεων αλλά σε σημαντική αύξηση των επισφαλών δανείων.

Στα πλαίσια αναδιάρθρωσης του τραπεζικού συστήματος συντελέστηκαν διάφορες συγχωνεύσεις και εξαγορές πιστωτικών ιδρυμάτων τα τελευταία χρόνια, στην προσπάθεια αύξησης της κεφαλαιακής επάρκειας και της ρευστότητας των τραπεζών. Προς αυτή την κατεύθυνση στοχεύουν και τα μέτρα για την ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας και ρευστότητας, όπως ο δανεισμός από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, με ενέχυρο ομόλογα ελληνικού δημοσίου και η χρήση έκτακτων μηχανισμών ρευστότητας. Για την ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας αν δεν είναι δυνατό να επιτευχθεί από αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου από την αγορά, τότε οι τράπεζες μπορούν να το αυξήσουν μέσω του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Το γεγονός αυτό πραγματοποιήθηκε από τις ελληνικές τράπεζες και σήμερα σε σημαντικό βαθμό στο κεφάλαιο τους συμμετέχει το ΤΧΣ και συγκεκριμένα στη μετοχική σύνθεση της Εθνικής το 84% του κεφαλαίου ανήκει στο ΤΧΣ και της Eurobank το 35,41%.

Όλα τα παραπάνω αντικατοπτρίζονται στα οικονομικά στοιχεία των εξεταζόμενων τραπεζών της τελευταίας πενταετίας. Σε γενικές γραμμές το 2009 και 2010 οι τράπεζες φαίνεται να διατηρούν μια σταθερότητα ή ανοδική τάση στα οικονομικά στοιχεία καθώς και τα αποτελέσματά τους. Το 2011 η κατάσταση των τραπεζών επιδεινώνεται πάρα πολύ τόσο σε επίπεδο ρευστότητας, όσο και σε κεφαλαιακή επάρκεια αλλά και απόδοση η οποία συνεχίζεται και το 2012. Η σημαντική ύπαρξη ζημιών στις τράπεζες οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην απομείωση της αξίας των κρατικών ομολόγων και στην ανάγκη σημαντικής αύξησης των προβλέψεων για ζημιές. Από το 2013 με τα μέτρα ενίσχυσης των κεφαλαίων των τραπεζών γίνεται μια προσπάθεια για την επαναφορά της σταθερότητας την λειτουργία των τραπεζών και την διασφάλιση της φερεγγυότητάς τους.

Ειδικότερα τα ίδια κεφάλαια των τραπεζών το 2013 ανακτούν σημαντικό μέρος ή στην περίπτωση της Alpha ακόμα μεγαλύτερο, των ποσών που είχαν μέχρι το 2010. Οι καταθέσεις σε αυτές το 2013 αυξάνουν ενώ και οι χορηγήσεις αυξάνουν αλλά πιο συγκρατημένα. Παρόλα αυτά τα έσοδα από τόκους αλλά και τα λοιπά έσοδα εξακολουθούν να έχουν φθίνουσα πορεία και στις τρεις τράπεζες. Από την συγκριτική αξιολόγηση της ρευστότητας των τριών τραπεζών, παρά τις έντονες διακυμάνσεις η Εθνική σήμερα φαίνεται να είναι σε καλύτερα επίπεδα, ενώ η Alpha αν και έχει μικρότερη ρευστότητα έχει πιο σταθερή πορεία. Στην προσπάθειά τους η τράπεζες (κυρίως Eurobank και η Alpha) να ενισχύσουν τα έσοδά τους αυξάνουν τα

τοκοφόρα στοιχεία του ενεργητικού τους που θα τους αποφέρουν άμεσα έσοδα. Η ποιότητα των δανείων τους το 2013 φαίνεται να βελτιώνεται με τις προβλέψεις επισφαλών δανείων να μειώνονται και τον αντίστοιχο δείκτη να μειώνεται τόσο για την Εθνική όσο και για την άλφα, ενώ αντίθετα για την Eurobank ο δείκτης εξακολουθεί να αυξάνει.

Μετά την κρίσιμη καμπή του 2011 και 2012 όπου επηρεάστηκαν σημαντικά οι αποδόσεις των τραπεζών, το 2013 η Alpha ανακάμπτει σημαντικά στα καθαρά κέρδη και σε επίπεδο απόλυτου μεγέθους αλλά στην απόδοση άλλων μεγεθών. Η Εθνική είναι σε χαμηλότερα επίπεδα κερδοφορίας ενώ η Eurobank εξακολουθεί να παρουσιάζει ζημιές. Η Εθνική φαίνεται να έχει το 2013 καλύτερο δείκτη καθαρού περιθωρίου επιτοκίου από τις άλλες δύο τράπεζες αλλά και καλύτερο δείκτη κόστους εξόδων.

Συνοπτικά θα μπορούσε να ειπωθεί πως η Εθνική επηρεάστηκε περισσότερο από την χρηματοπιστωτική κρίση και παρουσίασε έντονα προβλήματα ρευστότητας και κεφαλαιακής επάρκειας που όμως φαίνεται να αντιμετωπίζεται ιδιαίτερα αποτελεσματικά το 2013. Η ανάκαμψη του τελευταίου έτους αντανακλάται στην αγορά από την εμπιστοσύνη που δείχνει η αγορά σε αυτή, αυξάνοντας την χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής της πάρα πολύ το τελευταίο διάστημα. Η Alpha σε όλα τα επίπεδα παρουσιάζει μεγαλύτερη σταθερότητα διαχρονικά σε σχέση με τις άλλες δύο τράπεζες. Η ρευστότητά της, οι μεταβολές στα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα της Alpha επηρεάστηκαν λιγότερο από την κρίση ενώ η ανάκαμψή της αν και εμφανής είναι πιο συγκρατημένη από αυτή της Εθνικής. Τέλος και η Eurobank δεν είχε τις έντονες μεταβολές που είχε η Εθνική ούτε τόσο έντονες αρνητικές συνέπειες αλλά φαίνεται να δυσκολεύεται να ανακτήσει το χαμένο έδαφος τόσο σε επίπεδο κερδοφορίας, όσο και επίπεδο ποιότητας ενεργητικού, αλλά και σε κεφαλαιακή επάρκεια.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Alpha Bank (2014), Εταιρίες ομίλου, ανακτήθηκε από <http://www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=2557>
2. Alpha Bank. (2014), Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου 2014, ανακτήθηκε από <http://www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=12563>
3. Eurobank. (2014), Ο Όμιλος, ανακτήθηκε από <http://www.eurobank.gr/online/home/generic.aspx?id=1293&mid=1022&lang=gr>
4. Naftemporiki.gr. (2014), Χρηματιστήριο, Τράπεζα Eurobank Ergasias, ανακτήθηκε από <http://www.naftemporiki.gr/finance/quote/eurob.ath/undefined?tab=4>
5. Selvavinayagam K. (1995), Financial Analysis of Banking Institutions, FAO Investment Centre, ανακτήθηκε από <ftp://ftp.fao.org/docrep/fao/007/AE362e/AE362e00.pdf>
6. Βασιλείου Δ. – Αλεξιάκης Χ. (2008), Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, Αθήνα, ανακτήθηκε από http://annxyd.files.wordpress.com/2009/04/xrhmatοικονομikh_analysi_pdf.pdf
7. Γεωργικόπουλος Ν. (2014), Ανασκόπηση και Προοπτικές του τραπεζικού συστήματος, Capital.gr, ανακτήθηκε από <http://www.capital.gr/News.asp?id=2025719>
8. Διεθνές λογιστικό Πρότυπο 1, Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, ανακτήθηκε από <http://www.taxheaven.gr/pages/ias/load/7785>
9. ΔΛΠ 30. (1991), Γνωστοποιήσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις των Τραπεζών και των όμοιων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, ανακτήθηκε από <http://www.fle.gr/index.php/egkyklioi-pol/142-diethni-logistika-protypa/3620--sp-1477808572>
10. Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (2014), Όμιλος, Η Τράπεζα, ανακτήθηκε από <https://www.nbg.gr/el/the-group/the-bank>
11. Ελληνική Ένωση Τραπεζών. (2014), Διάρθρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, ανακτήθηκε από <http://www.hba.gr/Index.asp?Menu=4>
12. Ελληνική Στατιστική Αρχή. (2011), Η Ελληνική Οικονομία, ΕΛΣΤΑΤ, ανακτήθηκε από

- http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/BUCKET/General/greek_economy.pdf
13. ΕΛΣΤΑΤ. (2013), Η Ελληνική Οικονομία, Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών, ανακτήθηκε από http://www.iobe.gr/docs/economy/ECO_Q4_13_REP_GR.pdf
 14. Ζαχούρης Π. (2008), Εκπαιδευτικό βοήθημα στις Χρηματοπιστωτικές Αγορές, ΤΕΙ Πατρών, Πάτρα, ανακτήθηκε από <http://www.de.teipat.gr/documents/xheimerino%202010-2011/%CE%A7%CF%81%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%80%CE%B9%CF%83%CF%84%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82%20%CE%91%CE%B3%CE%BF%CF%81%CE%AD%CF%82.pdf>
 15. Κάντζος Κ.(2002), Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, Αθήνα, Interbooks, σελ. 21, 25-26, 69
 16. Κοσμίδου Κ. (2006), Μια Χρηματοοικονομική Ανάλυση των Τραπεζικών Ίδρυμάτων Σήμερα!, EpistimonikoMarketing.gr, ανακτήθηκε από <http://www.epistimonikomarketing.gr/mia-xrimatooikonomiki-analusi-ton-trapezikon-idrumaton-simera/>
 17. Ξανθόπουλος Σ. (2008), Θέματα στη Διαχείριση Τραπεζικού Κινδύνου, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ανακτήθηκε από http://www.actuar.aegean.gr/notes/metri_diaxeiri_kindinou_sim.pdf
 18. Σαρτζετάκης Ε. (2005), Εισαγωγή στην Μακροοικονομική, Αποταμίευση, Επένδυση και το Χρηματοπιστωτικό Σύστημα, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, ανακτήθηκε από <http://users.uom.gr/~esartz/teaching/macro/Kef25.pdf>
 19. Συριόπουλος Κ. (2008), Διαχείριση Τραπεζικού Κινδύνου, Τόμος Α΄, Β΄ έκδοση, Πάτρα, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, σελ. 184-195, 204-207
 20. Τουρνά – Γερμανού Ε. (2001), Γενική Λογιστική με Ε.Γ.Λ.Σ., Γ΄ Έκδοση, Αθήνα, Τουρνά – Γερμανού Ελένη, σελ. 509
 21. Τσάμης Α. (2002), Η Εισαγωγή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στα Πλαίσιμα του Τραπεζικού Συστήματος, Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, ανακτήθηκε από http://62.1.43.74/5Ekdosis/UpIPDFs//deltia/4_2002/05.pdf
 22. Φίλιος Β. (1996), Χρηματοοικονομική Ανάλυση Τόμος Α΄, Β΄ έκδοση, Σύγχρονη Εκδοτική ΕΠΕ, σελ. 129, 268

23. Ψαρράς Ι. (2013), Χρηματοοικονομική Ανάλυση και Αριθμοδείκτες, Αθήνα, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, ανακτήθηκε από <http://academics.epu.ntua.gr/LinkClick.aspx?fileticket=PcGzamiXd9U%3D&tabid=381&mid=1229>